

UNIVERZITA PARDUBICE
FAKULTA EKONOMICKO-SPRÁVNÍ

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

2017

Jakub Brož

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní

Analýza a mapování potenciálu možností cestovního ruchu

Jakub Brož

Bakalářská práce

2017

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní
Akademický rok: 2016/2017

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Jakub Brož**
Osobní číslo: **E11243**
Studijní program: **B6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Veřejná ekonomika a správa: Veřejná ekonomika**
Název tématu: **Analýza a mapování potenciálu možností cestovního ruchu**
Zadávající katedra: **Ústav správních a sociálních věd**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Cílem práce je analýza lokalizačních, selektivních a dalších faktorů cestovního ruchu; včetně zmapování celkových potenciálních možností jeho rozvoje v regionu MAS a navržení různých scénářů rozvoje cestovního ruchu. Významnou součástí práce bude také praktické šetření autora.

Osnova:

- Charakteristika a teoretické aspekty cestovního ruchu
- Cestovní ruch jako významný aspekt regionálního rozvoje
- Charakteristika vybraného regionu
- Analýza současného stavu cestovního ruchu v řešeném regionu MAS
- Možnost rozvoje cestovního ruchu v řešeném regionu MAS

Rozsah grafických prací: –
Rozsah pracovní zprávy: cca 35 stran
Forma zpracování bakalářské práce: tištěná/elektronická
Seznam odborné literatury:

FORET, M. Cestovní ruch v regionálním rozvoji. Brno: Mendelova univerzita v Brně, 2013. 140 s. ISBN 978-80-7375-739-7.
JAKUBÍKOVÁ, D. Marketing v cestovním ruchu. 2. vyd. Praha: Grada publishing, 2012, 320 s. ISBN 978-80-247-4209-0.
KOTÍKOVÁ, H. Nové trendy v nabídce cestovního ruchu. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2013, 208 s. ISBN 978-80-247-4603-6.
LACINA, K. Regionální rozvoj a veřejná správa. Praha: PrintActive, 2007, 69 s. ISBN 978-80-86754-74-1.
SHAW, G., WILLIAMS, A.M. Tourism and tourism spaces. Thousand Oaks: SAGE, 2004, 311 s. ISBN 07-619-6992-6.
VYSTOUPIL, J., ŠAUER, M.: Základy cestovního ruchu. Brno 2006, 164 s. ISBN 80-210-4205-2.

Vedoucí bakalářské práce:
RNDr. Šárka Brychtová, Ph.D.
Ústav správních a sociálních věd

Datum zadání bakalářské práce: 4. září 2016

Termín odevzdání bakalářské práce: 28. dubna 2017

doc. Ing. Romana Provozničková, Ph.D.
děkanka

L.S.

doc. Ing. Jolana Volejníková, Ph.D.
vedoucí ústavu

V Pardubicích dne 4. září 2016

Prohlášení autora

Tuto práci jsem vypracoval samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využil, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byl jsem seznámen s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Beru na vědomí, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, a směrnicí Univerzity Pardubice č. 9/2012, bude práce zveřejněna v Univerzitní knihovně a prostřednictvím Digitální knihovny Univerzity Pardubice.

V Pardubicích dne 13. 8. 2017

Jakub Brož

PODĚKOVÁNÍ

Tímto bych rád poděkoval své vedoucí práce RNDr. Šárce Brychtové, Ph.D. za její odbornou pomoc a cenné rady, které mi pomohly při zpracování této bakalářské práce.

ANOTACE

Bakalářská práce se věnuje problematice cestovního ruchu v regionu MAS Královská stezka. Obsahuje vymezení pojmů, které se vztahují k cestovnímu ruchu a teoretické aspekty regionální politiky. Dále se zabývá charakteristikou regionu Vysočina, ve kterém se vybraný region MAS Královská stezka nachází. Práce také analyzuje současný stav cestovního ruchu a řeší možnosti jeho rozvoje v regionu MAS Královská stezka. Závěr práce obsahuje SWOT analýzu a dotazníkové šetření, které je zaměřeno na aktuální stav cestovního ruchu v regionu MAS Královská stezka.

KLÍČOVÁ SLOVA

Cestovní ruch, regionální politika, regionální rozvoj, Kraj Vysočina, MAS Královská stezka

TITLE

Analysis and mapping of potential tourism possibilities.

ANNOTATION

The bachelor thesis deals with the issue of tourism in the MAS Královská stezka. It contains definitions of terms related to tourism and the theoretical aspects of regional policy. It also deals with the characteristics of the Vysočina region, in which the region of the MAS Královská stezka is located. The thesis also analyzes the current state of tourism and solves the possibilities of its development in the MAS Královská stezka. The conclusion of the thesis includes a SWOT analysis and the results of a questionnaire survey which focuses on the current state of tourism in the region of the MAS Královská stezka.

KEYWORDS

Tourism, regional politics, regional development, Vysočina region, MAS Královská stezka

Obsah

ÚVOD.....	14
1. CHARAKTERISTIKA A TEORETICKÉ ASPEKTY CESTOVNÍHO RUCHU.....	16
1.1 Definice cestovního ruchu.....	16
1.2 Účastníci cestovního ruchu	17
1.3 Typologie cestovního ruchu.....	17
1.3.1 Formy cestovního ruchu	17
1.3.2 Druhy cestovního ruchu.....	20
1.4 Faktory ovlivňující cestovní ruch.....	21
1.4.1 Lokalizační faktory	22
1.4.2 Realizační faktory	22
1.4.3 Selektivní faktory.....	23
2. CESTOVNÍ RUCH JAKO VÝZNAMNÝ ASPEKT REGIONÁLNÍ POLITIKY	25
2.1 Region	25
2.2 Regionální rozvoj	27
2.3 Regionální politika	27
2.3.1 Definice regionální politiky	28
2.3.2 Příčiny vzniku regionální politiky	28
2.3.3 Nástroje regionální politiky	29
2.4 Regionální politika v ČR.....	30
2.4.1 Strategie regionálního rozvoje ČR 2014–2020.....	30
2.4.2 Cíle regionální politiky ČR pro období 2014-2020	31
2.5 Vztah cestovního ruchu a regionální politiky	32
3. CHARAKTERISTIKA VYBRANÉHO REGIONU (KRAJ VYSOČINA).....	34
3.1 Fyzicko-geografická charakteristika kraje	34
3.1.1 Poloha a charakteristika oblasti	34
3.1.2 Povrch	35

3.1.3	Podnebí	35
3.1.4	Vodstvo	36
3.2	Socio-ekonomická charakteristika kraje	36
3.2.1	Obyvatelstvo	36
3.2.2	Průmysl	37
3.2.3	Zemědělství.....	39
3.2.4	Doprava.....	40
3.2.5	Kulturně-historické památky	41
4.	ANALÝZA SOUČASNÉHO STAVU CESTOVNÍHO RUCHU NA ÚZEMÍ MAS KRÁLOVSKÁ STEZKA	43
4.1	Charakteristika místních akčních skupin (MAS)	43
4.2	Poloha a charakteristika regionu MAS Královská stezka	43
4.3	Přírodní potenciál v regionu MAS Královská stezka.....	44
4.4	Ubytovací zařízení v regionu MAS Královská stezka	45
4.5	Dopravní obslužnost v regionu MAS Královská stezka	47
4.6	Informační centra v regionu MAS Královská stezka.....	47
4.7	Turistické zajímavosti v regionu MAS Královská stezka.....	48
4.7.1	Kulturní památky	48
4.7.2	Přírodní památky.....	49
4.8	Turistika v regionu MAS	50
4.9	Volnočasové aktivity v regionu MAS Královská stezka	50
4.10	SWOT analýza cestovního ruchu v regionu MAS Královská stezka	51
5.	MOŽNOSTI ROZVOJE CESTOVNÍHO RUCHU V REGIONU MAS KRÁLOVSKÁ STEZKA	53
5.1	Vlastní dotazníkové šetření	53
5.2	Výsledky dotazníkového šetření	53
5.2.1	Přírodní podmínky v regionu	53
5.2.2	Kulturně-historické památky v regionu	55

5.2.2.1	Péče o kulturně-historické památky.....	55
5.2.2.2	Množství kulturně-historických památek	57
5.2.3	Dopravní obslužnost v regionu	58
5.2.4	Služby pro turisty v regionu.....	60
5.2.4.1	Ubytovací služby.....	60
5.2.4.2	Stravovací služby.....	61
5.2.4.3	Další služby.....	63
5.2.5	Propagace regionu.....	64
5.2.6	Návrhy na podporu rozvoje cestovního ruchu	66
5.2.7	Informační centra v regionu.....	68
5.2.7.1	Návštěvnost informačních center.....	68
5.2.7.2	Spolupráce informačních center se subjekty cestovního ruchu.....	70
5.2.8	Návštěvnost regionu	70
5.2.8.1	Doporučení turistů.....	70
5.2.8.2	Počet opakovaných návštěv.....	71
5.2.8.3	Důvod návštěvy.....	72
5.2.9	Struktura respondentů	73
5.2.9.1	Pohlaví respondentů.....	73
5.2.9.2	Věk respondentů.....	74
5.3	Zhodnocení dotazníkového šetření	74
5.4	Možnosti rozvoje cestovního ruchu	76
6.	ZÁVĚR	79
7.	POUŽITÁ LITERATURA	81
8.	SEZNAM PŘÍLOH.....	85

SEZNAM ILUSTRACÍ A TABULEK

Obrázek 1: Typologie cestovního ruchu	18
Obrázek 2: Rozdělení podle NUTS III (14 krajů) a NUTS II (8 regionů soudržnosti)	27
Obrázek 3: struktura strategie regionálního rozvoje ČR 2014–2020	32
Obrázek 4: Podíl odvětví průmyslu Kraje Vysočina podle počtu pracovníků v roce 2014.....	38
Obrázek 5: Struktura a podíl zemědělské půdy na celkové výměře okresů Kraje Vysočina ...	40
Obrázek 6: Obce regionu MAS Královská stezka	44
Obrázek 7: Podíl ubytovacích zařízení v roce 2015	46
Obrázek 8: Hromadná ubytovací zařízení v MAS Královská stezka v letech 2009-2015	46
Obrázek 9: Návštěvnost informačního centra Havlíčkův Brod	48
Obrázek 10: Grafické vyjádření otázky č. 1 (turisté).....	54
Obrázek 11: Grafické vyjádření otázky č. 1 (informační centra)	55
Obrázek 12: Grafické vyjádření otázky č. 2 (turisté).....	56
Obrázek 13: Grafické vyjádření otázky č. 2 (informační centra)	56
Obrázek 14: Grafické vyjádření otázky č. 3 (turisté).....	57
Obrázek 15: Grafické vyjádření otázky č. 3 (informační centra)	58
Obrázek 16: Grafické vyjádření otázky č. 4 (turisté).....	59
Obrázek 17: Grafické vyjádření otázky č. 4 (informační centra)	59
Obrázek 18: Grafické vyjádření otázky č. 5 (turisté).....	60
Obrázek 19: Grafické vyjádření otázky č. 5 (informační centra)	61
Obrázek 20: Grafické vyjádření otázky č. 6 (turisté).....	62
Obrázek 21: Grafické vyjádření otázky č. 6 (informační centra)	62
Obrázek 22: Grafické vyjádření otázky č. 7 (turisté).....	63
Obrázek 23: Grafické vyjádření otázky č. 7 (informační centra)	64
Obrázek 24: Grafické vyjádření otázky č. 8 (turisté).....	65
Obrázek 25: Grafické vyjádření otázky č. 8 (informační centra)	66
Obrázek 26: Grafické vyjádření otázky č. 9 (turisté).....	67
Obrázek 27: Grafické vyjádření otázky č. 9 (informační centra)	68
Obrázek 28: Grafické vyjádření otázky č. 10 (turisté).....	69
Obrázek 29: Grafické vyjádření otázky č. 10 (informační centra)	69
Obrázek 30: Grafické vyjádření otázky č. 11 (turisté).....	71
Obrázek 31: Grafické vyjádření otázky č. 12 (turisté).....	72
Obrázek 32: Grafické vyjádření otázky č. 13 (turisté).....	73

Obrázek 33: Grafické vyjádření otázky č. 14 (turisté).....	73
Obrázek 34: Grafické vyjádření otázky č. 15 (turisté).....	74
Tabulka 1: Úrovně klasifikace CZ-NUTS	26
Tabulka 2: Pozice Kraje Vysočina v ČR z hlediska polohy (k 31. 12. 2015)	34
Tabulka 3: Pozice kraje Vysočina v ČR z hlediska počtu obyvatel (k 31. 12. 2015).....	35
Tabulka 4: Vývoj počtu obyvatel v okresech Kraje Vysočina v letech 1869–2013.....	36
Tabulka 5: Přehled památek UNESCO v Kraji Vysočina	41
Tabulka 6: Přehled nemovitých národních kulturních památek v kraji Vysočina.....	41
Tabulka 7: Přehled movitých národních kulturních památek v kraji Vysočina.....	42
Tabulka 8: Počet ubytovacích zařízení v MAS Královská stezka v letech 2009-2015	45
Tabulka 9: SWOT analýza Cestovního ruchu v regionu MAS Královská stezka	51
Tabulka 10: Odpovědi na otázku č. 1 (turisté).....	54
Tabulka 11: Odpovědi na otázku č. 1 (informační centra)	54
Tabulka 12: Odpovědi na otázku č. 2 (turisté).....	55
Tabulka 13: Odpovědi na otázku č. 2 (informační centra)	56
Tabulka 14: Odpovědi na otázku č. 3 (turisté).....	57
Tabulka 15: Odpovědi na otázku č. 3 (informační centra)	58
Tabulka 16: Odpovědi na otázku č. 4 (turisté).....	58
Tabulka 17: Odpovědi na otázku č. 4 (informační centra)	59
Tabulka 18: Odpovědi na otázku č. 5 (turisté).....	60
Tabulka 19: Odpovědi na otázku č. 5 (informační centra)	61
Tabulka 20: Odpovědi na otázku č. 6 (turisté).....	61
Tabulka 21: Odpovědi na otázku č. 6 (informační centra)	62
Tabulka 22: Odpovědi na otázku č. 7 (turisté).....	63
Tabulka 23: Odpovědi na otázku č. 7 (informační centra)	64
Tabulka 24: Odpovědi na otázku č. 8 (turisté).....	64
Tabulka 25: Odpovědi na otázku č. 8 (informační centra)	65
Tabulka 26: Odpovědi na otázku č. 9 (turisté).....	66
Tabulka 27: Odpovědi na otázku č. 9 (informační centra)	67
Tabulka 28: Odpovědi na otázku č. 10 (turisté).....	68
Tabulka 29: Odpovědi na otázku č. 10 (informační centra)	69
Tabulka 30: Odpovědi na otázku č. 11 (turisté).....	70

Tabulka 31: Odpovědi na otázku č. 12 (turisté).....	71
Tabulka 32: Odpovědi na otázku č. 13 (turisté).....	72
Tabulka 33: Odpovědi na otázku č. 14 (turisté).....	73
Tabulka 34: Odpovědi na otázku č. 15 (turisté).....	74

SEZNAM ZKRATEK A ZNAČEK

CZ-NUTS	Klasifikace územních statistických jednotek pro Českou republiku
ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
EU	Evropská unie
HDP	Hrubý domácí produkt
IC	Informační centrum
IRTS	Mezinárodní doporučení pro statistiku cestovního ruchu
MAS	Místní akční skupina
MVČR	Ministerstvo vnitra České republiky
NS MAS ČR	Národní síť Místních akčních skupin České republiky
NUTS	Klasifikace územních statistických jednotek
SWOT	Analýza silných a slabých stránek, příležitostí a hrozeb
TIC	Turistické informační centrum
UNWTO	Světová organizace cestovního ruchu

ÚVOD

V posledních letech patří cestovní ruch mezi nejdynamičtěji se rozvíjející ekonomické odvětví. V současném moderním světě je cestovní ruch považován za důležitou součást národní i světové ekonomiky. Podílí se významným způsobem na rozvoji dopravní i technické infrastruktury, na růstu zaměstnanosti, na zlepšení kvality stravovacích a ubytovacích zařízení, na tvorbě hrubého domácího produktu, má vliv na ekonomický i sociální rozvoj regionů a rovněž přináší příjmy do místních rozpočtů. Cestování se stalo základní potřebou lidí a stalo se běžnou součástí životního stylu. Vzhledem k rostoucí životní úrovni obyvatelstva a růstu volného času lze cestovní ruch považovat za nepřehlédnutelný fenomén současnosti.

Důležitou součástí pro rozvoj cestovního ruchu je i podpora a rozvoj venkovských regionů. Na realizaci programu obnovy a rozvoje venkova se podílejí Místní akční skupiny (MAS), což jsou společenství občanů, podniků, místních neziskových organizací a veřejné správy (obcí, svazků obcí), které spolu spolupracují na rozvoji venkovského regionu a při získávání finanční podpory pro svůj region z národních programů a z fondů Evropské unie.

Hlavním cílem bakalářské práce je charakterizovat stěžejní pojmy cestovního ruchu a regionální politiky, analyzovat současný stav cestovního ruchu v Místní akční skupině (MAS) Královská stezka a navrhnout potencionální možnosti rozvoje cestovního ruchu v řešeném regionu na základě SWOT analýzy a vlastního dotazníkového šetření.

Bakalářská práce, která je rozdělena do pěti kapitol, se v první kapitole zabývá definováním cestovního ruchu, přehledem účastníků, základních druhů, forem a faktorů, které cestovních ruch ovlivňují. Druhá kapitola vymezuje pojmy region, regionální politika a regionální rozvoj, vysvětluje příčiny vzniku a nástroje regionální politiky a zabývá se strategií a cíli regionální politiky v ČR. Závěr kapitoly se věnuje vzájemným vztahem cestovního ruchu a regionální politiky. Ve třetí kapitole je charakterizován Kraj Vysočina, ve kterém se region MAS Královská stezka nachází. Je popsána fyzicko-geografická a socio-ekonomická charakteristika kraje v kraji Vysočina. Čtvrtá kapitola se zabývá analýzou současného stavu cestovního ruchu v regionu MAS Královská stezka, zaměřuje se na využití hromadných ubytovacích zařízení, na přírodní potenciál, dopravní obslužnost, informační centra, turistické zajímavosti a volnočasové aktivity v regionu. V kapitole je rovněž sestavena SWOT analýza silných a slabých stránek, příležitostí a hrozeb cestovního ruchu v regionu MAS Královská stezka. Pátá kapitola se zabývá výsledky vlastního dotazníkového šetření, ve kterém jsou dotazováni turisté, kteří navštívili region MAS Královská stezka a turistická informační centra, která leží na území regionu MAS

Královská stezka. Závěr kapitoly se věnuje možnostem rozvoje cestovního ruchu v regionu MAS Královská stezka.

1. CHARAKTERISTIKA A TEORETICKÉ ASPEKTY CESTOVNÍHO RUCHU

Tato práce se zabývá problematikou cestovního ruchu, proto se úvodní kapitola věnuje definováním pojmu cestovního ruchu. Dále jsou v kapitole definovány účastníci, druhy a formy cestovního ruchu. Závěr kapitoly se věnuje lokalizačním, realizačním a selektivním faktorům, které ovlivňují cestovní ruch.

1.1 Definice cestovního ruchu

Cestovní ruch bývá definován mnoha způsoby, ale žádný z nich není zcela vyčerpávající a je velmi obtížné ho přesně definovat. Aby se mohl cestovní ruch sledovat, plánovat, vyhodnocovat a řídit, je potřeba jeho co možná nejpřesnější definice [31]. Již začátkem 20. století se odborníci pokoušeli o odlišení cestovního ruchu od širšího pojmu „cestování“. Hovořilo se o cestovním ruchu jako o novém společenském jevu. Postupem času se odborníci v definicích snažili poukázat na ekonomické aspekty cestovního ruchu. Základy moderní tzv. švýcarské školy cestování položily definice švýcarských profesorů, které se od sebe lišily jen minimálně. Nejznámější byla definice profesora Kaspara (1975), který ho definoval jako *souhrn vztahů a jevů, které vyplývají z cestování anebo pobytu osob, přičemž místo pobytu není hlavním ani trvalým místem bydlení nebo zaměstnání* [1].

V průběhu 20. století vzniklo mnoho definic a bylo snahou mezinárodních organizací na jejich sjednocení, aby bylo umožněno mezinárodní srovnání cestovního ruchu. V roce 1991 v Ottawě pořádala Světová organizace cestovního ruchu (UNWTO) konferenci, kde byla naformulována definice cestovního ruchu a kde byly vymezeny základní pojmy související s cestovním ruchem [1].

Nejčastěji používaná definice v současné době platí podle UNWTO revize z roku 2008 - dokument **Mezinárodní doporučení pro statistiku cestovního ruchu** (IRTS), která vymezuje cestovní ruch jako: *„Aktivity osob cestujících do míst mimo jejich obvyklé prostředí nebo pobývajících v těchto místech ne déle než jeden rok za účelem trávení volného času, sjednávání kontaktů pro následné podnikání apod.“* [10].

Z definice podle UNWTO vyplývá, že jsou z pojmu cestovního ruchu vyloučeny:

- cesty v rámci místa trvalého bydliště,
- dočasné přestěhování za prací,
- pravidelné cesty do zahraničí,

- dlouhodobá migrace [1].

1.2 Účastníci cestovního ruchu

Účastníky cestovního ruchu zpravidla dělíme do dvou skupin dle délky jejich pobytu v jejich cílové destinaci. Tyto skupiny jsou turisté a výletníci [5].

- **Turisté** – jedná se o osoby, které pobývají na určitém místě. Na tomto místě jsou alespoň jednu noc. Motivem návštěvy je většinou využití volného času. Podle dané země můžeme dále turisty dělit na domácí a zahraniční.
- **Výletníci** – jedná se o osoby, kteří se zdrží v navštívené destinaci méně než dvacet čtyři hodin, aniž by v destinaci přenocovali.

Účastníci CR podnikají svoje cesty za účelem zábavy, vzdělávání, náboženství, sportu, různých rodinných nebo obchodních záležitostí, nebo pro zlepšení zdravotního stavu [41].

Samotnou kategorii pak tvoří **tranzitní návštěvník**. Jedná se o návštěvníka, který se jen zastaví v dané lokalitě nebo zemi na své cestě do jiného cíle, přičemž se může jednat jak o turistu, tak i o výletníka [1].

1.3 Typologie cestovního ruchu

Cestovní ruch můžeme třídit podle jeho forem a druhů (obrázek 1). Formy zkoumáme na základě motivace návštěvníků, druhy na základě způsobu jeho realizace. Druhy a formy se vzájemně prolínají a v čisté podobě většinou neexistují. Toto dělení bylo zavedeno pro potřeby statického sledování a lepší orientaci v cestovním ruchu [26].

1.3.1 Formy cestovního ruchu

Mezi **základní formy** patří:

- **Rekreační cestovní ruch** – hlavním cílem je rekreace, která je nejrozšířenějším motivem cest. Hlavním cílem je odpočinek a regenerace. Účastníci mají různé požadavky na prostředí, do kterého cestují, např. klid, odpočinek, čisté prostředí. Můžeme sem zahrnout také pobyty v chatách a chalupách.
- **Kulturně-poznávací cestovní ruch** – je druhým nejrozšířenějším motivem cest. Má za cíl poznávání historie, kultury, tradic a zvyků vlastních i jiných národů. Zahrnuje návštěvu hradů, zámků, muzeí, galerií, knihoven, festivalů, parků apod. Návštěva těchto míst má za cíl zvýšit úroveň vzdělání a znalostí a seznámit účastníky s tradicemi a zvyky navštíveného území.

Typologie cestovního ruchu

Formy cestovního ruchu		Druhy cestovního ruchu	
Základní formy	Rekreační Kulturně poznávací Sportovně turistický Léčebný a lázeňský	Podle místa realizace	Domácí Zahraniční Tranzitní
Specifické formy	Seniorský	Podle vztahu k platební bilanci	Vnitřní Národní Mezinárodní
	Mládežnický	Podle způsobu financování	Volný (komerční) Vázaný (sociální)
	Agroturismus	Podle způsobu zabezpečení cesty	Organizovaný Neorganizovaný
	Ekoturismus	Podle účastníků pobytu	Individuální Kolektivní
	Ekoagroturismus	Podle vlivu na ŽP	Tvrdý Měkký C
	Lovecký	Podle ročního období	Sezónní Mimosezónní
	Dobrodružný	Podle délky pobytu	Krátkodobý Dlouhodobý
	Politický		
	Nákupní		
	Gastronomický		
Filmový			
Náboženský			
Kongresový			

Obrázek 1: Typologie cestovního ruchu

Zpracováno dle zdroje [3], [32]

- **Sportovně-turistický cestovní ruch** – jeho cílem jsou cesty s aktivní sportovní náplní (horská turistika, vodní a pěší turistika, cykloturistika, lyžování, snowboarding). Zahrnuje i pasivní účast na sportovních akcích.
- **Léčebný a lázeňský cestovní ruch** – jeho cílem je zlepšení zdravotního stavu účastníků díky pobytům v lázních nebo v jiných střediscích, které mají léčebné účinky (např. prameny, moře apod.) [31].

Mezi **specifické formy** patří:

- **Seniorský cestovní ruch** – tato forma cestovního ruchu se v posledních letech rozvíjí, protože senioři jsou vyhledávanou turistickou klientelou.
- **Mládežnický cestovní ruch** – tato forma zahrnuje cestování mladých lidí např. jazykové nebo pracovní pobyty v zahraničí [3].
- **Agroturismus** – jedná se o turistiku, která probíhá ve venkovských podmínkách v agrofarmách, a může být spojena s dobrovolnou prací na venkově (např. chovem zvířat nebo zemědělskou výrobou). V ČR je v současné době přes 20 agrofarem [25].
- **Ekoturismus** – turistika, která se zabývá cestováním do přírodních oblastí, které chrání životní prostředí a zlepšuje prosperitu místních lidí. Jedná se například o přírodní rekreace, chráněné krajinné oblasti nebo národní parky.
- **Ekoagroturismus** – jedná se o turistiku, která je provozována na certifikovaných ekologických farmách, na kterých se při chovu zvířat a výrobě rostlin nepoužívají syntetické přípravky ani hnojiva. Produkty z těchto farem smějí používat ochrannou značku BIO [6].
- **Lovecký cestovní ruch** – jedná se o cestování, které je spojené s lovem zvěře a rybolovem.
- **Dobrodružný cestovní ruch** – jedná o cestování do míst, kde mohou účastníci otestovat svoje fyzické vlastnosti v boji s přírodou. Patří sem například extrémní sporty, sjíždění divokých řek či výpravy do nebezpečných oblastí.
- **Politický cestovní ruch** – jedná se o cestování politiků za určitými politickými akcemi (sjezdy, mítinky, porady apod.).
- **Nákupní cestovní ruch** – patří sem cestování za nákupy, zejména do zahraničí [9].
- **Gastronomický cestovní ruch** – v posledních letech zaznamenává v ČR vzestup. Jedná se o formu cestovního ruchu, kde jsou účastníci motivovány požitkem z konzumace, stolováním a seznamování se s pokrmy a nápoji v dané oblasti. V cestovním ruchu bývá někdy nazývána jako zážitková gastronomie [8].
- **Filmový cestovní ruch** – tato forma cestovního ruchu zahrnuje cestování účastníků do míst, kde se natáčely divácky populární filmy.
- **Náboženský cestovní ruch** – jedná se o poutní turistiku, kde je hlavním cílem účastníků návštěva církevních památek či návštěva posvátných míst [10].

- **Kongresový cestovní ruch** – jedná se o pobyt v kongresovém místě, kde je hlavním motivem výměna vědeckých poznatků a zkušeností. Kongresy jsou spojeny především se společenskou a reprezentační událostí [8].

1.3.2 Druhy cestovního ruchu

Druhy cestovního ruchu se dělí podle těchto kritérií:

Podle místa realizace:

- **Domácí cestovní ruch** – představuje cestování účastníků v rámci svého státu bez překročení státních hranic.
- **Zahraniční cestovní ruch** – jedná se o cestování účastníků, kdy dochází k překročení hranic vlastního státu. Má dvojí charakter, kterým je:
 - **výjezdový cestovní ruch** – jedná se o výjezd účastníků z vlastního státu do zahraničí,
 - **příjezdový cestovní ruch** – jedná se o příjezd účastníků ze zahraničí do tuzemska, specifickou formou příjezdového cestovního ruchu je **tranzitní cestovní ruch**, který představuje průjezd účastníků přes danou zemi, která ovšem není cílovou destinací [26].

Podle vztahu k platební bilanci státu:

- **Aktivní cestovní ruch** – jedná se o příjezd cizinců, kdy jejich výdaje na zboží a služby v navštívené zemi znamenají příliv devizových prostředků, čímž kladně ovlivňují platební bilanci státu.
- **Pasivní cestovní ruch** – dochází k němu při výjezdech obyvatel daného státu do zahraničí, kde jejich nákup zboží a služeb znamená odliv devizových prostředků, které záporně ovlivňují platební bilanci státu.

Podle způsobu realizace

- **Volný (komerční) cestovní ruch** – účastník si hradí veškeré náklady z vlastních prostředků a účast není nijak formálně podmíněna.
- **Vázaný (sociální) cestovní ruch** – účastníkovi jsou náklady hrazeny buď částečně, nebo zcela jiným subjektem (např. zdravotní pojišťovnou či podnikovým fondem) a účastníci musí dodržet určité podmínky. Jedná se např. o lázeňské služby, dětské a podnikové rekreace.

Podle způsobu zabezpečení cesty

- **Organizovaný cestovní ruch** – cestu a program účastníkům zařizuje některý subjekt, např. cestovní kancelář, u které si účastník koupí určité předem připravené služby, např. zájezd.
- **Neorganizovaný cestovní ruch** – cestu a program si účastník zajišťuje zcela sám nebo využívá částečně služeb zprostředkovatelů [27].

Podle účastníků pobytu

- **Individuální cestovní ruch** – účastník cestuje sám nebo se svou rodinou.
- **Kolektivní cestovní ruch** – účastníci cestují ve skupině. Tvoří skupinu z jedné školy, podniku či zájmového sdružení.

Podle vlivu na ŽP

- **Tvrký cestovní ruch** – jedná se o masový turismus, kdy účastníci neberou ohled na environmentální, sociální a kulturní prostředí.
- **Měkký cestovní ruch** – na rozdíl od tvrdého se snaží o šetrné chování k prostředí, ve kterém se realizuje. Snaží se využívat co nejvíce místních zdrojů (např. potravin). Patří sem např. ekoturismus či agroekoturismus.

Podle ročního období

- **Sezónní cestovní ruch** – jedná se o období, kdy je největší návštěvnost a nejvíce nabízených služeb.
- **Mimosezónní cestovní ruch** – jedná se o období, kdy je nižší návštěvnost a nižší nabídka služeb.

Podle délky pobytu

- **Krátkodobý cestovní ruch** – účastník je v místě pobytu jednu až tři noci.
- **Dlouhodobý cestovní ruch** – délka pobytu účastníka přesahuje tři noci [31].

1.4 Faktory ovlivňující cestovní ruch

Z hlediska geografického a ekonomického můžeme členit faktory ovlivňující cestovní ruch na lokalizační, realizační a selektivní. Mezi lokalizační řadíme přírodní a společenské atraktivity. O využití těchto atraktivit rozhodují faktory realizační, mezi které patří dopravní obslužnost,

ubytování a další služby a faktory selektivní, mezi které patří situace politická, demografická, ekologická apod.

1.4.1 Lokalizační faktory

Lokalizační faktory jsou prakticky neměnné. Charakterizuje je dané území, na kterých jsou různé přírodní podmínky (klima, charakter apod.) a společenské atraktivity (památky, muzea, galerie apod.). Lokalizační faktory předurčují, pro který druh cestovního ruchu je dané území vhodné. Mezi lokalizační faktory patří:

- **Přírodní podmínky** – jedná se o přírodní podmínky, které ovlivňují cestovní ruch. Obecně platí, že čím jsou lepší přírodní podmínky, tím je oblast pro cestovní ruch přitažlivější. Proto jsou nejvíce vyhledávány horské a pobřežní oblasti. Patří sem i dobré hydrologické podmínky (čisté moře, řeky, jezera apod.), zachovalé flóra a fauna (národní parky) a geologické zvláštnosti (sopky, solné doly, kamenolomy apod.) [5].
- **Společenské podmínky** – patří sem především kulturně-historické památky, které jsou pro účastníky cestovního ruchu nejpřitažlivější. Účastníci touží po poznání historie, kultur a architektury. Patří sem i kulturní zařízení (muzea, divadla, galerie, hvězdárny apod.), společenské akce (hudební nebo filmové festivaly) a sportovní události (mistrovství, olympijské hry apod.) [31].

1.4.2 Realizační faktory

Realizační faktory umožňují uskutečňovat nároky účastníků cestovního ruchu do míst s vhodnými podmínkami, přispívají k dopravě do těchto míst a umožňují využití pomoci služeb (ubytovacích, stravovacích apod.). Bez dostatečně kvalitních služeb a dopravy není možné dané území nabízet za účelem ekonomického výnosu.

Realizační faktory se tedy dělí na dvě podskupiny:

- **Dopravní obslužnost** – slouží k dosažení větší atraktivity daného území. Zahrnuje dopravu automobilovou, železniční, leteckou, vodní, pěší a cyklistickou.
- **Infrastruktura služeb** – pro využití potenciálu daného území a pro maximalizaci ekonomických efektů je nezbytné poskytovat služby v dostatečném množství a maximální kvalitě. Jsou to služby zejména ubytovací, stravovací a další služby. Mezi další služby patří doplňková zařízení (sportovní hřiště, dětské hřiště, aquaparky, wellness zařízení, sjezdové areály apod.) a zařízení, které podporují a organizují rozvoj cestovního ruchu (cestovní a informační kanceláře, zdravotní služby apod.) [31].

1.4.3 Selektivní faktory

Selektivní faktory určují, zda může cestovní ruch v dané lokalitě vůbec existovat a pokud ano, tak v jakém počtu budou do lokality účastníci cestovat a pro jakou cílovou skupinu je lokalita vhodná. Selektivní faktory dělíme na objektivní a subjektivní.

Objektivní faktory – základní podmínkou rozvoje cestovního ruchu jsou mírové podmínky života. Dále existuje řada dalších faktorů, které ovlivňují rozvoj cestovního ruchu, kterými jsou:

- **Politické faktory** – patří mezi ně mírové uspořádání světa, volný pohyb osob a kapitálu či stabilita politické situace. V případě nestability politické situace dochází k demonstracím, které mohou mít za příčinu válečné konflikty či uzavření letišť, čímž se znemožní cestování.
- **Ekonomické faktory** – řadíme sem směnitelnost měny, vyšší reálné mzdy, investice do prezentace destinace či možnost čerpat z Evropských fondů prostředky na rozvoj cestovního ruchu. Mnoha ukazatelů lze vyjádřit vztah ekonomiky a cestovního ruchu, např. výdaje obyvatel na cestovní ruch, saldo ze zahraničního cestovního ruchu, podíl cestovního ruchu na HDP apod.
- **Administrativní faktory** – jedná se o zákony, právní předpisy a vyhlášky, které se týkají cestovního ruchu např. pasové a vízové podmínky, celní předpisy nebo nutnost očkování při návštěvě některých zemí.
- **Demografické faktory** – řadíme sem veličiny týkající se obyvatelstva, např. počet obyvatel, jejich ekonomickou aktivitu, mobilitu apod. Na rozvoj cestovního ruchu má vliv rovněž životní úroveň cestovatelů. Největší zájem o cestování mají ekonomicky aktivní lidé a lidé v mladém a středním věku. Ti, kteří se mají finančně lépe, zpravidla cestují do dražších destinací, cestují vícekrát do roka a využívají přitom dražší služby [31].
- **Sociologické faktory** – zahrnují životní styl účastníků, jejich životní úroveň, stupeň dosaženého vzdělání či fond volného času.
- **Ekologické faktory** – posuzují kvalitu ŽP, např. čistotu ovzduší a vod, čistotu krajiny apod. V oblastech, kde je vysoká koncentrace turistů, může docházet k zhoršování kvality krajiny. Preferují se zásady udržitelného rozvoje cestovního ruchu, které životnímu prostředí neškodí a zároveň neomezují turisty při cestování.
- **Materiálně-technické faktory** – jedná se o vlivy, které mají souvislost s rozvojem komunikačních a informačních technologií, např. rezervační systémy, úroveň stravování, dopravy, ubytování apod. [32].

Subjektivní faktory – především se jedná o psychologické faktory, kterými je ovlivňováno rozhodování spotřebitelů služeb cestovního ruchu. Spotřebitelé jsou ovlivňováni reklamou, propagací cestovních kanceláří, zkušeností či aktuálními trendy. Jedná se tedy o obchodní praktiky, oblast řízení a management. Příkladem může být spolupráce různých partnerů. Díky propracované spolupráci dokáží rychleji reagovat na měnící se podmínky, a tím cestovní ruch funguje lépe a generuje více příjmů [31].

2. CESTOVNÍ RUCH JAKO VÝZNAMNÝ ASPEKT REGIONÁLNÍ POLITIKY

Regionální politika je zařazena do této kapitoly, protože úzce souvisí s regionálním rozvojem. V kapitole je definován region, regionální rozvoj a také regionální politika, její příčiny vzniku a nástroje, které využívá ke snížení rozdílů mezi regiony. V závěru kapitoly je popsáno, jak může regionální rozvoj pozitivně ovlivňovat cestovní ruch.

2.1 Region

Region lze obecně chápat jako určité území s vyznačenými hranicemi v rámci státu. Stručný Oxfordský slovník definuje region jako oblast, pruh země, prostor, místo, které má více nebo méně stanovené hranice a určité vlastnosti, nebo ho definuje jako určitou část státu. Regiony jsou vymezovány na základě mnoha prvků např. klima, typ půdy a povrchu, struktura osídlení, využití území, jazyku apod.

Na regiony lze nahlížet z pohledu sociálně-geografického a z pohledu fyzicko-geografického. Fyzicko-geografické faktory jsou historicky starší a patří mezi ně faktory, jako je poloha, velikost pohoří, klimatické podmínky, toky řek apod. S rozvojem technologií se objevily sociálně-geografické faktory, které jsou dnes významnější a dominující. Patří mezi ně kulturní, sociální, náboženské a jazykové rozmístění obyvatelstva, rozmístění výroby a spotřeby apod.

Region se vymezuje pomocí tří základních prvků, kterými jsou jádro, zázemí a hranice regionu. Jádro lze definovat jako nejstarší místo v území, okolo kterého postupem času rostlo osídlení. Zázemí regionu je území, které patří k jádru (centru) a má s ním různé vztahy a vazby. Zázemí regionu lze dále rozdělit na území zájmové a spádové. Zájmové území chápeme jako území přilehlé k centru, které má zájem na užívání tohoto území, buď z hlediska zdrojů (zásobování centra vodou, prostor pro rekreaci obyvatel z centra apod.), nebo např. jako prostor pro odvoz a ukládání komunálního odpadu. Naproti tomu spádové území jsou území, která mají zájem na užívání výhod, které přináší centrum pomocí vztahů a vazeb. Jedná se o administrativně-správní vybavenost a o vybavenost občanskou, kam patří např. školství, kultura, zdravotnictví apod. [40].

Z pohledu řízení cestovního ruchu lze regiony dělit na regiony administrativní a na regiony cestovního ruchu. Pro efektivní rozvoj cestovního ruchu v území musí spolu oba tyto typy regionů spolupracovat.

- **Administrativní regiony** – jsou u nás základním územním článkem a jsou důležité pro rozvoj turismu v regionech. Jejich hranice a rozloha je stanovena rozhodnutím orgánů státní správy. V ČR jsou důležité zejména kraje, které mají kompetence a zdroje díky kterým dochází k rozvoji regionu.
- **Regiony cestovního ruchu** – jedná se o územní celky, které vznikly přirozeným vývojem. Jejich hranice nejsou pevně vytyčeny a v okrajových místech mohou být nepřesné. V jednom regionu cestovního ruchu se očekává stejnorodý vývoj, životní styl, zvyky obyvatel apod. Region by měl být pro trh srozumitelný i čitelný a měla by v něm být vysoká vybavenost zejména pro ubytování či stravování a dostatečná infrastruktura. Turistických regionů u nás rozlišujeme celkem 17, které jsou dále členěny na 40 turistických oblastí [23].

Po dohodě s Eurostatem byla na základě usnesení vlády ČR provedeno Českých statistickým úřadem vymezení statistických územních jednotek pro potřeby zavedení klasifikace NUTS v ČR (tabulka 1). Toto usnesení vstoupilo v platnost 1. 1. 2000, kdy vzniklo 14 krajů (příloha A). Tato klasifikace je označována jako CZ-NUTS. Jedná se o uspořádání územních jednotek v ČR do úrovně NUTS podle jednotných pravidel platných v EU.

Tabulka 1: Úrovně klasifikace CZ-NUTS

Kód	NUTS 0	NUTS 1	NUTS 2	NUTS 3
Územní jednotka	stát	území	region soudržnosti	kraj
Počet územních jednotek	1	1	8	14

Zpracováno dle zdroje: [12]

Klasifikace CZ-NUTS má klíčový význam především pro statistické účely, pro analytické potřeby a pro potřeby spojené s čerpáním finančních prostředků ze strukturálních fondů EU. Statistické jednotky NUTS II (regiony soudržnosti) jsou nejdůležitější pro poskytování prostředků z rozpočtu EU. Statistické jednotky NUTS III jsou v ČR určeny kraji (obrázek 2) [46].

Obrázek 2: Rozdělení podle NUTS III (14 krajů) a NUTS II (8 regionů soudržnosti)

Zdroj: [30]

2.2 Regionální rozvoj

Regionální rozvoj je ekonomický rozvoj většího území, než je geograficky vymezená místní samospráva. V nejužším pojetí představuje ekonomický rozvoj určitého územně definovaného celku. Z praktického hlediska regionální politika označuje cílenou, strategicky zaměřenou a koordinovanou snahu o zlepšení místní ekonomické a sociální úrovně a o zlepšení životního prostředí a celkové kvality života místních obyvatel.

Stimson, Stough a Roberts (2006) definují regionální rozvoj jako aplikaci ekonomických procesů a zdrojů, které jsou v regionu dostupné, jejichž výsledkem je udržitelný rozvoj a požadované ekonomické výsledky pro region, které splní očekávání podniků, rezidentů a nerezidentů.

V současné době bývá považován za největší region stát, popř. členský stát (např. v Německu) a za nejmenší region, jehož rozvoj je samostatně řízen, se považuje mikroregion [34].

2.3 Regionální politika

Cílem regionální politiky je snaha o efektivní rozvoj všech částí republiky, např. hospodářský rozvoj, zvyšování životních podmínek obyvatel, zvyšování kvalifikace a vzdělávání, možnost pracovních příležitostí a snaha o respektování místních zvláštností a přírodních hodnot a ochrany ŽP.

2.3.1 Definice regionální politiky

V současné době neexistuje žádná obecně uznávaná definice. Definice regionální politiky existuje celá řada, která jsou si velmi podobné. Podle Wokouna (2003) je regionální politika soubor cílů, opatření a nástrojů, které vedou ke snižování příliš velkých rozdílů v socioekonomické úrovni jednotlivých regionů [46]. Podle Laciny, Obršálové a Stejskala lze regionální politiku charakterizovat z makroekonomického pohledu jako koncepční a výkonnou činnost státu a jeho regionálních správních orgánů.

Z definic vyplývá, že regionální politiku lze chápat jako činnost organizací nebo státní správy a samosprávy, jejichž cílem je zajištění ekonomického růstu daného území. Navíc musí mít jasně definované cíle a nástroje, které mohou příslušné organizace používat [34].

2.3.2 Příčiny vzniku regionální politiky

Vedle regionů, které prosperují a mají vysokou životní úroveň, existují i regiony s podprůměrnou ekonomickou výkonností, které mají vysokou nezaměstnanost a další sociální problémy. Některé regiony mají sice přijatelnou ekonomickou úroveň, ale ovlivňují je nepříznivé geografické podmínky či špatný stav životního prostředí [43].

Lze rozlišit tři základní typy těchto tzv. problémových regionů:

- **Regiony, které nejsou dostatečně vybavené přírodními zdroji.**

Patří sem především oblasti s nepříznivými přírodními podmínkami, které nejsou příliš atraktivní pro expanzi průmyslu, který je důležitý pro růst národního produktu. Cestovní ruch může většinou jako jediný zlepšit situaci v těchto oblastech.

- **Regiony, které dostatečně nevyužívají vlastních zdrojů.**

Pokud regiony nevyužívají dostatečně vlastních zdrojů, může dojít např. k nedostatku kapitálu, nebo ke špatné ekonomické situaci v regionu. Zlepšení může ovlivnit situace v okolních regionech, které mohou ovlivnit technologický pokrok, finanční investice apod.

- **Regiony, kde stagnuje nebo upadá základní odvětví.**

Dříve se jednalo o vyspělé regiony, kde postupem času docházelo k stagnaci nebo úpadku průmyslových odvětví (textilní výroby, hutnictví, těžby uhlí apod.). V ČR sem můžeme zařadit např. regiony Most, Kladno či Ostrava. V těchto regionech je většinou velká nezaměstnanost, nedostačující infrastruktura, špatná ekonomická úroveň a vysoká míra emigrace [11].

Existují velké sociálně-ekonomické rozdíly mezi jednotlivými regiony. Tyto rozdíly komplikují ekonomický rozvoj na celém území státu. Proto je hlavním cílem regionální politiky vytvořit takové podmínky, které zmírní nebo zcela odstraní rozdíly mezi regiony.

2.3.3 Nástroje regionální politiky

Snahou nástrojů regionální politiky je přitažení kapitálů a podnikatelských aktivit do regionu, motivace ve využití vnitřních rozvojových zdrojů dosídlení a stabilizace obyvatelstva v regionu. Existují různá rozdělení a pojetí regionální politiky, nejznámější je rozdělení do dvou základních skupin na nástroje makroekonomické a mikroekonomické.

- **Makroekonomické nástroje** – tyto nástroje jsou omezeny ostatními národohospodářskými cíli např. udržení inflace, udržení přijatelné míry nezaměstnanosti, vyrovnanosti platební bilance apod. Mezi makroekonomické nástroje patří:
 - **Fiskální politika** – dochází k přerozdělování pomocí státního rozpočtu mezi regiony. Jedná se na jedné straně o přerozdělování daní a obvodů, na straně druhé o výdaje státního rozpočtu. Regiony, které mají vysoké příjmy, přispívají do státního rozpočtu větším podílem než regiony, které mají příjmy nižší. Do regionů s nižšími příjmy plyne více prostředků pomocí sociálních výdajů (podpora v nezaměstnanosti, rekvalifikace apod.).
 - **Monetární politika** – tento nástroj ovlivňuje množství peněz v ekonomice. Provádí se pomocí regionalizace, kdy mají vybrané regiony (většinou znevýhodněné) usnadněný přístup k úvěrům. Efektivnost těchto opatření je do značné míry závislá na efektivní spolupráci bankovního sektoru s veřejnou správou [43].
 - **Protekcionalismus** – spočívá v ovlivňování dovozů státem, kdy stát stanoví dovozní limity a cla. Tyto dovozní limity a cla se zavádí na výrobky, které jsou vyráběné v upadajících regionech. Díky tomuto postupu dochází ke zvyšování poptávky po domácích produktech [45].
- **Mikroekonomické nástroje** – mají za úkol ovlivňovat rozhodování ekonomických subjektů, které mají podobu účelově poskytovaných finančních půjček ze státního či regionálního rozpočtu. Nástroje dělíme do 2 základních skupin:
 - **Nástroje zaměřené na realokaci kapitálu** – hlavním úkolem je ovlivňování tvorby nových pracovních sil v regionu, čehož lze dosáhnout prostřednictvím stávajících firem nebo přilákáním firem nových do daného regionu. Pohyb

kapitálu v regionu lze ovlivnit buď stimulací, při které je snaha o zvýšení přitažlivosti daných regionů, nebo restrikcí, kdy dochází k zpřísnění podmínek dalšího fungování kapitálu v jiných regionech. Stimulace mají podobu subvencí a daňových úlev, restrikce mají podobu zvyšování daňových sazeb. Subvence mají omezení jen na období prvních několika let, do doby, kdy firma dosáhne optimální výrobní kapacity.

- **Nástroje zaměřené na realokaci pracovní síly** – tyto nástroje se používají jen zřídka. Přispívají k řešení migrace a stabilizace obyvatelstva v daném území, zejména v upadajících regionech. Používají se k podpoře rekvalifikačních programů na území těchto regionů. Jedná se o finanční prostředky na stěhování osob a přemístění majetku, výkup nemovitostí nebo finanční podporu na koupi nového bytu či domu [43].

2.4 Regionální politika v ČR

V první polovině 90. let nehrála regionální politika v ČR tak významnou roli jako ve většině zemí EU. V této době byla totiž hlavní pozornost věnována řešení transformačních problémů na úrovni celého státu, protože tyto problémy zasahovaly plošně celé území. Zpočátku také nebyly meziregionální socioekonomické rozdíly tak velké jako v jiných zemích EU [44]. Postupně se rozdíly zvyšovaly, proto bylo potřeba vytvořit systém regionální politiky i ve vazbě na proces přípravy na strukturální fondy EU. V roce 1998 byly přijaty vládou ČR Zásady regionální politiky. Rovněž byla vypracována řada strategických a programových dokumentů, které měly většinou přípravný charakter [43].

Cílem české regionální politiky je přispívat k rozvoji jednotlivých regionů v ČR, snižovat rozdíly mezi jednotlivými regiony a zlepšovat regionální hospodářskou strukturu. Snahou je vytvořit rovnost šancí regionů a využívat jejich přírodní, demografický, hospodářský nebo jiný potenciál [45]. Cíle současné regionální politiky v ČR vycházejí především z dokumentu Strategie regionálního rozvoje ČR 2014–2020, který byl schválen usnesením vlády dne 15. 5. 2013.

2.4.1 Strategie regionálního rozvoje ČR 2014–2020

Strategie regionálního rozvoje ČR 2014–2020 je základní koncepční dokument, který zpracovává Ministerstvo pro místní rozvoj v oblasti regionálního rozvoje a je nástrojem realizace regionální politiky a koordinace působení ostatních veřejných politik na regionální rozvoj. Z časového hlediska se jedná o střednědobý dokument, který obsahuje dlouhodobou

vizi rozvoje regionální politiky ČR a krátkodobé kroky pro její realizaci. Dokument vychází z obdobných principů jako v předchozí Strategii regionálního rozvoje ČR 2007–2013. Při tvorbě strategie pro programové období 2014–2020 byly použity i dokumenty EU, a to především dokument EVROPA 2020, který se zaměřuje na tři hlavní priority. První jeho prioritou je rozvíjet ekonomiku, která je založená na znalostech a inovacích (tzv. inteligentní růst). Druhou prioritou je podporovat ekonomiku s vysokou zaměstnaností (tzv. růst podporující začlenění) a poslední prioritou je podporovat ekologičtější ekonomiku, která je méně náročná na zdroje (tzv. udržitelný růst).

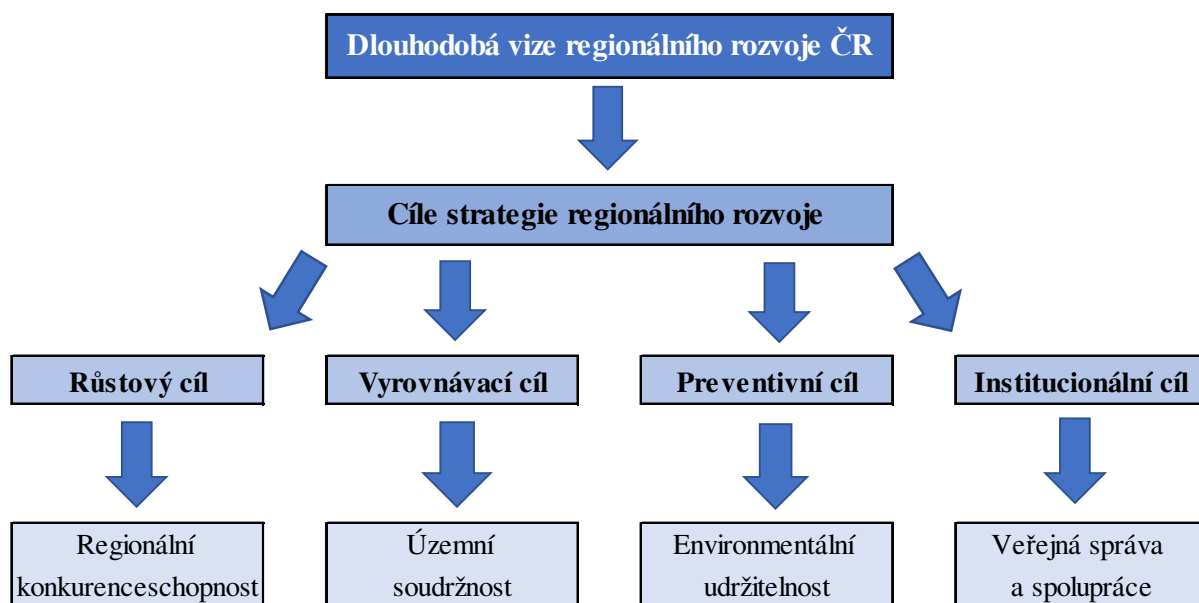
Strategie regionálního rozvoje ČR 2014–2020 nově rozděluje území ČR na tři typy – území rozvojová, stabilizovaná a periferní. Dokument pak navrhuje specifické podpory pro jednotlivé typy území, kdy zohledňuje potřeby v dané oblasti [36].

2.4.2 Cíle regionální politiky ČR pro období 2014–2020

Na základě zhodnocení vývojových tendencí a na základě analytických závěrů byly vytyčeny cíle regionální politiky ČR (obrázek 3). Globálním cílem regionální politiky je zajištění rychlého a rovnoměrného rozvoje území ČR s důrazem na kvalitu života, na snižování regionálních rozdílů a na posílení konkurenceschopnosti jednotlivých územních jednotek. Globální cíl se dělí na čtyři základní cíle – cíl růstový, vyrovnávací, preventivní a institucionální.

- **Růstový cíl: podpořit zvyšování konkurenceschopnosti a využití ekonomického potenciálu regionů** – nutnou podmínkou pro uskutečnění tohoto cíle je odpovídající infrastruktura. Bez této podmínky se může růst konkurenceschopnosti výrazně zpomalit. Růst konkurenceschopnosti je zaměřený například na podporu výzkumu, vývoje a inovací a rozvoje lidských zdrojů či budování lepší infrastruktury. Je kladen důraz především na zlepšení podmínek pro využití ekonomického potenciálu jednotlivých území.
- **Vyrovnávací cíl: zmírnit prohlubování negativních regionálních rozdílů** – dlouhodobě Praha dominuje nad ostatními regiony a poslední dobou se projevují i výrazné rozdíly mezi jinými městy. Rozdíly se projevují v demografickém vývoji, v dostupnosti a kapacitě veřejných služeb, v absenci volných pracovních míst, v navyšování sociálního vyloučení a zvyšování rizika chudoby. Vyrovnávací cíl má za úkol reagovat na tyto zvětšující se socioekonomické nerovnosti a krizové situace, a hlavně klást důraz na nejvíce postižené regiony v ČR

Obrázek 3: struktura strategie regionálního rozvoje ČR 2014–2020

Zpracováno dle zdroje: [36]

- **Preventivní cíl: posílit environmentální udržitelnost** – zvyšováním ekonomických a sídelních aktivit dochází ke změně krajiny a ŽP. Tyto změny spolu s klimatickými a globálními jevy mají za následek nárůst různých živelných pohrom. Proto se v rámci preventivního cíle klade důraz na udržitelný rozvoj a jeho cílem je, aby docházelo ke sladění socio-ekonomického rozvoje s limity a možnostmi životního prostředí v jednotlivých územích.
- **Institucionální cíl: optimalizovat institucionální rámec pro rozvoj regionů** – zaměřuje se na vytváření podmínek, které jsou potřebné pro realizaci předchozích cílů. Je třeba dosáhnout kvalitní veřejné správy, která umožní zlepšení podmínek pro podnikatelský sektor i pro veřejnost a zároveň zajistí dostatečně kvalitní veřejné služby [36].

2.5 Vztah cestovního ruchu a regionální politiky

S regionální politikou se pojí činnost cestovního ruchu, který je významný pro mnoho regionů. Často bývá jedinou ekonomickou udržitelnou činností v dané oblasti. Ke snížení regionálních rozdílů napomáhá domácí i příjezdový cestovní ruch. Cestovní ruch se rozrůstá i v oblastech s omezenými výrobními aktivitami, například v příhraničních oblastech. Cestovní ruch patří mezi faktory regionálního rozvoje zejména v oblastech, kde se nacházejí přírodní, kulturní či historické zajímavosti. V těchto oblastech roste význam cestovního ruchu v regionu, a proto patří mezi nástroje hospodářského a sociálního rozvoje. Pro efektivně rozvíjející se cestovní

ruch v regionech je třeba sledovat aktuální trendy v cestovním ruchu, které se stále vyvíjí. Je nutné sledovat nové směry, aby se subjekty cestovního ruchu mohly přizpůsobit změnám a mohly zůstat konkurenceschopnými.

Rozvoj cestovního ruchu patří mezi klíčové priority regionu. Cestovní ruch přispívá k tvorbě infrastruktury, především k budování stravovacích a ubytovacích zařízení, kempů a tábořišť, cyklistických a turistických tras, parkovacích míst, informačních panelů a podpoře kulturní, sportovní a zábavné infrastruktury. Cestovní ruch zahrnuje také výstavbu regionálních organizačních struktur, mezi které patří regionální a místní turistické organizace, zajištění rekreačního a informačního systému a rozšíření poradenských středisek v regionu. Důležité je zvyšovat turistickou image regionu pomocí uplatňování zásad marketingu nebo zvyšováním profesního vzdělání v oblasti cestovního ruchu [39].

Při zvyšování kvality cestovního ruchu se překrývají zájmy právnických osob, místní státní správy, územní samosprávy, neziskových subjektů, občanských sdružení a jednotlivců v regionu. Rozvoj cestovního ruchu na území regionu souvisí s celkovým rozvojem podnikání. Pozorují se především rostoucí příjmy z podnikání, díky kterých roste míra zaměstnanosti v daném regionu. Cestovní ruch v regionech se liší podle stupně jejich rozvinutosti, polohy regionu a geografického umístění ve vztahu k okolním regionům, včetně potenciálu primárních zdrojů, které jsou využitelné pro cestovní ruch. Největší přínos může znamenat pro ekonomicky slabší regiony, například v příhraničních oblastech, kde je rozvoj cestovního ruchu podporován především budováním a zkvalitňováním infrastruktury, informačních systémů a tvorby euroregionů pomocí přeshraniční spolupráce [19].

Regiony tedy potřebují cestovní ruch, aby jim pomohl řešit problémy především ekonomické a sociální. Pokud účastníci pobývají v regionu, tak se stávají součástí aktivity cestovního ruchu. Region a cestovní ruch jsou tedy dva prvky, které se mezi sebou protínají a jsou na sobě závislé [23].

3. CHARAKTERISTIKA VYBRANÉHO REGIONU (KRAJ VYSOČINA)

Kraj Vysočina lze dle velikosti území zařadit do kategorie region. Z hlediska využití území lze Vysočinu považovat za venkovský a horský region. Charakteristické pro Vysočinu je množství potoků, rybníků a řek, rozsáhlé lesy, pole, louky a skalní útvary. Na Vysočině je mnoho turistických tras, cyklostezek a v zimě lze fungují lyžařské areály a běžecké stopy. Na území kraje se nachází mnoho hotelů, penzionů, kempů, ubytoven či chatových osad, které jsou důležité pro rozvoj cestovního ruchu v kraji. Na území Kraje Vysočina je také několik cestovních kanceláří a turistických informačních center.

3.1 Fyzicko-geografická charakteristika kraje

3.1.1 Poloha a charakteristika oblasti

Kraj Vysočina má v rámci České republiky centrální polohu a sousedí s krajem Jihočeským, Středočeským, Pardubickým a Jihomoravským. Hranice kraje se nedotýká státní hranice ČR, má tedy vnitrozemskou polohu, kterou mají už jen dva kraje (Středočeský a Praha). Kraj Vysočina má rozlohu 6 796 km² a je pátým největším krajem v ČR (tabulka 2), [17].

Tabulka 2: Pozice Kraje Vysočina v ČR z hlediska rozlohy (k 31. 12. 2015)

Pořadí	Kraj	Rozloha v km ²
1	Středočeský	11 016
2	Jihočeský	10 057
3	Plzeňský	7 561
4	Jihomoravský	7 195
5	Vysočina	6 796
6	Moravskoslezský	5 427
7	Ústecký	5 335
8	Olomoucký	5 267
9	Královéhradecký	4 759
10	Pardubický	4 519
11	Zlínský	3 963
12	Karlovarský	3 314
13	Liberecký	3 163
14	Hlavní město Praha	496

Zdroj: [33]

Největším městem v kraji je Jihlava, která jako jediná přesahuje hranici 50 tisíc obyvatel a mezi krajskými městy je co do počtu obyvatel druhé nejmenší. Přes 30 tisíc obyvatel má v kraji ještě město Třebíč. V Kraji Vysočina se aktuálně nachází 34 obcí, ve kterém žije 509 475 obyvatel (k 31. 12. 2015). Tímto počtem se ze 14 krajů řadí až na 12. místo (tabulka 3). Podíl obyvatel, kteří žijí ve městech je 58 %, což je výrazně méně, než představuje průměr ČR a menší stupeň urbanizace má jen Olomoucký kraj.

Tabulka 3: Pozice Kraje Vysočina v ČR z hlediska počtu obyvatel (k 31. 12. 2015)

Pořadí	Kraj	Počet obyvatel
1	Středočeský	1 326 876
2	Hlavní město Praha	1 267 449
3	Moravskoslezský	1 213 311
4	Jihomoravský	1 175 025
5	Ústecký	822 826
6	Jihočeský	637 834
7	Olomoucký	634 718
8	Zlínský	584 676
9	Plzeňský	576 616
10	Královohradecký	551 421
11	Pardubický	516 149
12	Vysočina	509 475
13	Liberecký	439 639
14	Karlovarský	297 828

Zdroj: [33]

3.1.2 Povrch

Téměř celé území přísluší do oblasti, která se nazývá Českomoravská vrchovina. Jen severní výběžek kraje spadá do oblasti Středočeská tabule. Českomoravská vrchovina se člení do přírodních celků, kterými jsou Ždárské vrchy, Křemešnická vrchovina, Hornosázavská pahorkatina a vrchovina, Javořická pahorkatina a vrchovina, Křižanovská vrchovina a Železné hory [16]. Nejvyšším bodem Vysočiny je vrch Javořice (837 m. n. m.), který leží v Javořické vrchovině, asi 10 km severozápadně od Telče [24]. Nejnižše položeným místem je hladina řeky Jihlavy (239 m. n. m.) v okrese Třebíč. V kraji převažují plošiny, ploché hřeby a úvalovitá údolí [16].

3.1.3 Podnebí

Podnebí je ovlivněno vyšší nadmořskou výškou. Většina území se nachází v mírně teplé podnebné oblasti. Jen nejvyšší části Hornosvratecké a Javořické vrchoviny patří do chladné

oblasti. Žďárské a Jihlavské vrchy jsou nejchladnějšími oblastmi Vysočiny, průměrná roční teplota se v těchto oblastech pohybuje pouze okolo 5 °C. Nejtepleji je na jihovýchodní části Třebíčska, kde vystupují průměrné roční teploty až k 9 °C. Průměrné roční teploty na území Kraje Vysočina dosahují 6-8 °C. Počet celkových srážek a délka sněhové pokrývky je v Kraji Vysočina o něco vyšší, než je průměr ČR [28].

3.1.4 Vodstvo

Vysočinou pramení řeky Sázava, Doubravka a Želivka, které náleží do úmoří Severního moře (příloha B). Do úmoří Černého moře patří řeky Svratka, Moravská Dyje, Jihlava, Oslava a Rokytná. Na těchto řekách se nacházejí významné zdroje povrchových vod, které jsou využívány k zásobování pitnou vodou, z nichž dva mají nadregionální význam. Z nádrže Švihov je pitnou vodou zásobována Praha a nádrž Vír je zdrojem pitné vody pro Brno. Vodní toky a nádrže plní v kraji Vysočina i energetickou úlohu, protože v některých z nich jsou instalovány výroby elektrické energie. Nejvýznamnější je vodní elektrárna Dalešice, která je druhou největší vodní elektrárnou v ČR. Společně s vodní nádrží Mohelno tvoří vodní elektrárna Dalešice zdroj technologické vody pro chlazení reaktorů jaderné elektrárny Dukovany.

V Kraji Vysočina je velké množství rybníků, z nichž je největším Velké Dářko s rozlohou vodní plochy přesahující 200 ha. Povodně jsou v ČR stále častějším jevem, proto v posledních letech roste vodohospodářská funkce rybníků. Rybníky značně tlumí následky povodní [17].

3.2 Socio-ekonomická charakteristika kraje

3.2.1 Obyvatelstvo

S počtem 509 475 obyvatel (k 31. 12. 2015) je Kraj Vysočina třetím nejméně lidnatým krajem v ČR s podílem 4,8 % na celkovém obyvatelstvu ČR. Méně obyvatel má jen kraj Karlovarský a kraj Liberecký. Po Jihočeském kraji má nejnižší hustotu zalidnění, na 1 km² připadá 75 obyvatel (průměr v ČR je 133 obyvatel).

Tabulka 4: Vývoj počtu obyvatel v okresech kraje Vysočina v letech 1869–2013

Okres	1869	1910	1930	1950	1991	2011	2013
Havlíčkův brod	106 421	110 719	105 871	93 312	96 113	95 088	94 649
Jihlava	99 553	111 175	112 378	92 940	109 883	112 188	112 619
Pelhřimov	99 331	100 702	90 990	74 597	74 614	72 455	72 061
Třebíč	87 050	103 395	107 317	99 756	114 289	113 322	111 873
Žďár nad Sázavou	113 125	110 497	105 212	92 023	118 841	118 872	118 273
Vysočina	505 480	536 488	521 768	452 628	513 740	511 925	509 475

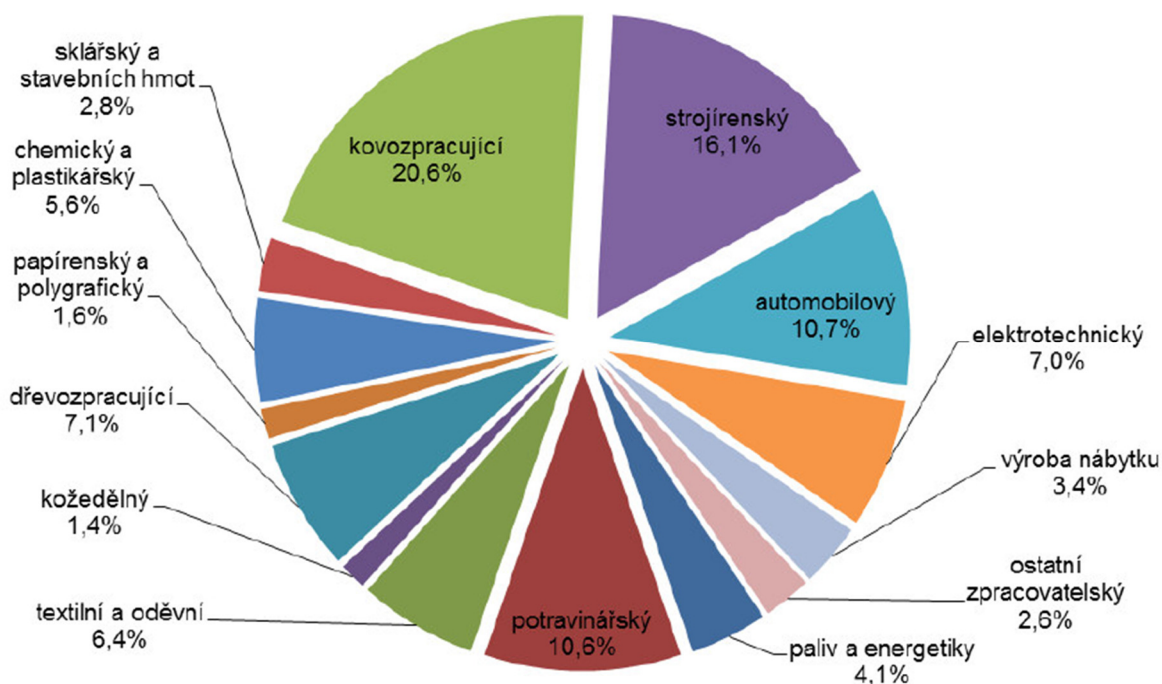
Zdroj: [16]

Z tabulky 4 vyplývá, že na území Kraje Vysočina bydlelo více obyvatel před první a druhou světovou válkou. Nejvyšší počet obyvatel byl registrován při sčítání v roce 1910, kdy v kraji žilo 536 488 osob. Velké populační ztráty byly zaznamenány v průběhu první světové války, kdy byla v kraji velká úmrtnost a také po skončení druhé světové války. Současný stav počtu obyvatel je srovnatelný s rokem 1869, kdy došlo k prvnímu modernímu sčítání lidu na našem území. Největším městem v Kraji Vysočina byla vždy Jihlava. V souvislosti s poválečnou výstavbou Žďárských strojírén nejvíce vzrostla role Žďáru nad Sázavou. Nyní je Žďár nad Sázavou čtvrtým největším městem kraje po Jihlavě, Třebíči a Havlíčkově Brodu. Nejmladšími městy jsou města Svatka, Ždírec nad Doubravou, Brtnice, Horní Cerekev a Habry. Úplně nejmladším městem je Červená Řečice, která získala titul města teprve v dubnu 2007 [17].

V Kraji Vysočina dochází ke zvyšování průměrného věku vlivem stárnutí populace. Průměrný věk na počátku devadesátých let v Kraji Vysočina byl 35,7 let, v roce 2015 byl již 41,9 let. Struktura obyvatelstva podle nejvyššího dosaženého stupně vzdělání je v Kraji Vysočina pod průměrem ČR. Podíl vysokoškoláků činil v roce 2015 16,6 % (ČR 23,3 %). S porovnáním s průměrem ČR byl také podíl osob, které dosáhly středoškolské vzdělání s maturitou nižší a činil 37,2 % (ČR 37,5 %). Procento osob se základním nebo žádným vzděláním činil 3,1 % (ČR 4 %). Nejvíce zastoupena dle průzkumu z roku 2015 byla skupina osob se středním vzděláním bez maturity, podíl činil 43,2 % (ČR 35,2 %) a byl nejvyšší mezi všemi kraji ČR [16].

3.2.2 Průmysl

Nejvýznamnějšími průmyslovými obory na Vysočině jsou kovozpracující, strojírenský a automobilový průmysl (obrázek 4), který na Vysočině představuje výrobu komponent pro automobilky [16]. V kraji je asi 40 průmyslových zón, nejvíce jich vzniklo v okolí dálnice D1. Především zahraniční firmy zde vybudovaly nové průmyslové závody. V Jihlavě je strojírenská firma Bosch Diesel, která vyrábí čerpadla pro dieselové motory. Tato firma je největším zaměstnavatelem v Kraji Vysočina a zaměstnává přes 6 tisíc pracovníků. Druhým největším podnikem kraje jsou Žďárské strojíreny a slévárny Žďas, které se zaměřují především na slévárenskou výrobu a zpracování kovů. V Jihlavě je firma Motorpal (vstříkovací zařízení do dieselových motorů) a firma Automotive Lightning, která vyrábí automobilové součástky. V Pelhřimově sídlí firma Agrostroj, která se zabývá výrobou zemědělské techniky.

Obrázek 4: Podíl odvětví průmyslu Kraje Vysočina podle počtu pracovníků v roce 2014

Zdroj: [16]

Největším útlumem prošel textilní, oděvní a kožedělný průmysl, kde došlo k výraznému poklesu zaměstnanců. Některé firmy dokonce ukončily svůj provoz. V Havlíčkově Brodě sídlí největší oděvní firma s názvem Pleas. Potravinářskému průmyslu dominuje zpracování mléka a masa. Největším potravinářským podnikem Vysočiny je masokombinát Kostecké uzeniny v Kostelci u Jihlavy. V Jihlavě má závod firma Kronospan, která je nadnárodní korporace a vyrábí velkoplošné materiály na bázi dřeva. Firma Kronospan je největší výrobce dřevotřískových desek v Česku.

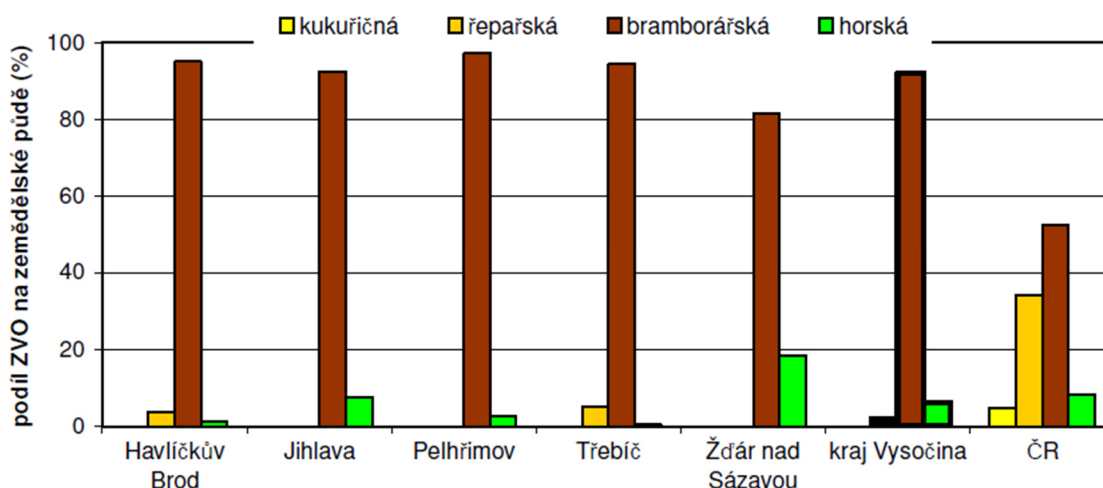
V Kraji Vysočina se netěží žádná paliva. Z rudných surovin je významná pouze těžba uranové rudy v okolí Dolní Rožínky. Z nerudných surovin je nejdůležitější těžba stavebního kamene (např. žuly). Velké kamenolomy jsou v okolí Telče a Lipnice nad Sázavou. Největším energetickým podnikem Vysočiny je jaderná elektrárna Dukovany, která se nachází asi 30 km jihovýchodně od Třebíče. Pětinu veškeré elektrické energie vyrobené v Česku dodává právě tato elektrárna. Hlavním obnovitelným zdrojem energie na Vysočině je biomasa (zejména dřevní odpady, obilní a řepková sláma). V Kraji Vysočina je biomasa nejpoužívanějším pevným palivem [29].

3.2.3 Zemědělství

V Kraji Vysočina je zemědělství tradičním odvětvím, je zde nejvyšší podíl zaměstnaných v primárním sektoru v rámci všech krajů. Zemědělská půda pokrývá stále více než polovinu plochy ČR (53,4 %), z celkové plochy Kraje Vysočina to je ještě více (60,1 %), proto nelze jeho význam pro národní hospodářství podceňovat. Podíl lesní půdy v Kraji Vysočina činí 30,5 %. Ze zemědělské půdy je nejvíce zastoupená půda orná (77,2 %), republikový průměr je 70,6 %. Podíl zatravněné plochy je 20,1 % (v ČR 23,8 %). Vinice, sady a zahrady mají podíl v Kraji Vysočina 3,4 % ze zemědělské půdy (v ČR 7,7 %), [16]. Nejpriznivější podmínky pro zemědělství má v Kraji Vysočina okres Třebíč, který leží na jihovýchodě Vysočiny. Je zde nejtepleji a převažují tu úrodné hnědozemě. Nejméně vhodná pro zemědělství je oblast Žďárských a Jihlavských vrchů, protože tu je nejchladněji [29].

Zastoupení jednotlivých výrobních oblastí se v Kraji Vysočina výrazně liší od celorepublikového průměru. Ze čtyř výrobních oblastí, kterými jsou oblasti řepařská, bramborářská, kukuřičná a horská, není vůbec v kraji zastoupena oblast kukuřičná. Oblast bramborářská tvoří největší podíl na zemědělské půdě (92,0 %), zatímco v ČR je to jen 50,0 %. V ČR oblast řepařská pokrývá 34,3 % ze zemědělské půdy, v Kraji Vysočina je to podstatně méně, jen 1,9 %. Také podíl horské výrobní oblasti je v Kraji Vysočina menší, než je celorepublikový průměr (6,1 %, v ČR 8,3 %). Řepařská oblast je rozvinuta pouze v okrese Třebíč (5,1 %) a v okrese Havlíčkův Brod (3,7 %). Ve všech okresech v Kraji Vysočina je zastoupení bramborářské oblasti nad 80 %. Horská výrobní oblast je zastoupená nejvíce v okrese Žďár nad Sázavou, kde podíl tvoří 18,3 % ze zemědělské půdy (obrázek 5), [16].

Co se týče živočišné výroby, je hlavním odvětvím chov skotu s podílem 16 % z celkového počtu skotu v ČR. Významný je i chov prasat s podílem 17 % z celkového počtu kusů v ČR. Podíl ostatního chovu je podstatně nižší. Podíl chovu ovcí je 6 % a podíl chovu drůbeže jen 2 % z celkového počtu kusů v ČR. Kraj Vysočina je mezi kraji na prvním místě v produkci mléka, jeho podíl je 17 % na celkové produkci mléka v ČR [29].

Obrázek 5: Struktura a podíl zemědělské půdy na celkové výměře okresů Kraje Vysočina

Zdroj: [16]

3.2.4 Doprava

K nejvýznamnějším dopravním spojnicím v silniční dopravě patří dálnice D1 z Prahy do Brna, které protíná území kraje v délce 93 km od severozápadu k jihovýchodu. Do evropské silniční sítě je zařazena ještě silnice I/34 v úseku Jindřichův Hradec – Humpolec jako E551, která je důležitou spojnici jižních a východních Čech). Územím Kraje Vysočina prochází 5 077 km silnic. Rozložení silniční sítě v kraji podle okresů je vcelku rovnoměrné a je v relaci s celkovou výměrou územních jednotek a strukturou osídlení (příloha C). Kraj Vysočina patří ke krajům s nadprůměrnou hustotou silniční sítě. Také délka silnic II. a III. třídy je v Kraji Vysočina nadprůměrná.

Železniční síť v kraji má dvě centra – Jihlavu a Havlíčkův Brod. Celková délka tratí je 592 km, nižší hustotu železniční sítě má pouze Zlínský kraj. Nejdůležitějšími tratěmi v kraji jsou tratě č. 230 a 250, které vedou městy Světlá nad Sázavou – Havlíčkův Brod – Žďár nad Sázavou – Křižanov a spojují Prahu s Brnem. Jedná se o tzv. jižní tah, který představuje významnou součást české železniční sítě. Velmi důležitá je jeho tranzitní role jak v osobní, tak i v nákladní dopravě (příloha D).

V kraji se nachází 13 letišť s nejrůznějším statutem, a především pro vnitrostátní využití. V kraji nejsou letiště pro cestování do zahraničí, proto obyvatelé využívají pro mezistátní cestování letiště mimo kraj, především letiště Praha-Ruzyně a letiště Brno-Tuřany.

V kraji je mnoho cyklostezek pro cyklistickou dopravu s vyloučením motorových vozidel. Cyklostezky jsou budovány i mezi menšími městy a obcemi, především tam, kde vedou významné silniční tahy [16].

3.2.5 Kulturně-historické památky

Kraj Vysočina je bohatý na množství kulturních památek. V Kraji Vysočina se nachází tři památky, které jsou zapsány na Seznamu světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO (tabulka 5).

Tabulka 5: Přehled památek UNESCO v Kraji Vysočina

Kuturní památky na seznamu UNESCO
Telč - historické jádro města
Žďár nad Sázavou - poutní kostel sv. Jana Nepomuckého na Zelené hoře
Třebíč - židovská čtvrť a basilika sv. Prokopa

Zdroj: [15]

V Kraji Vysočina je i několik památek, které jsou prohlášené za národní kulturní památky a je jim poskytována nejvyšší ochrana od státu. Národní kulturní památky se dělí na movité a nemovité (tabulka 6 a 7).

Tabulka 6: Přehled nemovitých národních kulturních památek v Kraji Vysočina

Nemovité národní kulturní památky
Zámek Telč
Kostel sv. Jana Nepomuckého na Zelené hoře
Rodný dům Karla Havlíčka Borovského
Zámek Jaroměřice nad Rokytnou
Zámek Náměšť nad Oslavou
Zámek Červená Řečice
Zřícenina hradu Lipnice nad Sázavou
Klášter s kostelem sv. Prokopa v Třebíči
Kostel sv. Jakuba Většího v Jihlavě
Kostel Nanebevzetí Panny Marie v Polné
Židovský hřbitov v Třebíči
Štáflova chalupa v Havlíčkově Brodě
Klášter premostrátů v Želivě
Sklárna v Tasicích
Michalův statek v Pohledí

Zdroj: [14]

Zastoupení v kraji mají také památkové rezervace, což jsou území, které tvoří nemovité kulturní památky či archeologické nálezy. Dále jsou v kraji památkové zóny, což jsou území sídelního útvaru nebo části krajinného celku a vyznačují se významnými kulturními hodnotami. K ochraně nemovité kulturní památky nebo jejího prostředí jsou vymezena ochranná pásma (příloha D).

Tabulka 7: Přehled movitých národních kulturních památek v Kraji Vysočina

Movité národní kulturní památky
Svatá Kateřina z Jihlavy (kamenná socha)
Jihlavské Pieta (kamenné sousoší Panny Marie)
Přemyslovský krucifix

Zdroj: [13]

Počet památek, které jsou zapsány v Ústředním seznamu kulturních památek ČR dosahuje v Kraji Vysočina počtu téměř 6 400 objektů. Těmito památky jsou hrady, zámky, církevní památky (kostely, kláštery, hřbitovy), technické a vojenské památky apod. [16].

4. ANALÝZA SOUČASNÉHO STAVU CESTOVNÍHO RUCHU NA ÚZEMÍ MAS KRÁLOVSKÁ STEZKA

Kapitola se bude zabývat aktuálním stavem cestovního ruchu v regionu MAS Královská Stezka. Analýza slouží pro rozvoj cestovního ruchu a pro zvyšování návštěvnosti ve sledovaném území. Další část kapitoly je zaměřena na návštěvnost a propagaci v regionu MAS Královská stezka. Na závěr kapitoly je sestavena SWOT analýza silných a slabých stránek, příležitostí a hrozeb cestovního ruchu v regionu MAS Královská stezka.

4.1 Charakteristika místních akčních skupin (MAS)

Místní akční skupiny (MAS) jsou právnické osoby, které jsou založené na principech místního partnerství za účelem podpory a rozvoje venkovského regionu. Jedná se o společenství občanů, neziskových organizací, soukromé podnikatelské sféry a veřejné správy [4].

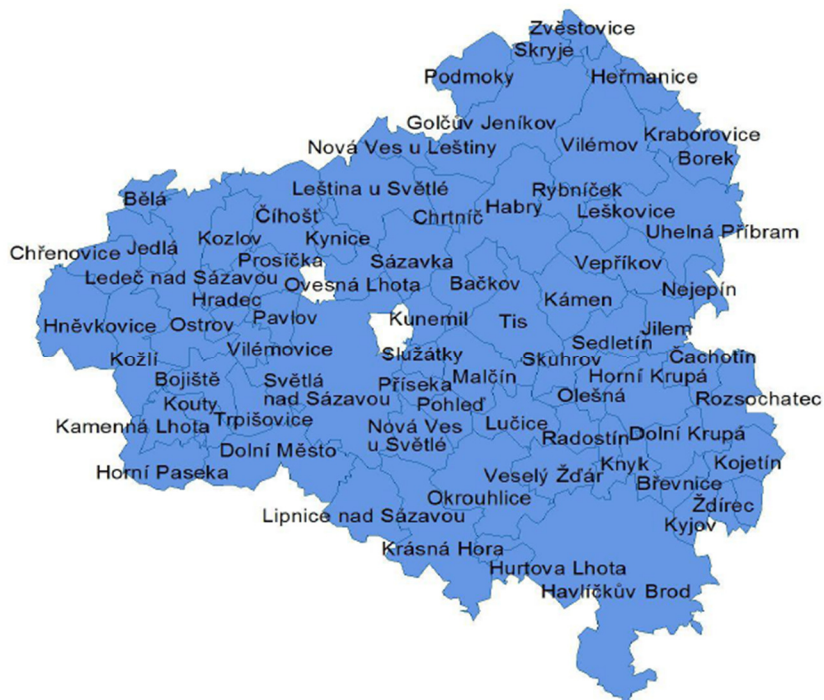
Tato společenství spolu spolupracují na rozvoji venkova a při získávání finanční podpory z EU a z národních programů. Členové MAS mají v regionu bydliště, sídlo nebo v něm působí. Členové musí znát problémy a potřeby regionu a za pomoci místní rozvojové strategie nalézají nová řešení specifických problémů venkovských regionů a podílí se na společných projektech MAS v rámci ČR a EU.

První MAS v ČR začaly vznikat v roce 2002. Jedná se o geograficky homogenní území s počtem obyvatel od 10 do 100 tisíc, s vyloučením větších měst s počtem obyvatel nad 25 tisíc. V MAS může být maximálně 50 % zástupců veřejné správy, zbytek tvoří zástupci podnikatelů a neziskových organizací. Jedna obec smí být v územní působnosti jen jedné místní akční skupiny. MAS sdružuje Národní síť Místních akčních skupin České republiky, z. s. (NS MAS ČR) [21]. V České republice bylo k 27. 6. 2017 celkem 179 MAS, které zahrnovaly 94 % obcí ČR [4].

4.2 Poloha a charakteristika regionu MAS Královská stezka

MAS Královská stezka je území v severovýchodní části kraje Vysočina, v severní části Českomoravské vrchoviny (příloha F). Její poloha je 707,69 km² a zahrnuje 70 obcí (obrázek 6), kde žije 57 531 obyvatel [18]. V příloze G je seznam všech obcí v regionu MAS Královská stezka. MAS Královská stezka působí na území pěti mikroregionů (Habersko, Krupsko, Podoubraví, Světelsko, Ledčsko) a zahrnuje především menší venkovské obce. Centrem MAS je město Havlíčkův Brod a území leží ve správních obvodech tří obcí s rozšířenou působností (Havlíčkův Brod, Světlá nad Sázavou a Chotěboř) a pěti obcí s pověřeným obecním úřadem

(Golčův Jeníkov, Chotěboř, Světlá nad Sázavou, Ledec nad Sázavou a Havlíčkův Brod), [38]. V porovnání s ostatními regiony ČR je výhodou regionu zachované čisté ŽP a má ideální podmínky pro aktivní odpočinek, především pro cykloturistiku a turistiku [36].

Obrázek 6: Obce regionu MAS Královská stezka

Zdroj: [36]

4.3 Přírodní potenciál v regionu MAS Královská stezka

Většina území regionu MAS Královská stezka leží v nadmořské výšce mezi 400–500 m n. m., nejnižší místo je 330 m n. m. na hladině Sázavy u Chřenovic a nejvyšším místem je vrchol Melechov, který leží 715 m n. m. Území MAS náleží do Hornosázavské pahorkatiny, která je součástí Českomoravské vrchoviny. Terén MAS je poměrně členitý, krajina je značně zalesněná, na celém území MAS jsou velké lesní komplexy. Orografie území regionu MAS Královská stezka není zcela nejvhodnější pro cestovní ruch.

Z hlediska čistoty ovzduší patří region k nejčistším regionům v ČR. Kvalita ovzduší je v regionu nejvíce ovlivňována emisemi z dopravy a z malých stacionárních zdrojů znečištění ovzduší, zejména z domácích topenišť na tuhá paliva. Úroveň životního prostředí se řadí region do II. třídy – prostředí vyhovující.

Na území regionu MAS Královská stezka se nachází sedm zvláště chráněných území, kterými jsou přírodní rezervace Havranka, Stvořidla, Velká a Malá Olšina a přírodní památky Borecká

skála pod Kazbalem, Čertův kámen a Hroznětínská louka (příloha I). Dále se v regionu nachází tři lokality soustavy Natura 2000 – Želivka, Havranka a Břevnický potok a dva přírodní parky Doubrava a Melechov [37]. Pro rozvoj cestovního ruchu je důležité chránit také další významné lokality, např. řeku Sázavu a další toky, původní vegetaci a přírodní prvky sloužící k vegetaci.

4.4 Ubytovací zařízení v regionu MAS Královská stezka

V regionu MAS Královská stezka je řada ubytovacích zařízení, kterými jsou hotely a motely, penziony, turistické ubytovny, kempy, chatové osady a ostatní ubytovací zařízení (např. internáty či bungalovy).

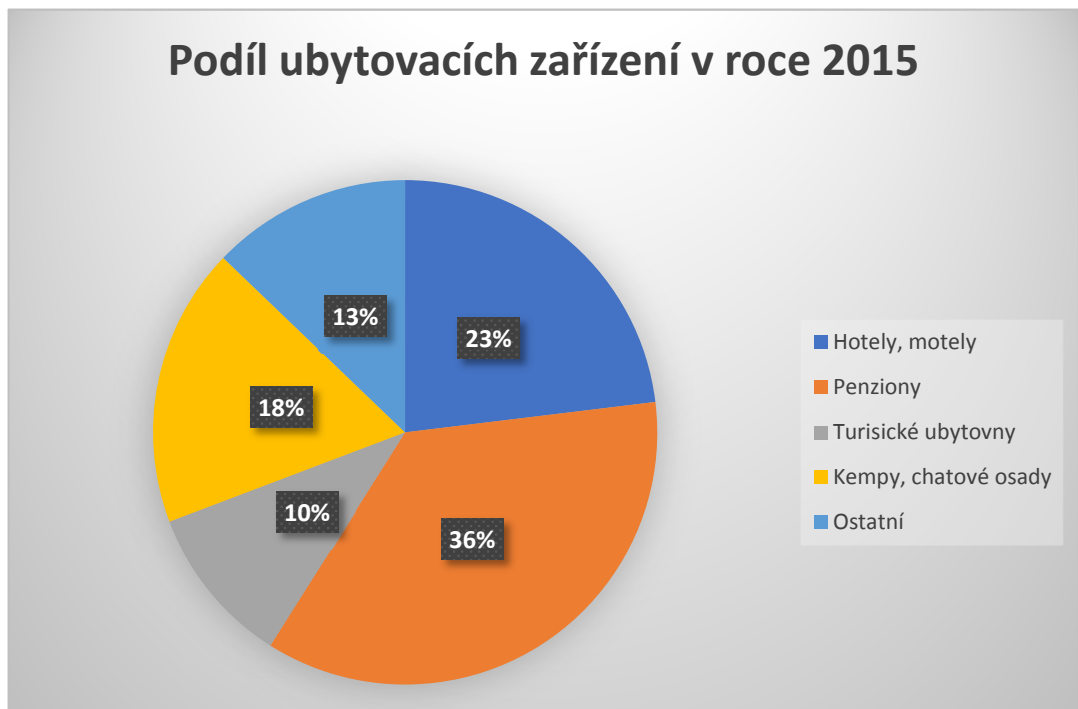
Tabulka 8: Počet ubytovacích zařízení v MAS Královská stezka v letech 2009-2015

Rok	Hotely, motely	Penziony	Turistické ubytovny	Kempy, chatové osady	Ostatní	Celkem
2009	4	12	3	8	6	33
2011	7	13	3	8	6	37
2013	8	17	6	7	6	44
2015	9	14	4	7	5	39

Zpracováno dle zdroje: [4]

Výše uvedená tabulka 8 znázorňuje počet hromadných ubytovacích zařízení v letech 2009-2015. Z tabulky vyplývá, že při posledním sčítání ČSÚ z roku 2015 bylo v regionu nejvíce penzionů (celkem 14), což tvořilo podíl 36 %. Druhé nejvyšší zastoupení mají v regionu hotely a motely (celkem 9) s podílem 23 %. Kempy a chatové osady představují podíl 18 % (celkem 7), ostatní ubytovací zařízení tvoří podíl 13 % (celkem 7). Nejmenší podíl v regionu představují turistické ubytovny s podílem 10 % (celkem 4), (obrázek 7).

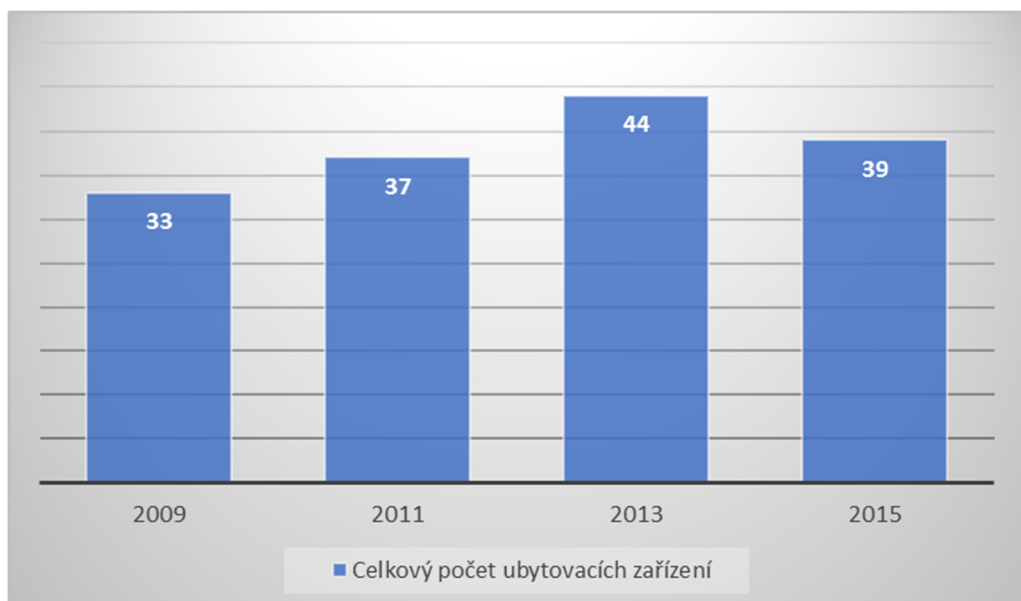
Z tabulky 8 je patrné, že počet ubytovacích zařízení se oproti roku 2009 zvýšil. Zatímco v roce 2009 byl celkový počet ubytovacích zařízení v regionu 33, v roce 2015 to už bylo 39. Oproti roku 2009 vzrostl zejména počet hotelů a motelů. V roce 2015 bylo evidováno 9 hotelů a motelů, zatímco v roce 2009 jen 4. Nejvíce ubytovacích zařízení bylo evidováno v roce 2013, kdy jich bylo v regionu dokonce 44 (obrázek 8).

Obrázek 7: Podíl ubytovacích zařízení v roce 2015

Zpracováno dle zdroje: [4]

V roce 2013 totiž oproti roku 2009 výrazně narostl počet penzionů (5 nových) a počet turistických ubytoven (3 nové). V roce 2015 ovšem počet penzionů a turistických ubytoven opět klesl. Přesto lze konstatovat, že počet ubytovacích zařízení zaznamenal oproti roku 2009 růst o cca 18 %.

Obrázek 8: Hromadná ubytovací zařízení v MAS Královská stezka v letech 2009-2015

Zpracováno dle zdroje: [4]

4.5 Dopravní obslužnost v regionu MAS Královská stezka

Prostřednictvím silnic I., II. a III. třídy je realizováno spojení mezi obcemi regionu MAS Královská stezka. Územím prochází dvě důležité silnice I. třídy, silnice č. I/38 spojuje MAS Královskou stezku a Kraj Vysočinu se Středočeským a Jihomoravským krajem. Druhou důležitou silnicí I. třídy je silnice č. I/34, která propojuje Jihočeský kraj, region MAS Královskou stezku, Kraj Vysočinu a Pardubický kraj. Nejbližší dálnicí je dálnice D1 ve směru na Prahu a Brno. Nejbližší nájezdy na dálnici D1 se nachází u Ledče nad Sázavou, Humpolce a Jihlavy [36]. Nejvíce frekventovaná silnice v regionu MAS Královská stezka je silnice č. 38, která spojuje města Česká Lípa, Mladá Boleslav, Nymburk, Kolín, Kutná Hora, Havlíčkův Brod, Jihlava, Znojmo a dále pokračuje do Rakouska.

Veřejná linková osobní doprava je provozována na celém území MAS Královská stezka. V regionu se nachází 23 železničních zastávek. V regionu MAS se nachází tyto železniční tratě:

- **Regionální trať č. 212:** Čerčany – Světlá nad Sázavou (zastávky v regionu - Chřenovice, Ledec nad Sázavou, Vilémovice, Světlá nad Sázavou).
- **Celostátní elektrifikovaná trať č. 230:** Kolín – Havlíčkův Brod (zastávky v regionu - Golčův Jeníkov, Nová Ves u Leštiny, Leština u Světlé, Sázavka, Světlá nad Sázavou, Pohled, Okrouhlice, Havlíčkův Brod).
- **Celostátní trať č. 238:** Pardubice – Havlíčkův Brod (zastávky v regionu - Havlíčkův Brod, Břevnice, Rozsochatec).
- **Trať č. 237:** Havlíčkův Brod – Humpolec.
- **Elektrifikovaná trať č. 225:** Havlíčkův Brod - Veselí nad Lužnicí.
- **Elektrifikovaná trať č. 250:** Praha - Havlíčkův Brod – Brno – Kúty [37].

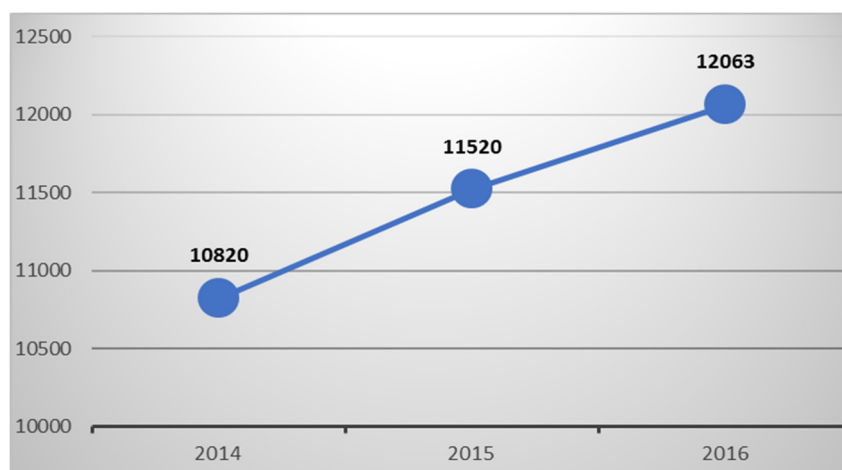
4.6 Informační centra v regionu MAS Královská stezka

Pro rozvoj cestovního ruchu jsou důležitá turistická informační centra (TIC), protože informace, které svým návštěvníkům TIC poskytne, ovlivňují jejich pobyt v regionu. Také jsou často pro turistu prvním místem, které v regionu navštíví.

V regionu MAS Královská stezka se nachází čtyři TIC, kterým jsou:

- Turistické informační centrum Ledec nad Sázavou.
- Turistické informační centrum Kytice Světlá nad Sázavou.
- Turistické informační centrum Havlíčkův Brod.
- Turistické informační centrum Golčův Jeníkov [36].

Data o návštěvnosti informačního centra poskytlo informační centrum v Havlíčkově Brodě. Z poskytnutých dat lze konstatovat, že v roce 2016 návštěvnost informačního centra oproti rokům 2014 a 2015 mírně vzrostla (obrázek 9). V roce 2014 informační centrum navštívilo 10 820 návštěvníků, v roce 2015 to bylo již 11 520 návštěvníků (oproti roku 2014 nárůst 6,5 %) a v roce 2016 dokonce 12 063 návštěvníků (oproti roku 2014 nárůst o 11,5 %), [20]. Data o návštěvnosti za rok 2016 poskytlo také informační centrum Kytice Světlá nad Sázavou. V roce 2016 toto informační centrum navštívilo 12 157 návštěvníků [42].

Obrázek 9: Návštěvnost informačního centra Havlíčkův Brod

Zpracováno dle zdroje: [20]

4.7 Turistické zajímavosti v regionu MAS Královská stezka

Přesto, že se v regionu MAS Královská stezka nachází mnoho kulturních i přírodních památek a zajímavostí (příloha H), patří region spíše k méně navštěvovaným regionům. Pro rozvoj cestovního ruchu je důležité turisty k památkám a zajímavostem nasměrovat a zpřístupnit je. Je třeba zlepšit infrastrukturu, díky které se kulturní a přírodní památky a zajímavosti stanou dostupnější. Důležité je i rekonstruovat a zlepšovat kvalitu stravovacích a ubytovacích služeb a zřizovat informační tabule a materiály, které by měly zvýšit návštěvnost kulturních a přírodních památek a zajímavostí v regionu MAS Královská stezka.

4.7.1 Kulturní památky

Mezi významné kulturní památky na území regionu MAS Královská stezka patří:

- **Tvrz v Golčově Jeníkově** – jedna z nejmladších věžovitých tvrzí na našem území, která je přístupná veřejnosti a která slouží ke galerijním a výstavním účelům.
- **Hrad Ledec nad Sázavou** – v rozsáhlém komplexu ledečského hradu je dnes umístěno městské muzeum.

- **Selské muzeum Michalův Statek v Pohledí** – skanzem, který byl po opravách v roce 2004 zpřístupněn veřejnosti a je jediným skanzemem v Kraji Vysočina.
- **Sklářská huť Jakub Tasice v Bělé** – sklářský skanzen, ve kterém je zpřístupněna prohlídková trasa pro veřejnost.
- **Zámek ve Světlé nad Sázavou** – v zámku je od roku 2007 zpřístupněno Muzeum Světelska [37].

4.7.2 Přírodní památky

Na území regionu MAS Královská stezka se nachází tři přírodní památky, které patří do sítě evropsky významných území Natura 2000. Natura 2000 je soustava chráněných území, které vytvářejí podle jednotných principů na svém území všechny státy Evropské unie [2]. Mezi přírodní památky Natura 2000 v regionu MAS patří:

- **Želivka** - rozsáhlá lokalita, která je tvořena vodní nádrží Švihov a přiléhajícími hadcovými bory. V lokalitě žije mnoho vzácných druhů ptáků.
- **Havranka** - do soustavy chráněných území Natura 2000 byla zařazena díky existenci vegetace bezkolencových střídavě vlhkých luk s řadou charakteristických druhů.
- **Břevnický potok** – potok, který je vzácný početnou populací vranky obecné.

Zastoupení na území regionu MAS Královská stezka mají také zvláště chráněná území. Mezi zvláště chráněná území v regionu patří čtyři přírodní památky a tři přírodní rezervace.

Zvláště chráněné přírodní památky v regionu MAS Královská stezka jsou:

- **Borecká skála** – zatopený hadcový lom u obce Borek.
- **Pod Kazbalem** – lesní loučka u obce Jarošov s výskytem řady ohrožených druhů rostlin a živočichů.
- **Čertův kámen** – samostatně stojící žulové skalisko.
- **Hroznětínská louka** – louka podél potoka Leština na Havlíčkobrodsku s výskytem chráněných a ohrožených druhů rostlin a živočichů.

Zvláště chráněné přírodní rezervace v regionu MAS Královská stezka jsou:

- **Havranka** – luční plocha s řadou vzácných a ohrožených druhů rostlin a živočichů.
- **Stvořidla** – údolí Sázavy mezi městem Světlá nad Sázavou a městem Ledec nad Sázavou, které patří turisticky k nejvyhledávanějším pozoruhodnostem Českomoravské vrchoviny.

- **Velká a Malá olšina** – důvodem ochrany je starý olšový porost s hojným výskytem bledule jarní.

Mezi přírodní památky v regionu MAS Královská stezka patří také dva přírodní parky – Doubrava a Melechov a Městská památková zóna v Ledči nad Sázavou. V regionu nalezneme také několik památných stromů [37].

4.8 Turistika v regionu MAS

Hlavním potencionálem pro rozvoj cestovního ruchu v regionu MAS Královská stezka je turistika a cykloturistika. Na území se nacházejí všechny druhy turistických stezek:

- **Červená – dálkové nebo hřebenové trasy:** Chřenovice – Ledec – Světlá n/S – Nová ves u Světlé – Okrouhlice.
- **Modrá – významnější trasy:** Leškovice – Nejepín – Jilem – Horní Krupá – Knyk – Kraborovice – Uhelná Příbram; Leština u Světlé – Kynice – Číhošť – Prosíčka.
- **Zelená – místní trasy:** Golčův Jeníkov – Leškovice – Uhelná Příbram – Sedletín – Rozsochatec – Ledec n/S – Trpišovice – Dolní Město – Lipnice n/S – Okrouhlice.
- **Žlutá – krátké trasy, spojovací cesty, zkratky:** Ledec – Vilémovice – Pavlov – Příseka – Světlá n/S – Pohled – Malčín – Skuhrov – Olešná.

Územím MAS Královská stezka prochází osm cyklotras IV. třídy a jedna cyklotrasa II. třídy (příloha J). Na území MAS se nacházejí dvě běžecké trasy a dvě hipostezky (stezky pro jezdce na koních). Přes území regionu vede naučná stezka, která měří 130 km a propojuje tři území MAS. Součástí naučné stezky jsou naučné a směrové tabule a odpočívadla. Naučná stezka propojuje 22 obcí a měst v Kraji Vysočina prostřednictvím 52 zastávek. V regionu MAS Královská stezka je osm stanovišť – Vepřík, Miřátky, Jilem, Čachotín, Rozsochatec, Skuhrov, Lučice a Světlá nad Sázavou [35].

4.9 Volnočasové aktivity v regionu MAS Královská stezka

Turisté vyhledávají při návštěvě regionu také volnočasové a sportovní aktivity. V regionu MAS Královská stezka je řada sportovišť a víceúčelových hřišť. V Havlíčkově Brodě je plavecký bazén a venkovní koupaliště. Koupání je také možné na koupališti Kožlí a v Řadkovském rybníku u Babic. V regionu se nachází pět divadel a dvě kina v Havlíčkově Brodě a ve Světlé nad Sázavou. Na území MAS Královská stezka je 38 restaurací bez kuchyně, 52 restaurací s kuchyní a 29 restaurací, které jsou součástí ubytovacích zařízení. Dále se v regionu nachází 11 rychlých občerstvení, 13 cukráren, 4 čajovny a 7 kaváren [36].

4.10 SWOT analýza cestovního ruchu v regionu MAS Královská stezka

SWOT analýza popisuje silné a slabé stránky a také příležitosti a hrozby regionu MAS Královská stezka z hlediska cestovního ruchu. Hlavním cílem této analýzy je maximalizovat přednosti a příležitosti a minimalizovat nedostatky a hrozby regionu. SWOT analýza je vypracována na základě analýzy současného stavu cestovního ruchu na území MAS Královská stezka, která byla zpracovaná v předchozích kapitolách této práce a na základě analýzy regionu vypracované v dokumentu Strategie komunitně vedeného místního rozvoje MAS Královská stezka o.p.s. na období 2015-2023 [35].

Tabulka 9: SWOT analýza Cestovního ruchu v regionu MAS Královská stezka

Silné stránky	Slabé stránky
Poloha MAS ve středu ČR Klidná oblast Množství vodních ploch Potenciál řeky Sázavy Zachovalé ŽP Velké množství kulturních a přírodních památek Velké množství tras pro turistiku a cykloturistiku Dobrá dopravní obslužnost s napojením na velká centra Území vhodné pro zimní sporty Fungující informační centra v regionu Spolupráce regionu se sousedními MAS regiony	Málo ubytovacích a stravovacích zařízení vyšší kvality Nedostatečně rozvinutá infrastruktura turistického ruchu Nízká propagace turistických aktivit Nízký počet návštěvníků v regionu Centralizace návštěvníků pouze do větších měst Nízký počet doprovodných služeb cestovního ruchu Málo trhů a obchodů s místními specialitami Nedostatečná spolupráce mezi subjekty cestovního ruchu
Příležitosti	Hrozby
Programy pro nadregionální turisty Zvýšení návštěvnosti propagací regionu v centrech ČR Využití dotací k rozvoji turistické infrastruktury Podpora destinačního managementu ze zákona Rozvoj spolupráce s dalšími regiony MAS Zlepšení kvality stravování a ubytování a jejich rozšíření Spolupráce s dalšími informačními centry v jiných regionech Zlepšení přístupnosti některých turistických atraktivit	Nedostatečná propagace regionu v porovnání s jinými Nedostatek fin. prostředků na budování tur. infrastruktury Nedostatek fin. prostředků na údržbu památek Negativní vnímání turistů v malých obcích Nezájem obcí o rozvoj cestovního ruchu Vandalismus Malý zájem turistů o poznání regionu Vysočina

Zdroj: vlastní zpracování

Z tabulky 9 vyplývá, že mezi **silné stránky** regionu MAS Královská stezka patří hlavně poloha regionu, protože se nachází ve středu ČR. Region také leží v klidné oblasti se zachovalým životním prostředím. Území MAS je bohaté na kulturní a přírodní památky. Výhodou je i hustá síť pěších a cykloturistických tras. Další silnou stránkou je potenciál řeky Sázavy, a to hlavně v Havlíčkově Brodě, kterým řeka Sázava protéká. Region je díky dálnici D1 dobře dostupný

z Prahy i z Brna. Území regionu je vhodný pro zimní sporty, zejména pro běžecké trasy. V regionu také fungují čtyři informační centra a region aktivně spolupracuje se sousedními MAS regiony.

Mezi **slabé stránky** regionu MAS Královská stezka lze zařadit málo ubytovacích a stravovacích zařízení vyšší kvality pro náročnější turisty, kterých v posledních letech přibývá. V regionu je nedostatečná infrastruktura cestovního ruchu, například málo sportovních a kulturně-společenských zařízení a cestovních kancelářů. Region se potýká s nízkým počtem návštěvníků, což je také spojeno s nízkou propagací turistických aktivit v regionu. Návštěvníci navštěvují především velká města, například Havlíčkův Brod, návštěvnost menších měst je v regionu výrazně menší. V regionu je také málo doprovodných služeb cestovního ruchu a málo trhů a obchodů se specialitami, které jsou typické pro region. Mezi slabé stránky patří také nedostatečná spolupráce mezi subjekty cestovního ruchu.

Mezi **příležitosti** regionu MAS Královská stezka lze zařadit více programů pro turisty, větší propagace regionu v centrech ČR a tím i zvýšení návštěvnosti. Příležitostí v regionu je i využití získané dotace k rozvoji turistické infrastruktury. Ze zákona je také povinná podpora destinačního managementu státem. Další příležitostí v regionu je rozvoj spolupráce s dalšími MAS regiony, spolupráce s informačními centry v jiných regionech, zlepšení kvality stravovacích a ubytovacích zařízení a jejich rozšíření a zlepšení přístupnosti některých turistických aktivit.

Mezi **hrozby** regionu MAS Královská stezka patří nedostatečná propagace regionu v porovnání s jinými regiony. Dále hrozba nedostatku finančních prostředků na budování turistické infrastruktury a na údržbu památek. Hrozbou je i negativní vnímání turistů zejména v malých obcích a nezájem těchto obcí o rozvoj cestovního ruchu. Mezi hrozby lze zařadit také vandalismus, což je svévolné poškozování a ničení veřejného majetku. Hrozbou regionu je i malý zájem turistů o poznání Kraje Vysočina.

5. MOŽNOSTI ROZVOJE CESTOVNÍHO RUCHU V REGIONU MAS KRÁLOVSKÁ STEZKA

V poslední kapitole bakalářské práce jsou uvedeny výsledky dotazníkového šetření, které bylo zaměřeno na aktuální stav cestovního ruchu v regionu MAS Královská stezka. Výsledky dotazníkového šetření jsou porovnány se SWOT analýzou, která byla sestavena v předchozí kapitole. Závěr kapitoly se věnuje možnostem rozvoje cestovního ruchu, které vychází z výsledků dotazníkového šetření a ze SWOT analýzy regionu.

5.1 Vlastní dotazníkové šetření

V rámci dotazníkového šetření byly vypracovány dva dotazníky, první byl určen pro turisty, kteří navštívili region MAS Královská stezka a druhý pro informační centra, která se nachází v regionu MAS Královská stezka. Cílem dotazníkového šetření bylo zjistit současný stav cestovního ruchu v regionu MAS Královská stezka a výsledky porovnat se SWOT analýzou.

Dotazníkové šetření probíhalo v druhé polovině července. Šetření s turisty probíhalo v okolí atraktivit u Havlíčkova Brodu a Světlé nad Sázavou a zúčastnilo se ho 30 turistů, z toho bylo 17 žen a 13 mužů. Ze čtyřech informačních center, která se nachází na území regionu MAS Královská stezka, byla ochotna vyplnit dotazník tři informační centra. Elektronicky zaslalo vyplněný dotazník informační centrum Ledec nad Sázavou, při osobní návštěvě vyplnilo dotazník informační centrum v Havlíčkově Brodě a informační centrum Kytice ve Světlé nad Sázavou. Dotazník pro turisty obsahoval 15 otázek, respondenti měli označit vždy jednu odpověď, mimo otázky č. 9, kde mohli označit i více odpovědí. Dotazník pro informační centra obsahoval 11 otázek, z toho 9 otázek se shodovalo s otázkami pro turisty. Informační centra měla označit vždy jednu odpověď, mimo otázky č. 9, kde mohla označit i více odpovědí, a mimo otázky č. 11, která byla otázkou otevřenou. Podoba dotazníků pro turisty je vyobrazena v příloze K a podoba dotazníku pro informační centra v příloze L.

5.2 Výsledky dotazníkového šetření

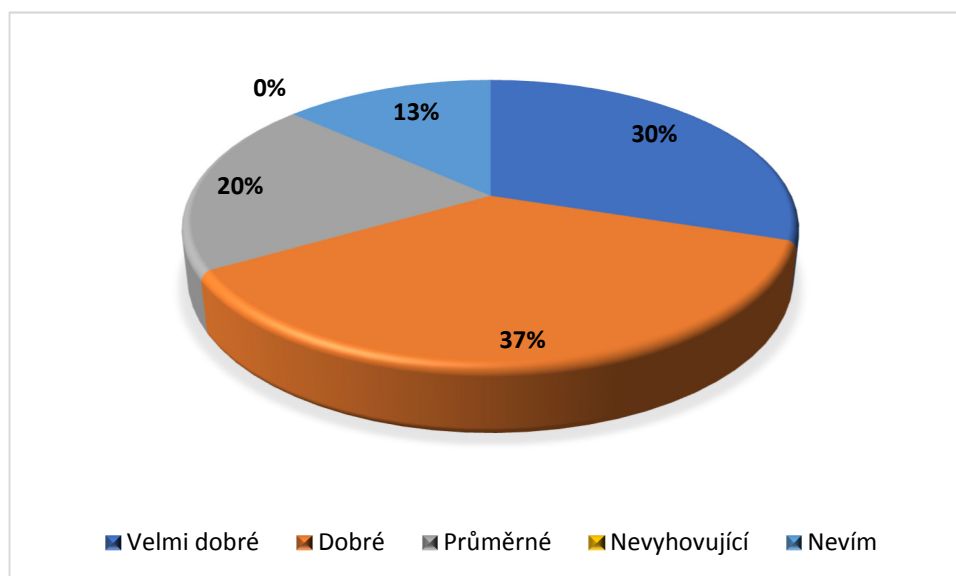
5.2.1 Přírodní podmínky v regionu

Otázka č. 1 zkoumala názor turistů na přírodní podmínky v regionu MAS Královská stezka. Ze zjištěných odpovědí si 67 % turistů myslí, že přírodní podmínky v regionu MAS Královská stezka jsou velmi dobré nebo dobré. Odpověď nevyhovující dokonce neoznačil žádný respondent. Dalších 20 % turistů si myslí, že jsou průměrné. Turisté se shodují se SWOT analýzou, ve které byly přírodní podmínky v regionu zařazeny do silných stránek regionu

Tabulka 10: Odpovědi na otázku č. 1 (turisté)

Odpověď	Počet	%
Velmi dobré	9	30
Dobré	11	37
Průměrné	6	20
Nevyhovující	0	0
Nevím	4	13

Zdroj: vlastní zpracování

Obrázek 10: Grafické vyjádření otázky č. 1 (turisté)

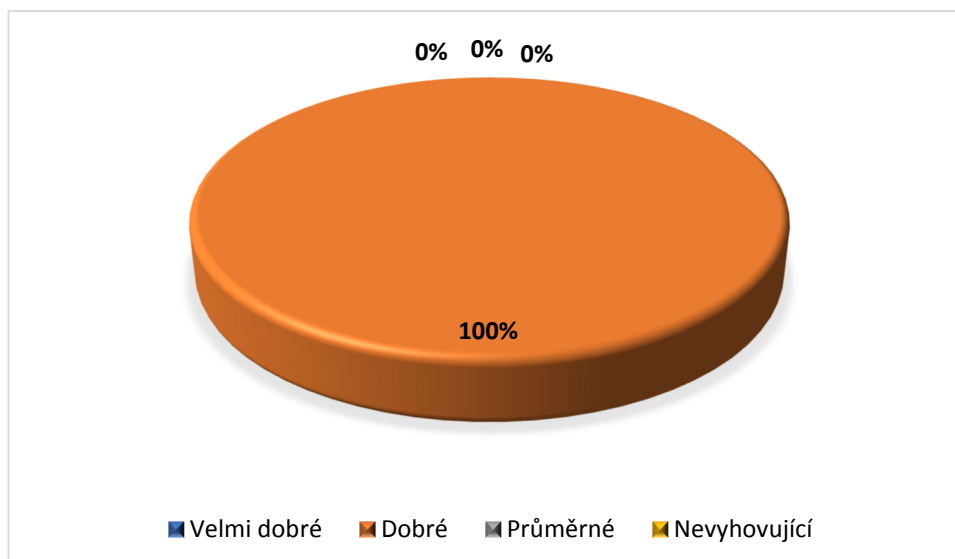
Zdroj: vlastní zpracování

Dotazníkové šetření se ptalo na hodnocení přírodních podmínek také informačních center. Všechny tři dotazovaná informační centra si shodně myslí, že jsou přírodní podmínky v regionu dobré a shodly se s názorem většiny dotazovaných turistů a výsledky odpovídají zařazení přírodních podmínek do silných stránek ve SWOT analýze.

Tabulka 11: Odpovědi na otázku č. 1 (informační centra)

Odpověď	Počet	%
Velmi dobré	0	0
Dobré	3	100
Průměrné	0	0
Nevyhovující	0	0

Zdroj: vlastní zpracování

Obrázek 11: Grafické vyjádření otázky č. 1 (informační centra)

Zdroj: vlastní zpracování

5.2.2 Kulturně-historické památky v regionu

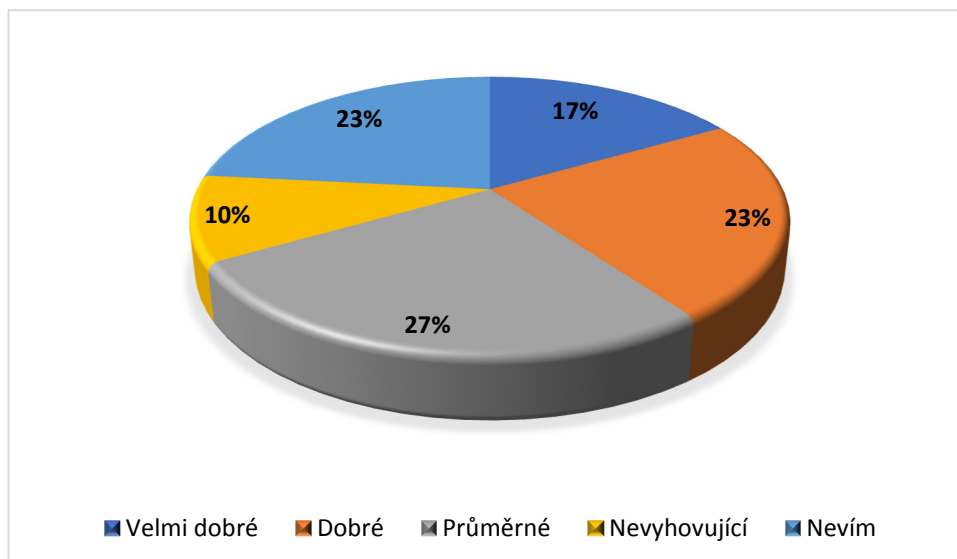
5.2.2.1 Péče o kulturně-historické památky

Otázka č. 2 dotazníkového šetření zkoumala názor respondentů na péči kulturně-historických památek v regionu. Odpovědi turistů se u této otázky lišily, nejvíce turistů si myslí, že je péče o kulturně-historické památky průměrná (27 %), dalších 23 % že je dobrá, 17 % dotázaných si myslí, že je velmi dobrá a 10 % označilo péči o kulturně-historické památky jako nevyhovující.

Tabulka 12: Odpovědi na otázku č. 2 (turisté)

Odpověď	Počet	%
Velmi dobré	5	17
Dobré	7	23
Průměrné	8	27
Nevyhovující	3	10
Nevím	7	23

Zdroj: vlastní zpracování

Obrázek 12: Grafické vyjádření otázky č. 2 (turisté)

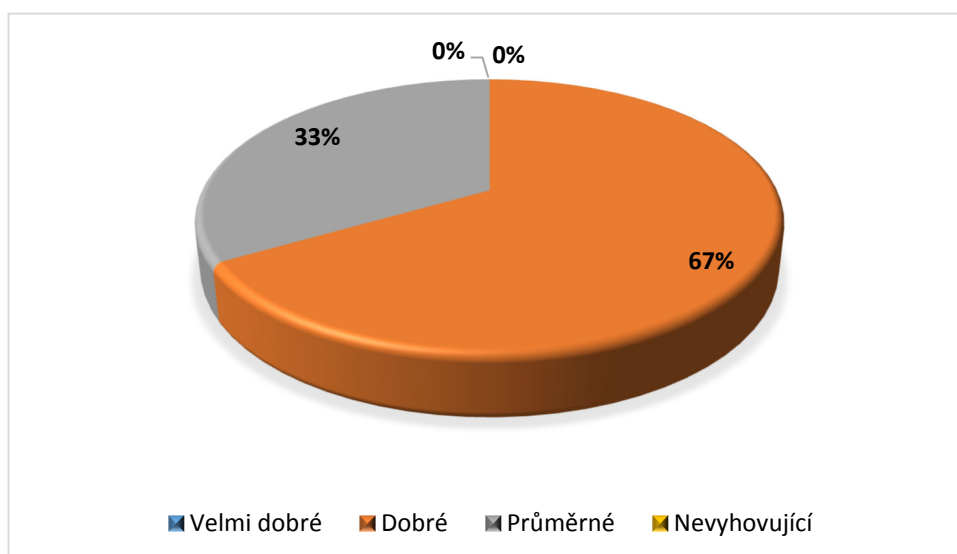
Zdroj: vlastní zpracování

Dvě turistická centra hodnotí péči o kulturně-historické památky jako dobrou (67 %), jedno ohodnotilo péči o kulturně-historické památky průměrně (33 %). Žádné informační centrum si nemyslí, že je péče o kulturně-historické památky velmi dobrá nebo nevyhovující.

Tabulka 13: Odpovědi na otázku č. 2 (informační centra)

Odpověď	Počet	%
Velmi dobré	0	0
Dobré	2	67
Průměrné	1	33
Nevyhovující	0	0

Zdroj: vlastní zpracování

Obrázek 13: Grafické vyjádření otázky č. 2 (informační centra)

Zdroj: vlastní zpracování

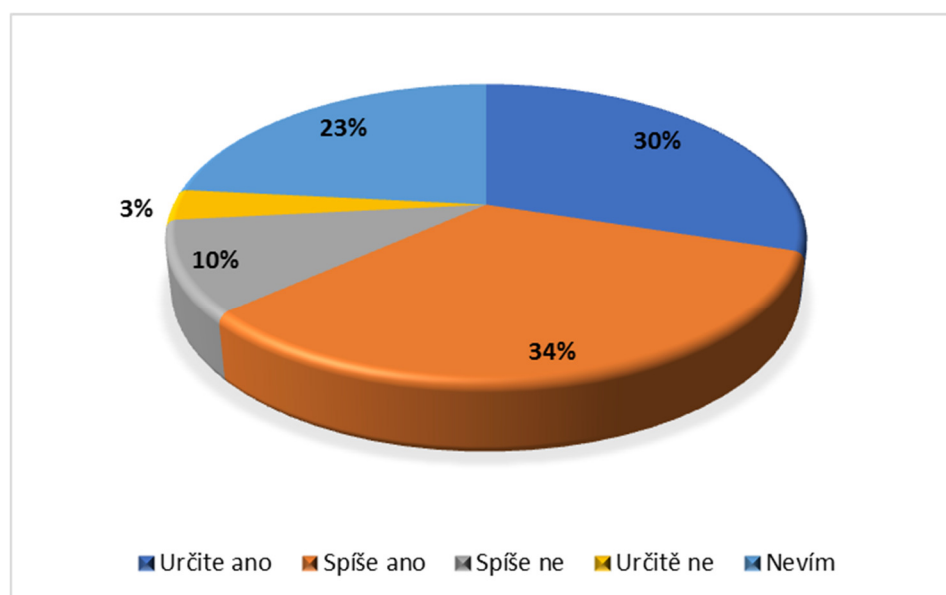
5.2.2.2 Množství kulturně-historických památek

Otázka č. 3 dotazníkového šetření se ptala na to, zda je v regionu dostatek kulturně-historických památek. Velká většina turistů odpovědělo kladně, odpověď „určitě ano“ označilo 30 % turistů a odpověď „spíše ano“ 33 % turistů. Odpověď „spíše ne“, nebo „určitě ne“ označilo souhrnně jen 13 % turistů. Turisté si ve většině případůh myslí, že je v regionu dostatek kulturně-historických památek a potvrzují SWOT analýzu, kde byl tento bod zařazen do silných stránek regionu.

Tabulka 14: Odpovědi na otázku č. 3 (turisté)

Odpověď	Počet	%
Určite ano	9	30
Spíše ano	10	33
Spíše ne	3	10
Určitě ne	1	3
Nevím	7	23

Zdroj: vlastní zpracování

Obrázek 14: Grafické vyjádření otázky č. 3 (turisté)

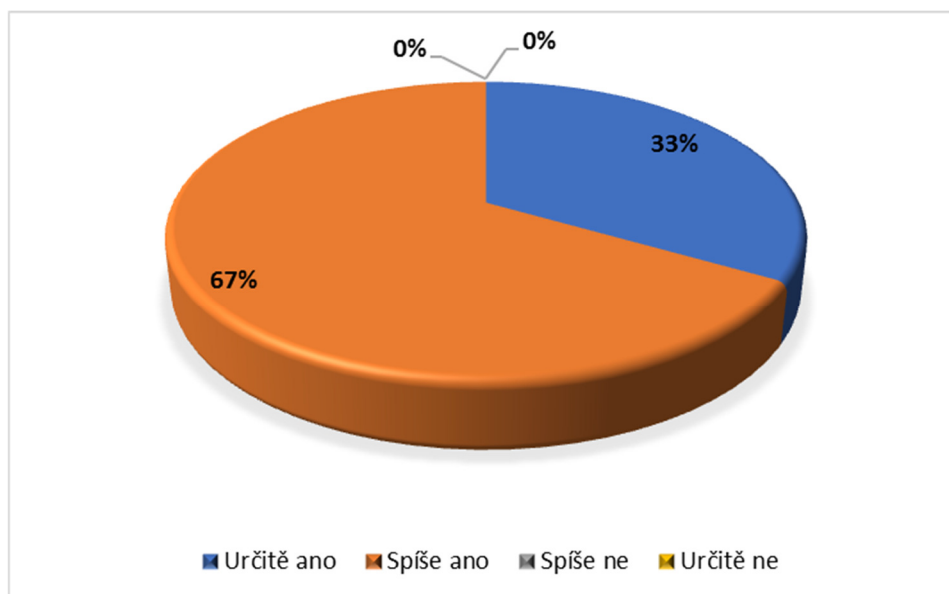
Zdroj: vlastní zpracování

Všechny informační centra na otázku, zda je v regionu dostatek kulturně-historických památek, odpověděla kladně, odpověď „určitě ano“ vybralo jedno informační centrum (33 %), odpověď „spíše ano“ vybrala dvě informační centra (67 %) a potvrzují zařazení tohoto bodu do silných stránek ve SWOT analýze.

Tabulka 15: Odpovědi na otázku č. 3 (informační centra)

Odpověď	Počet	%
Určitě ano	1	33
Spíše ano	2	67
Spíše ne	0	0
Určitě ne	0	0

Zdroj: vlastní zpracování

Obrázek 15: Grafické vyjádření otázky č. 3 (informační centra)

Zdroj: vlastní zpracování

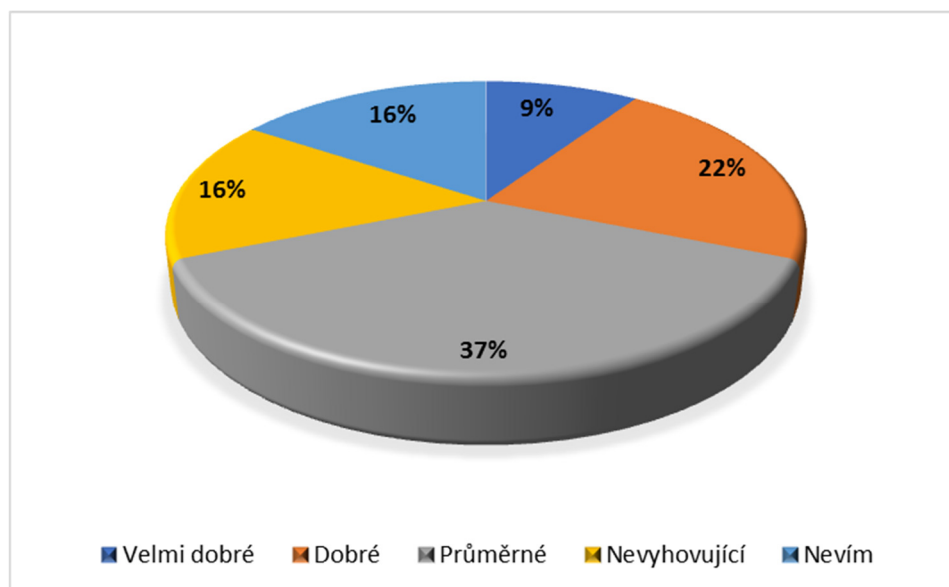
5.2.3 Dopravní obslužnost v regionu

U otázky č. 4 dotazníkového šetření měli respondenti ohodnotit dopravní obslužnost v regionu. Většina turistů ohodnotilo dopravní obslužnost v regionu jako průměrnou (40 %). Jen 10 % turistů ji ohodnotilo jako velmi dobrou, 23 % jako dobrou a 17 % jako nevyhovující. Z názorů turistů vyplývá, že nejsou zcela spokojeni s dopravní obslužností v regionu.

Tabulka 16: Odpovědi na otázku č. 4 (turisté)

Odpověď	Počet	%
Velmi dobré	3	10
Dobré	7	23
Průměrné	12	40
Nevyhovující	5	17
Nevím	5	17

Zdroj: vlastní zpracování

Obrázek 16: Grafické vyjádření otázky č. 4 (turisté)

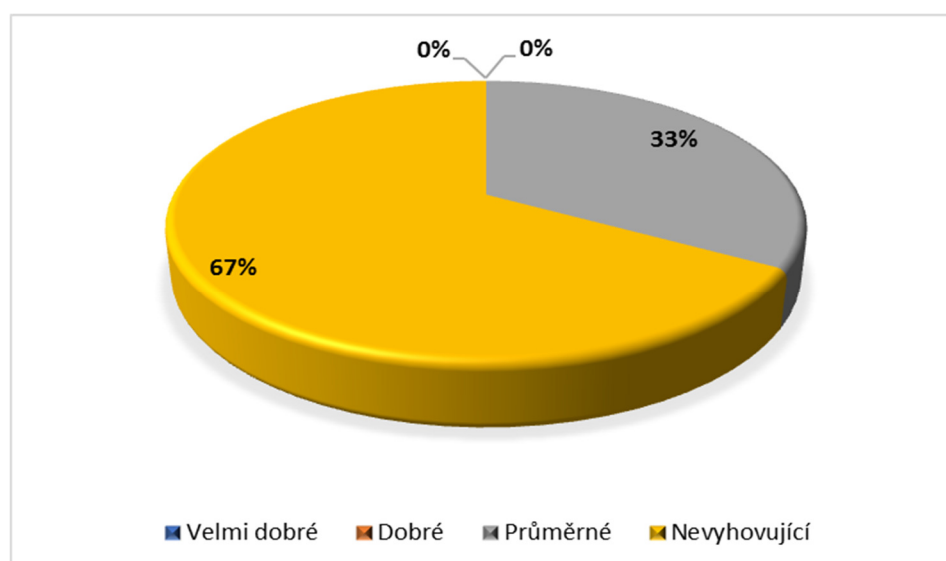
Zdroj: vlastní zpracování

Dvě informační centra hodnotí dopravní obslužnost jako nevyhovující (67 %), jedno informační centrum ji hodnotí jako průměrnou (33 %). I názor informačních center potvrzuje, že dopravní obslužnost v regionu není dobrá.

Tabulka 17: Odpovědi na otázku č. 4 (informační centra)

Odpověď	Počet	%
Velmi dobré	0	0
Dobré	0	0
Průměrné	1	33
Nevyhovující	2	67

Zdroj: vlastní zpracování

Obrázek 16: Grafické vyjádření otázky č. 4 (informační centra)

Zdroj: vlastní zpracování

5.2.4 Služby pro turisty v regionu

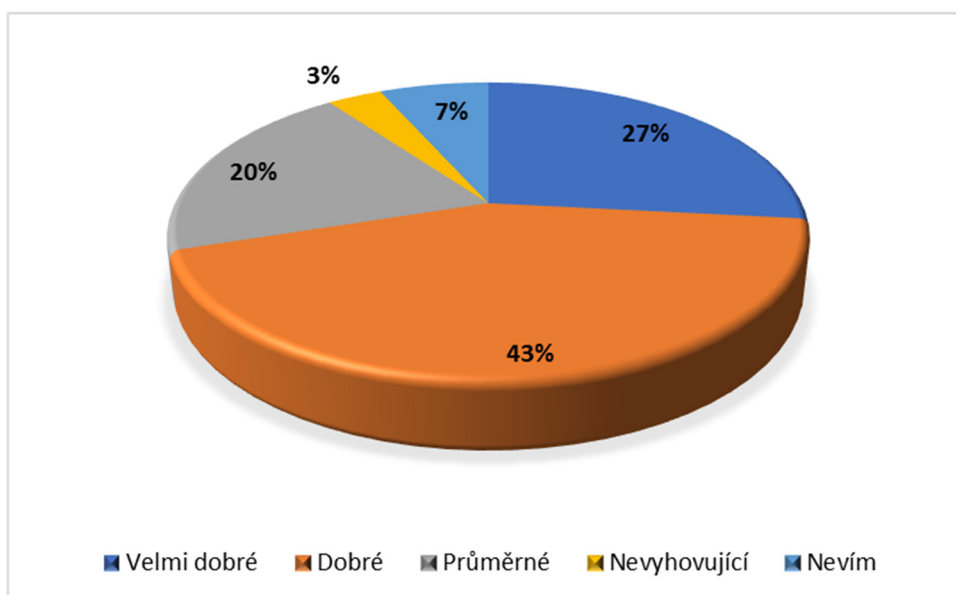
5.2.4.1 Ubytovací služby

Otázka č. 5 zkoumala spokojenost respondentů s ubytovacími službami v regionu. Ubytovací služby v regionu hodnotí 70 % turistů kladně, jako velmi dobré je hodnotí 27 % turistů, jako dobré 43 %. Průměrně hodnotí ubytovací služby 20 % turistů, jako nevyhovující ohodnotil ubytovací služby pouze jeden turista (3 %). Z výsledku lze konstatovat, že většina turistů je s ubytovacími službami spokojena.

Tabulka 18: Odpovědi na otázku č. 5 (turisté)

Odpověď	Počet	%
Velmi dobré	8	27
Dobré	13	43
Průměrné	6	20
Nevyhovující	1	3
Nevím	2	7

Zdroj: vlastní zpracování

Obrázek 17: Grafické vyjádření otázky č. 5 (turisté)

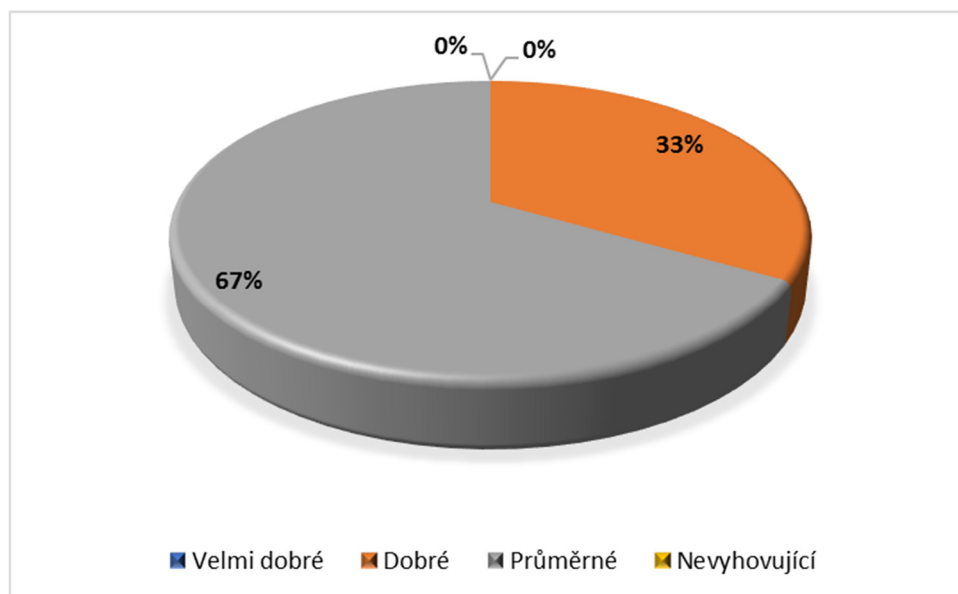
Zdroj: vlastní zpracování

Informační centra hodnotí ubytovací služby většinou jako průměrné (67 %), jedno informační centrum si myslí, že jsou ubytovací služby v regionu dobré (33 %). Lze konstatovat, že podle odpovědí informačních center jsou ubytovací služby v regionu spíše průměrné.

Tabulka 19: Odpovědi na otázku č. 5 (informační centra)

Odpověď	Počet	%
Velmi dobré	0	0
Dobré	1	33
Průměrné	2	67
Nevyhovující	0	0

Zdroj: vlastní zpracování

Obrázek 18: Grafické vyjádření otázky č. 5 (informační centra)

Zdroj: vlastní zpracování

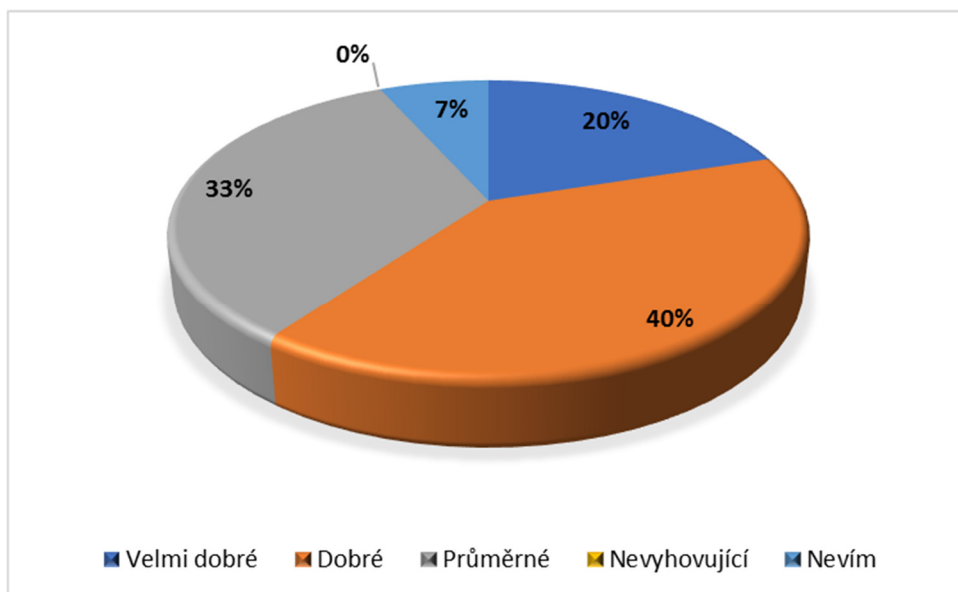
5.2.4.2 Stravovací služby

Otázka č. 6 dotazníkového šetření zkoumala spokojenost respondentů se stravovacími službami. Stravovací služby v regionu hodnotí 20 % turistů jako velmi dobré, 40 % turistů jako dobré a třetina turistů je hodnotí jako průměrné. Odpověď nevyhovující neoznačil ani jeden respondent. Průměrně hodnotili stravovací služby hlavně mladí turisté do 35 let.

Tabulka 20: Odpovědi na otázku č. 6 (turisté)

Odpověď	Počet	%
Velmi dobré	6	20
Dobré	12	40
Průměrné	10	33
Nevyhovující	0	0
Nevím	2	7

Zdroj: vlastní zpracování

Obrázek 19: Grafické vyjádření otázky č. 6 (turisté)

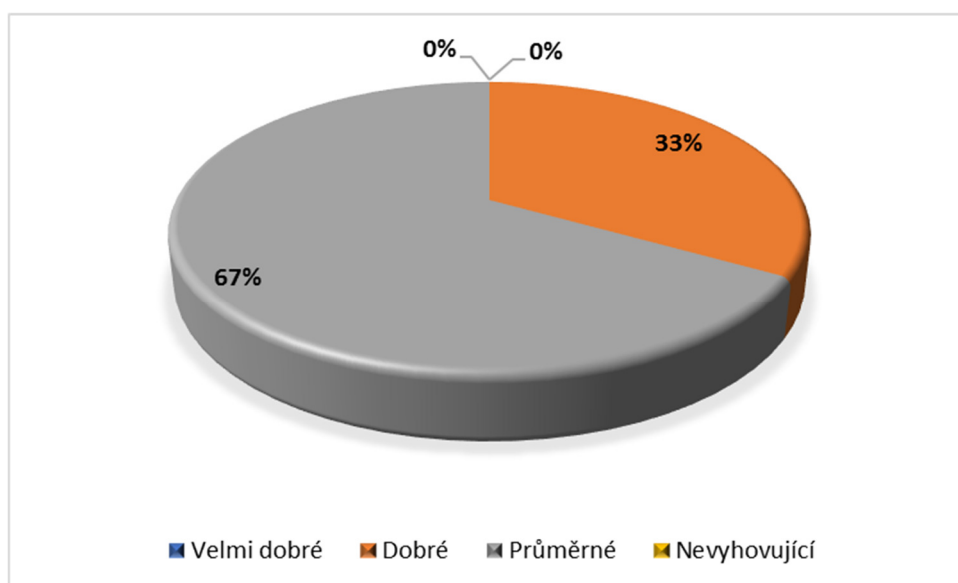
Zdroj: vlastní zpracování

Stravovací služby hodnotí většina informačních center jako průměrné (67 %), jedno informační centrum ohodnotilo stravovací služby jako dobré (33 %).

Tabulka 21: Odpovědi na otázku č. 6 (informační centra)

Odpověď	Počet	%
Velmi dobré	0	0
Dobré	1	33
Průměrné	2	67
Nevyhovující	0	0

Zdroj: vlastní zpracování

Obrázek 20: Grafické vyjádření otázky č. 6 (informační centra)

Zdroj: vlastní zpracování

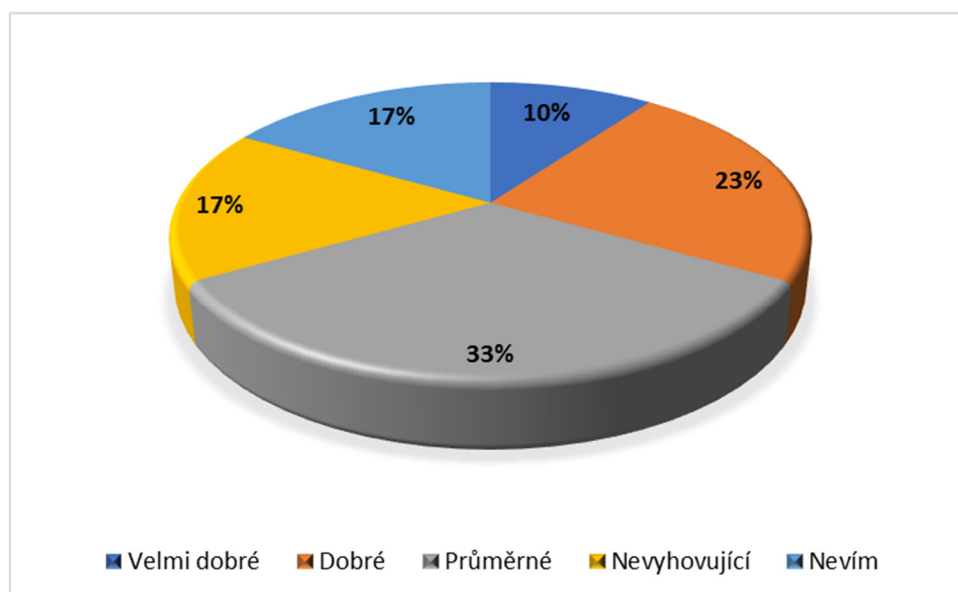
5.2.4.3 Další služby

Otázka č. 7 zkoumala názor respondentů na další služby pro turisty, mezi které patří např. cykloservisy, wellness, dětské a sportovní hřiště, cestovní služby, zdravotní služby apod. Nejvíce turistů hodnotí další služby pro turisty jako průměrné (33 %), 17 % turistů je hodnotí dokonce jako nevyhovující. Jako dobré hodnotí další služby pro turisty 23 % turistů a jako velmi dobré 10 % turistů. Potvrzuje se, že další služby pro turisty patří ke slabým stránkám regionu a jsou správně zařazeny ve SWOT analýze regionu.

Tabulka 22: Odpovědi na otázku č. 7 (turisté)

Odpověď	Počet	%
Velmi dobré	3	10
Dobré	7	23
Průměrné	10	33
Nevyhovující	5	17
Nevím	5	17

Zdroj: vlastní zpracování

Obrázek 21: Grafické vyjádření otázky č. 7 (turisté)

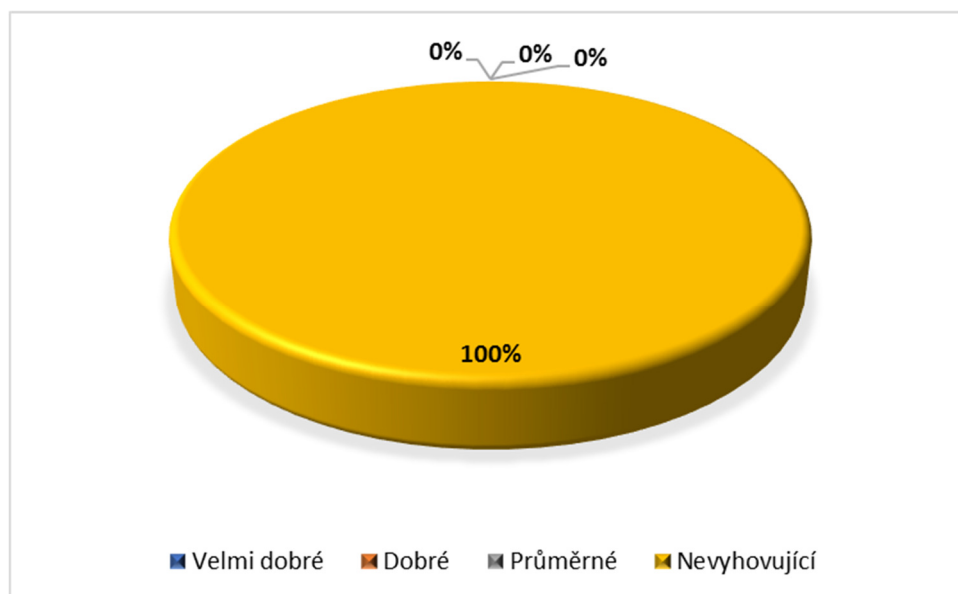
Zdroj: vlastní zpracování

U informačních center dopadly další služby pro turisty ještě hůře. Všechny tři informační centra odpověděla, že jsou další služby pro turisty nevyhovující. I zde se potvrzuje správné zařazení dalších služeb pro turisty do slabých stránek ve SWOT analýze regionu.

Tabulka 23: Odpovědi na otázku č. 7 (informační centra)

Odpověď	Počet	%
Velmi dobré	0	0
Dobré	0	0
Průměrné	0	0
Nevyhovující	3	100

Zdroj: vlastní zpracování

Obrázek 22: Grafické vyjádření otázky č. 7 (informační centra)

Zdroj: vlastní zpracování

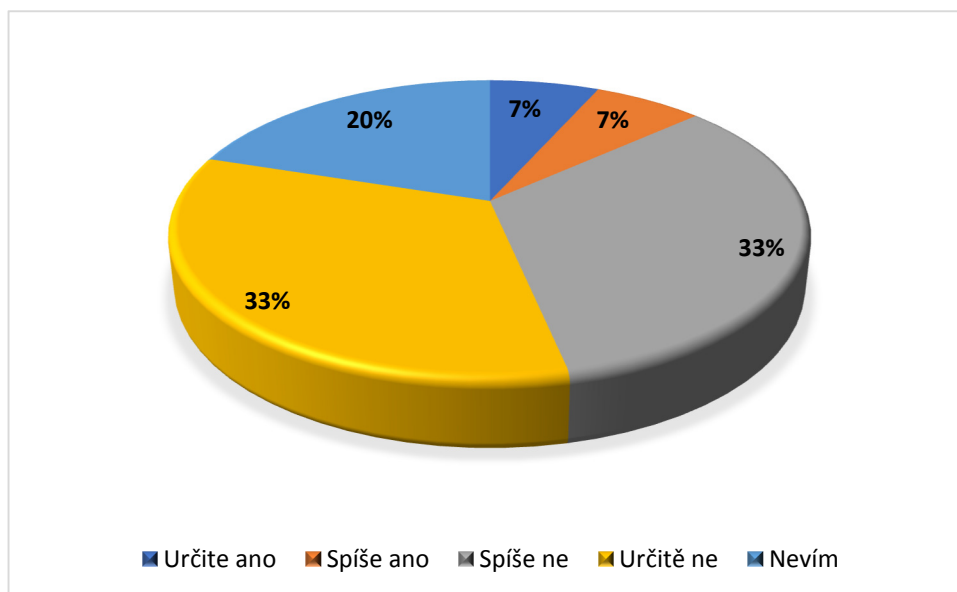
5.2.5 Propagace regionu

Otázka č. 8 v dotazníkovém šetření zkoumala, zda je podle respondentů dostačující propagace regionu. Záporně odpovědělo 66 % turistů, odpověď „určitě ne“ a odpověď „spíše ne“ shodně označilo 33 % turistů. Názory turistů potvrzují SWOT analýzu, ve které je malá propagace regionu zařazena do slabých stránek.

Tabulka 24: Odpovědi na otázku č. 8 (turisté)

Odpověď	Počet	%
Určite ano	2	7
Spíše ano	2	7
Spíše ne	10	33
Určitě ne	10	33
Nevím	6	20

Zdroj: vlastní zpracování

Obrázek 23: Grafické vyjádření otázky č. 8 (turisté)

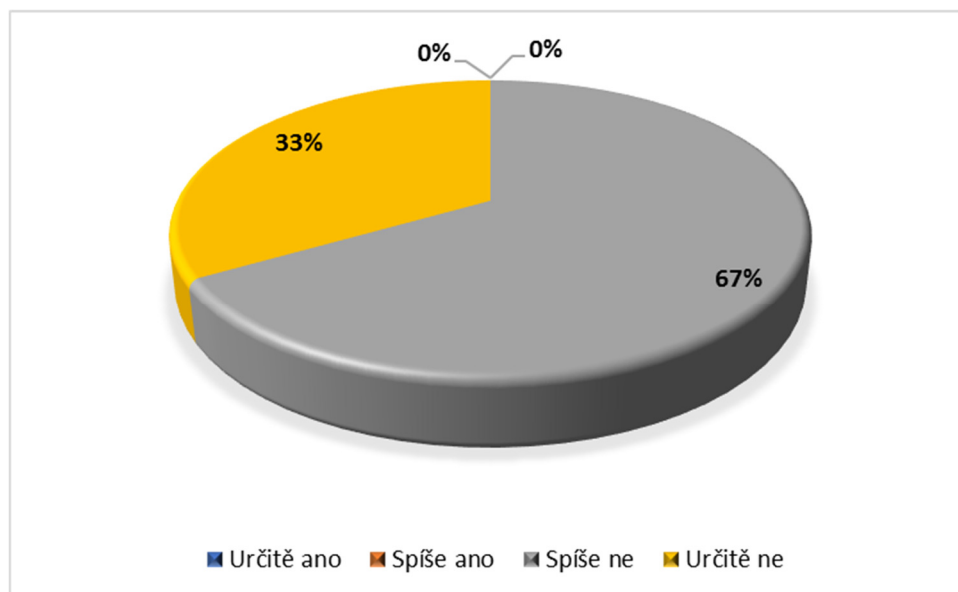
Zdroj: vlastní zpracování

Také informační centra odpovídala na otázku záporně. Dvě informační centra (67 %) si myslí, že je propagace spíše nedostačující a jedno dokonce odpovědělo, že je určitě nedostačující (33 %). Také informační centra potvrdily správné zařazení do slabých stránek ve SWOT analýze regionu.

Tabulka 25: Odpovědi na otázku č. 8 (informační centra)

Odpověď	Počet	%
Určitě ano	0	0
Spíše ano	0	0
Spíše ne	2	67
Určitě ne	1	33

Zdroj: vlastní zpracování

Obrázek 24: Grafické vyjádření otázky č. 8 (informační centra)

Zdroj: vlastní zpracování

5.2.6 Návrhy na podporu rozvoje cestovního ruchu

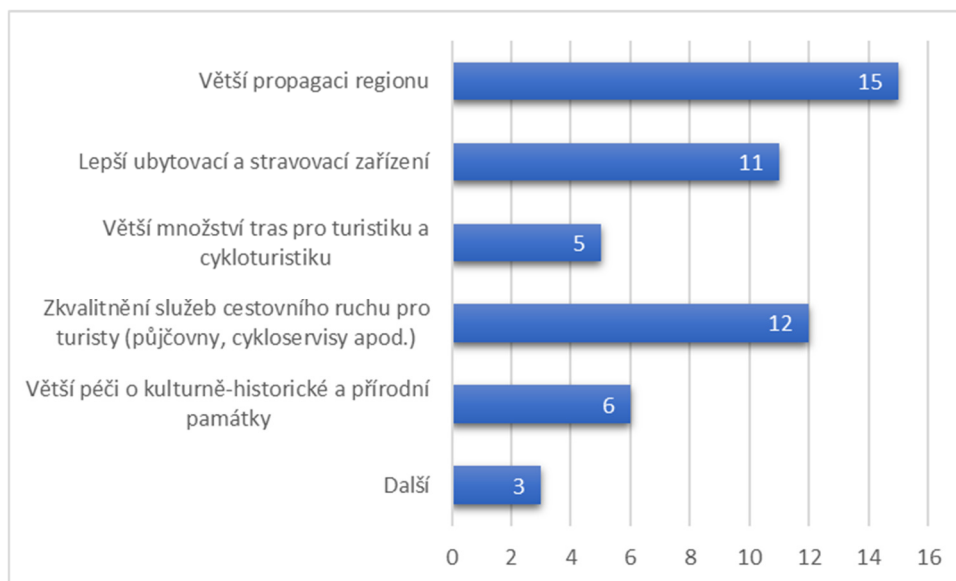
Otázka č. 9 se ptala na to, co by podle respondentů měl region zlepšit pro rozvoj cestovního ruchu. U této odpovědi mohli respondenti označit i více odpovědí. Pokud označili odpověď „další“, mohli svoji odpověď rozepsat.

Turisté se domnívají, že by měl region pro rozvoj cestovního ruchu zlepšit především propagaci regionu, tato odpověď byla označena celkem 15x, odpověď označila polovina všech dotázaných turistů. Odpověď „zkvalitnění dalších služeb pro turisty“ byla označena celkem 12x a odpověď „lepší ubytovací a stravovací zařízení“ byla označena celkem 11x. Odpověď „větší péče o kulturně-historické a přírodní památky“ byla označena 6x a odpověď „větší množství tras pro turistiku a cykloturistiku“ byla označena celkem 5x. Odpověď „další“ byla označena celkem 3x, z toho 2 turisté napsali, že je nutné zkvalitnit silnice v regionu a jeden turista si přeje více možností adrenalinových sportů v regionu.

Tabulka 26: Odpovědi na otázku č. 9 (turisté)

Odpověď	Počet
Větší propagaci regionu	15
Lepší ubytovací a stravovací zařízení	11
Větší množství tras pro turistiku a cykloturistiku	5
Zkvalitnění služeb cestovního ruchu pro turisty	12
Větší péči o kulturně-historické a přírodní památky	6
Další	3

Zdroj: vlastní zpracování

Obrázek 25: Grafické vyjádření otázky č. 9 (turisté)

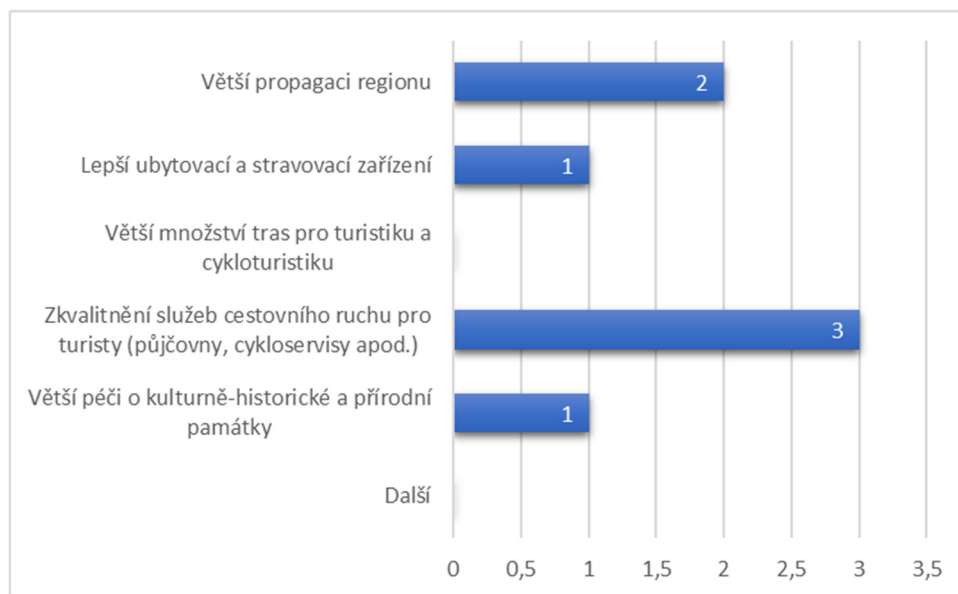
Zdroj: vlastní zpracování

Také informační centra si myslí, že je potřeba hlavně zkvalitnit pro rozvoj cestovního ruchu další služby pro turisty (odpověď byla označena celkem 3x) a zlepšit propagaci regionu (odpověď byla označena 2x). Odpověď „lepší ubytovací a stravovací zařízení“ a odpověď „větší péči o kulturně-historické a přírodní památky“ byla označena vždy 1x.

Tabulka 27: Odpovědi na otázku č. 9 (informační centra)

Odpověď	Počet
Větší propagaci regionu	2
Lepší ubytovací a stravovací zařízení	1
Větší množství tras pro turistiku a cykloturistiku	0
Zkvalitnění služeb cestovního ruchu pro turisty	3
Větší péči o kulturně-historické a přírodní památky	1
Další	0

Zdroj: vlastní zpracování

Obrázek 26: Grafické vyjádření otázky č. 9 (informační centra)

Zdroj: vlastní zpracování

5.2.7 Informační centra v regionu

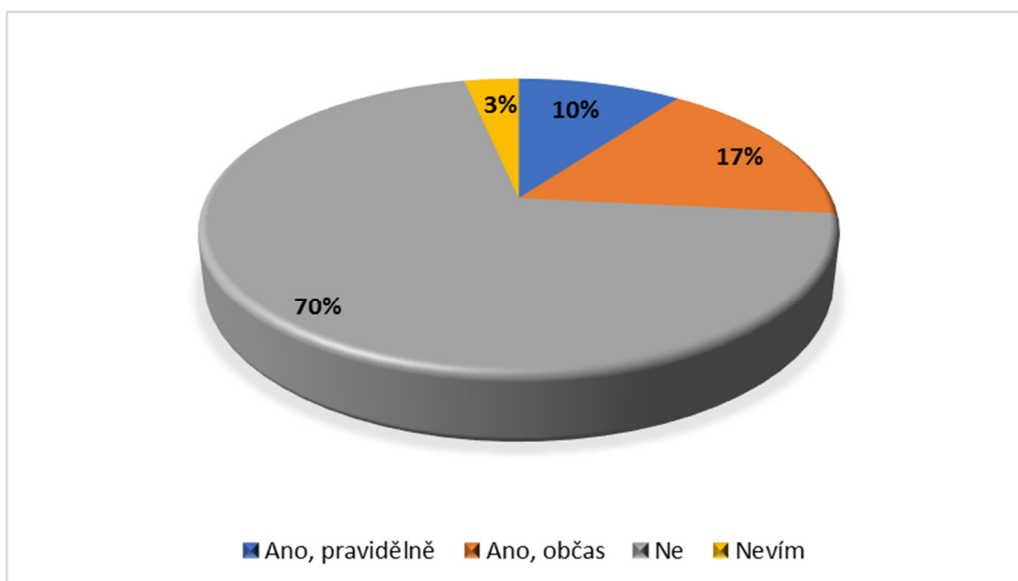
5.2.7.1 Návštěvnost informačních center

Otázka č. 10 dotazníkového šetření se ptala turistů na to, zda využívají informační centra. Bylo zjištěno, že pravidelně využívá informační centra jen 10 % turistů, občas 17 % turistů. Většina turistů informační centra nevyužívá (70 %). Z uvedených výsledků lze konstatovat, že by se měl region zaměřit na zvýšení propagace informačních center, která leží na území regionu MAS Královská stezka, aby byla informační centra využívána větším počtem turistů.

Tabulka 28: Odpovědi na otázku č. 10 (turisté)

Odpověď	Počet	%
Ano, pravidelně	3	10
Ano, občas	5	17
Ne	21	70
Nevím	1	3

Zdroj: vlastní zpracování

Obrázek 27: Grafické vyjádření otázky č. 10 (turisté)

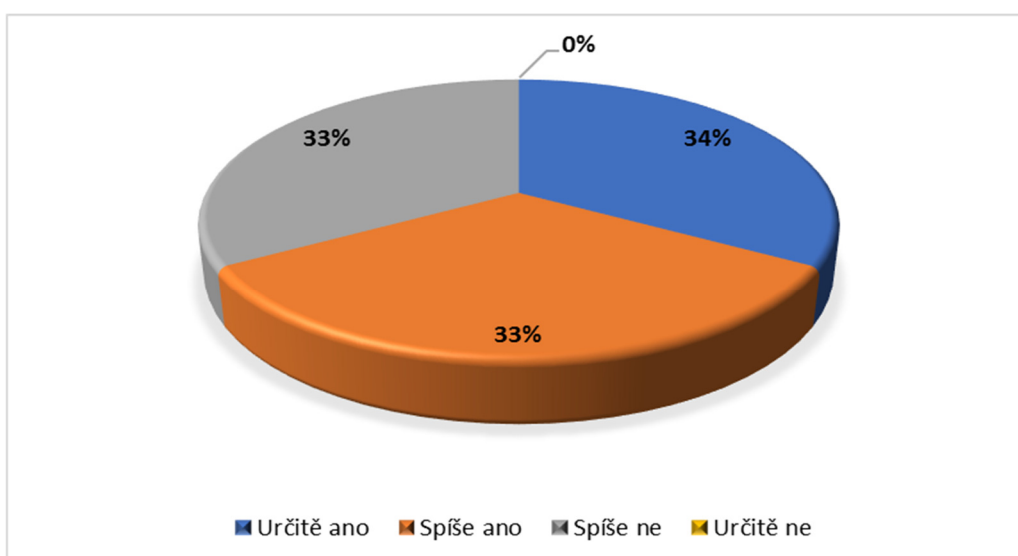
Zdroj: vlastní zpracování

Odpovědi informačních center se lišily, každé informační centrum označilo jinou odpověď. V názoru, zda turisté dostatečně využívají informačních center se dotazovaná informační centra neshodla.

Tabulka 29: Odpovědi na otázku č. 10 (informační centra)

Odpověď	Počet	%
Určitě ano	1	33
Spíše ano	1	33
Spíše ne	1	33
Určitě ne	0	0

Zdroj: vlastní zpracování

Obrázek 28: Grafické vyjádření otázky č. 10 (informační centra)

Zdroj: vlastní zpracování

5.2.7.2 Spolupráce informačních center se subjekty cestovního ruchu

Otázka č. 11 určená pro informační centra byla otázkou otevřenou a informační centra měla rozepsat svoji odpověď. Odpověď na tuto otázku napsala dvě informační centra, informační centrum Havlíčkův Brod a informační centrum Ledec nad Sázavou.

Informační centrum Havlíčkův Brod spolupracuje s provozovateli ubytovacích a stravovacích zařízení, které turistům doporučuje, dává jejich kontakty, rozdává letáky apod. Dále spolupracuje s Muzeem Vysočiny, Galeríí výtvarného umění, Krajskou knihovnou Vysočiny a ostatními kulturními institucemi ve městě. Také spolupracuje s provozovateli ostatních služeb (půjčovny, opravny apod.).

Informační centrum Ledec nad Sázavou rovněž spolupracuje se všemi ubytovacími a stravovacími zařízeními v okolí. Spolupracuje také s ledečským hradem, místními spolky (např. Molekul, DS Mimochoodem apod.) a dalšími turistickými cíli (např. Sklárna Tasice, kostel sv. Víta v Zahrádce, obec Vilémovice, obec Pavlov, obec Bělá, obec Hněvkovice a další).

Informační centra spolupracují s velkým počtem institucí. Ze získaných odpovědí lze konstatovat, že informační centra dostatečně spolupracují se subjekty, které se podílí na rozvoji cestovního ruchu.

5.2.8 Návštěvnost regionu

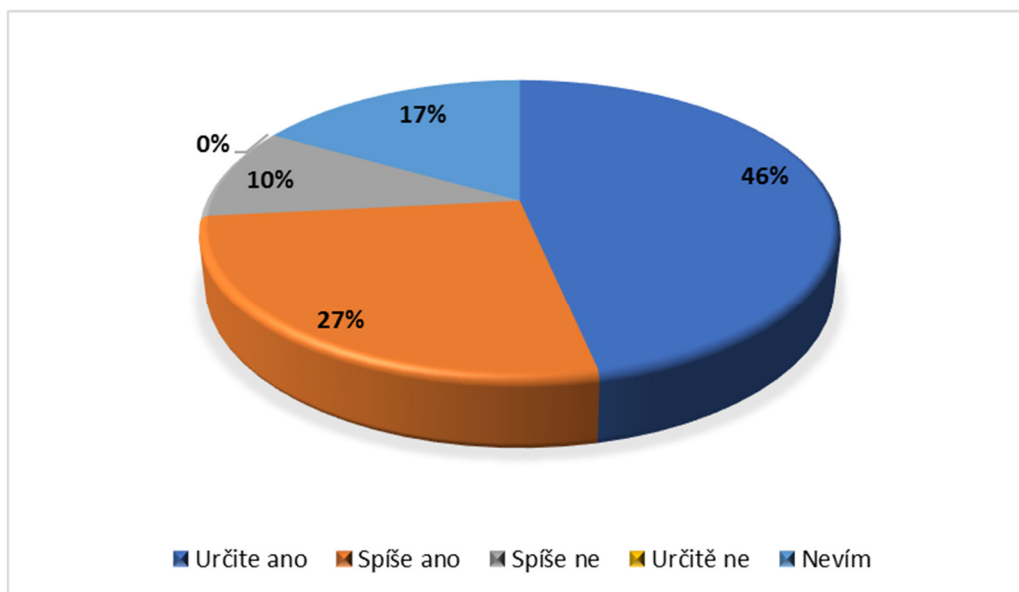
5.2.8.1 Doporučení turistů

Otázka č. 11 určená pro turisty se ptala na to, zda by turisté doporučili region navštívit svým příbuzným nebo známým. Kladně odpovědělo 74 % dotazovaných turistů, když odpověď „určitě ano“ označilo 47 % turistů a odpověď „spíše ano“ 27 % turistů. Jen 10 % turistů by návštěvu regionu spíše nedoporučilo. Z uvedených výsledků lze konstatovat, že většina turistů by návštěvu regionu svým příbuzným a známým doporučila.

Tabulka 30: Odpovědi na otázku č. 11 (turisté)

Odpověď	Počet	%
Určitě ano	14	47
Spíše ano	8	27
Spíše ne	3	10
Určitě ne	0	0
Nevím	5	17

Zdroj: vlastní zpracování

Obrázek 29: Grafické vyjádření otázky č. 11 (turisté)

Zdroj: vlastní zpracování

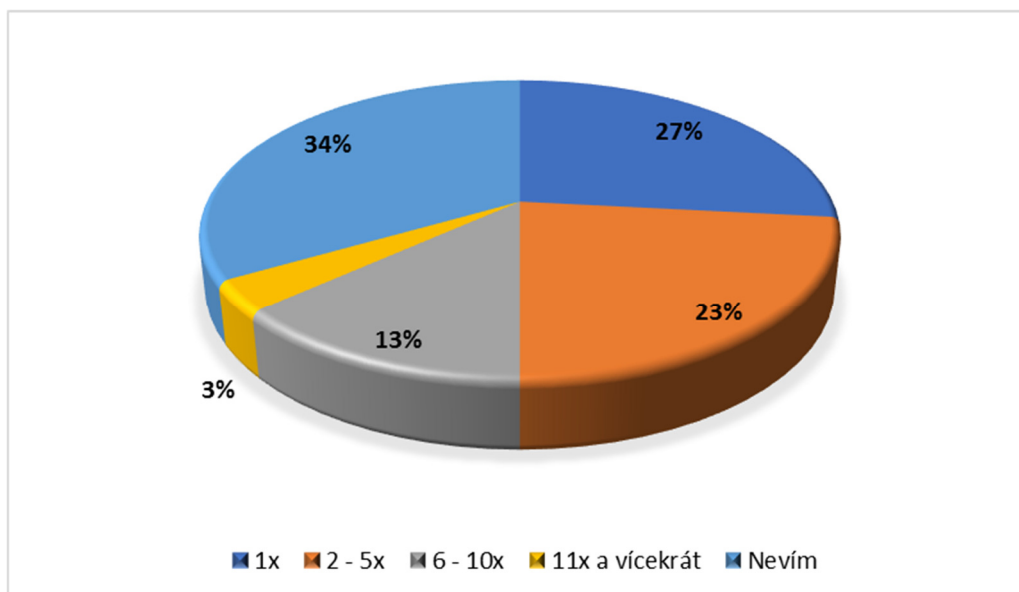
5.2.8.2 Počet opakovaných návštěv

Otázka č. 12 dotazníkového šetření zkoumala, zda turisté jezdí do regionu opakovaně. Většina turistů navštívilo region jen jednou (27 %), 2–5x navštívilo region 23 % a 6–10 x navštívilo region 13 %. Pouze 3 % turistů navštívilo region vícekrát než 11x. Odpověď nevím označilo 33 % turistů. Z výsledků lze konstatovat, že region většinou turisté navštívili maximálně 5x, proto je nutná větší propagace regionu a jejich atraktivit, aby turisté jezdili do regionu opakovaně a navštívili větší počet místních atraktivit, ne jenom ty nejznámější.

Tabulka 31: Odpovědi na otázku č. 12 (turisté)

Odpověď	Počet	%
1x	8	27
2 - 5x	7	23
6 - 10x	4	13
11x a vícekrát	1	3
Nevím	10	33

Zdroj: vlastní zpracování

Obrázek 30: Grafické vyjádření otázky č. 12 (turisté)

Zdroj: vlastní zpracování

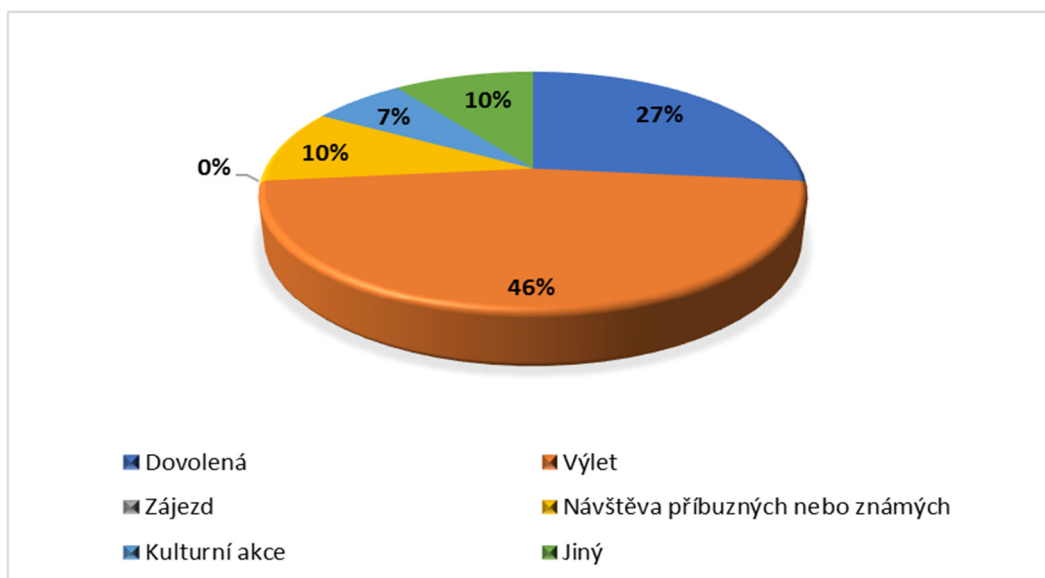
5.2.8.3 Důvod návštěvy

Otázka č. 13 se turistů ptala na důvod jejich návštěvy regionu. Nejvíce turistů bylo v regionu na výletě (47 %), na dovolené bylo 27 %, na návštěvě příbuzných nebo známých 10 % a na kulturní akci 7 % turistů. Z dotazovaných turistů nebyl nikdo v regionu na zájezdě. Jiný důvod návštěvy regionu uvedlo 10 % dotazovaných turistů.

Tabulka 32: Odpovědi na otázku č. 13 (turisté)

Odpověď	Počet	%
Dovolená	8	27
Výlet	14	47
Zájezd	0	0
Návštěva příbuzných nebo známých	3	10
Kulturní akce	2	7
Jiný	3	10

Zdroj: vlastní zpracování

Obrázek 31: Grafické vyjádření otázky č. 13 (turisté)

Zdroj: vlastní zpracování

5.2.9 Struktura respondentů

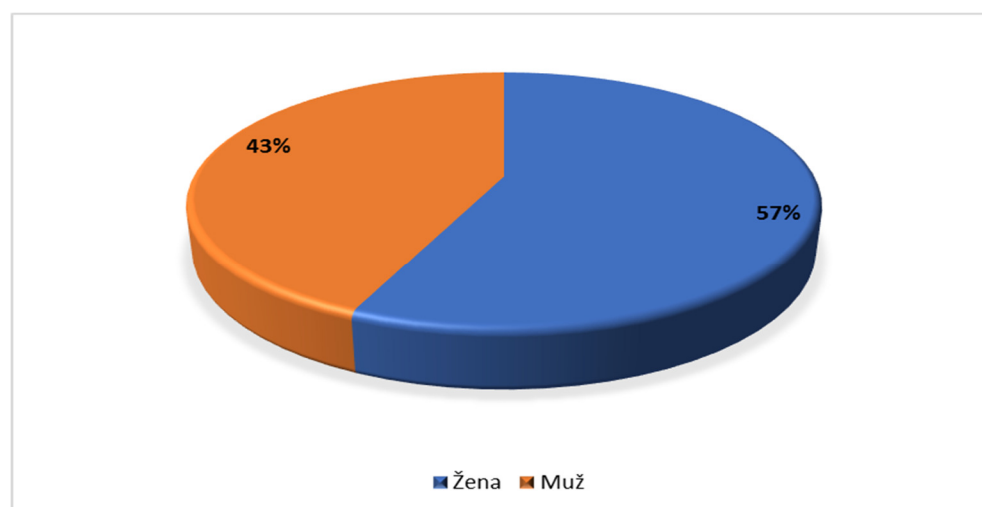
5.2.9.1 Pohlaví respondentů

Otázka č. 14 se turistů ptala na pohlaví. Dotazníkového šetření se zúčastnilo 17 žen, což představuje 57 % a 13 mužů s podílem 43 %. Celkem se dotazníkového šetření zúčastnilo 30 turistů, kteří navštívili region.

Tabulka 33: Odpovědi na otázku č. 14 (turisté)

Odpověď	Počet	%
Žena	17	57
Muž	13	43

Zdroj: vlastní zpracování

Obrázek 33: Grafické vyjádření otázky č. 14 (turisté)

Zdroj: vlastní zpracování

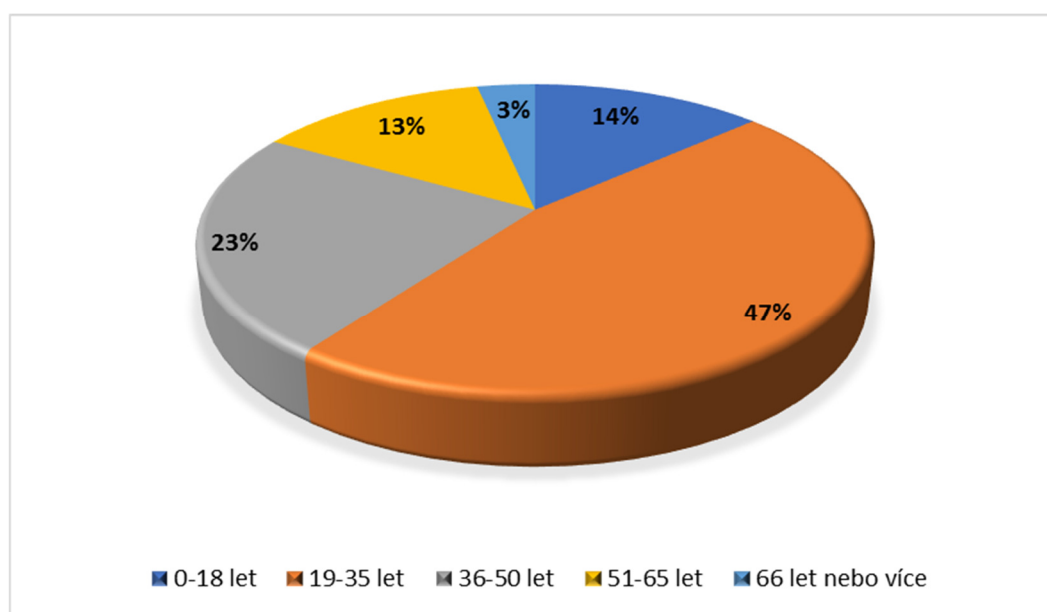
5.2.9.2 Věk respondentů

Otázka č. 15 se ptala na to, do jakého věkového rozmezí patří dotazovaní turisté. Mezi respondenty bylo nejvíce mladých lidí do 35 let (celkem 60 %), 23 % respondentů bylo ve věku 36-50 let, 13 % ve věku 51-65 let a jen jeden respondent byl starší 66 let. Nemůžeme ovšem z výsledků šetření konstatovat, že atraktivita v regionu navštěvují hlavně mladí lidé, protože spíše se jedná o větší ochotu mladších lidí zúčastnit se dotazníkového šetření.

Tabulka 34: Odpovědi na otázku č. 15 (turisté)

Odpověď	Počet	%
0-18 let	4	13
19-35 let	14	47
36-50 let	7	23
51-65 let	4	13
66 let nebo více	1	3

Zdroj: vlastní zpracování

Obrázek 34: Grafické vyjádření otázky č. 15 (turisté)

Zdroj: vlastní zpracování

5.3 Zhodnocení dotazníkového šetření

Dotazníkové šetření zjišťovalo informace o současném stavu cestovního ruchu v regionu MAS Královská stezka. Dotazník byl zaměřen na vybrané body ze silných i slabých stránek SWOT analýzy. Dotazníkového šetření se zúčastnilo 30 turistů, kteří navštívili region MAS Královská stezka a 3 informační centra, která leží na území regionu MAS Královská stezka. Cílem

dotazníkového šetření bylo zjistit, zda se názory turistů a informačních center shodují se SWOT analýzou a následně navrhnout potencionální možnosti rozvoje cestovního ruchu.

Přírodní podmínky v regionu hodnotili turisté i informační centra většinou kladně a potvrzuje se tak SWOT analýza, kde byly zařazeny do silných stránek regionu. Péči o kulturně-historické památky hodnotili turisté a informační centra většinou dobře nebo průměrně. Pro rozvoj cestovního ruchu je třeba i nadále pečovat o kulturně-historické památky. Turisté s informačními centry se shodli na tom, že v regionu je dostatečné množství kulturně-historických památek. I zde je shoda respondentů se SWOT analýzou, ve které byl dostatek kulturně-historických památek zařazen do silných stránek regionu.

Dopravní obslužnost v regionu hodnotila většina turistů za průměrnou, dvě informační centra si dokonce myslí, že je dopravní obslužnost v regionu nevyhovující. Z názorů turistů a informačních center vyplývá, že dopravní obslužnost je v regionu průměrná a lze ji zařadit do SWOT analýzy do slabých stránek regionu.

Předmětem dotazníkového šetření byly také služby pro turisty v regionu. Kvalita ubytovacích služeb je podle většiny turistů dobrá nebo velmi dobrá a jejich názor se liší od názoru informačních center, která si většinou myslí, že je jejich kvalita průměrná. Informační centra tedy potvrzují SWOT analýzu, ve které bylo zařazeno málo ubytovacích zařízení vyšší kvality do slabých stránek regionu. Názor turistů se u této otázky liší, protože dotazovaní turisté jsou s kvalitou ubytovacích služeb většinou spokojeni. Kvalitu stravovacích služeb hodnotí průměrně třetina turistů a většina informačních center. Průměrně stravovací služby hodnotili hlavně mladší lidé do 35 let. Z výsledků šetření lze konstatovat, že kvalita stravovacích služeb v regionu je spíše průměrná a je potřeba ji posunout na vyšší úroveň, protože v posledních letech nároky turistů na stravovací služby rostou. Šetření potvrzuje zařazení stravovacích služeb vyšší kvality do slabých stránek regionu ve SWOT analýze. Další služby pro turisty jsou podle většiny turistů průměrné. Většina turistů se neshodla s názorem informačních center, které si jednotně myslí, že další služby pro turisty v regionu jsou dokonce nevyhovující. I zde šetření potvrzuje zařazení dalších služeb pro turisty do slabých stránek regionu a pro rozvoj cestovního ruchu je třeba tyto služby zkvalitnit.

Šetření zkoumalo, zda je dostačující propagace regionu. Názor turistů se většinou shodoval s názorem informačních center, že propagace regionu dostačující není a jejich názor se shoduje se zařazením tohoto bodu do slabých stránek ve SWOT analýze a pro rozvoj cestovního ruchu je třeba propagaci regionu zlepšit.

Dotazníkové šetření se ptalo turistů a informačních center na jejich názor, co by podle nich měl region zlepšit pro rozvoj cestovního ruchu. Většina turistů a informačních center si myslí, že je třeba zlepšit hlavně propagaci regionu a zkvalitnit další služby cestovního ruchu pro turisty. Hodně turistů si také přeje v regionu vyšší kvalitu ubytovacích a stravovacích zařízení. Nejméně turisté a informační centra navrhovali zlepšení tras pro turistiku a cykloturistiku a jejich názor potvrdil zařazení turistických a cykloturistických tras do silných stránek regionu ve SWOT analýze.

Dotazníkové šetření se také věnovalo službám informačních center. Bylo zkoumáno, zda turisté využívají jejich služeb. Z výsledků vyplývá, že velká většina turistů informační centra nevyužívá, proto je potřeba zlepšit jejich propagaci.

Šetření se ptalo turistických center, s jakými subjekty cestovního ruchu spolupracují. Z odpovědí lze konstatovat, že informační centra spolupracují s velkým množstvím soukromých i veřejných subjektů, které se podílí na rozvoji cestovního ruchu. Pro rozvoj cestovního ruchu je třeba i nadále rozvíjet spolupráci s těmito subjekty.

Dotazníkové šetření ukázalo, že se turistům v regionu většinou líbí, protože velká většina turistů by návštěvu regionu doporučilo svým příbuzným a známým. Ukázalo se ovšem, že většina turistů nejezdí do regionu opakovaně a většinou navštěvují jen ty nejznámější místní atraktivity. Potvrzuje se, že je nutná větší propagace regionu a jeho atraktivit, zejména těch méně známých, aby turisté navštěvovali region opakovaně. Důvodem návštěvy regionu byl u většiny turistů výlet, tedy návštěva na krátkou dobu. Větší propagací regionu a zlepšením kvality stravovacích, ubytovacích a dalších služeb pro turisty by mělo dojít k tomu, že turisté budou do regionu jezdit častěji a budou v regionu delší dobu a navštíví v regionu více atraktivit. Z výše uvedených výsledků vyplývá, že SWOT analýza byla dotazníkovým šetřením ve většině případech potvrzena.

5.4 Možnosti rozvoje cestovního ruchu

Následující návrhy a potencionální možnosti rozvoje cestovního ruchu se týkají regionu MAS Královská stezka a vychází ze SWOT analýzy, která byla zpracovaná v jedné z předchozích kapitol a z vlastního dotazníkového šetření. Ze SWOT analýzy a z vlastního dotazníkového šetření vyplývá, že region MAS má pozitiva i negativa související s cestovním ruchem. Výhodou regionu je především jeho výhodná poloha ve středu ČR, zachovalé životní prostředí, mnoho kulturních a přírodních památek a velké množství tras pro turistiku a cykloturistiku.

Nevýhodou cestovního ruchu v regionu je především v oblasti dalších služeb pro turisty, v nedostatečně rozvinuté infrastruktuře cestovního ruchu a jeho nedostatečná propagace.

Pro rozvoj cestovního ruchu a pro zvýšení konkurenceschopnosti a ekonomické výkonnosti je důležité využití výhodné polohy regionu a velkého počtu kulturních a přírodních památek. Ze SWOT analýzy a z výsledků dotazníkového šetření lze definovat priority, které by měl region podporovat. Cílem těchto priorit je zvyšování návštěvnosti regionu.

Priorita 1: Podpora služeb cestovního ruchu pro turisty v regionu MAS Královská stezka.

Bylo zjištěno, že další služby pro turisty v regionu jsou na nižší úrovni, což má negativní dopad na setrvání účastníka v regionu na delší dobu. Proto je třeba služby zkvalitňovat. Doporučují se tyto opatření:

- Rozvoj doprovodných služeb, např. vznik půjčoven, cykloservisů, stánků se suvenýry, trhů, odpočinkových míst apod.
- Rozvoj wellness, relaxační a sportovní infrastruktury.
- Rozvoj infrastruktury pro vodní sporty.
- Rozvoj infrastruktury pro zimní sporty.
- Výstavba rozhleden a vyhlídkových míst.

Priorita 2: Podpora marketingu cestovního ruchu regionu MAS Královská stezka.

Ze SWOT analýzy a z výsledků dotazníkového šetření vyplývá, že je třeba zlepšit propagaci regionu. Cílem marketingového opatření je využít nabídku atraktivit a turistické infrastruktury cestovního ruchu v regionu a zvýšit návštěvnost regionu. V regionu je slabá marketingová podpora a je třeba více propagovat místní atraktivity, zkvalitňovat služby a propagaci informačních center, tvořit propagační materiály a propagovat region po celé ČR a v zahraničí. V dnešní době je důležitá i propagace regionu a jeho atraktivit na internetu. Doporučují se tyto opatření:

- Propagace místních historický, kulturních a přírodních památek.
- Zkvalitňování služeb informačních center a jejich propagace.
- Propagace místních tradic a kultur.
- Tvorba propagačních materiálů.
- Tvorba informačních letáků.
- Pravidelná aktualizace internetových stránek s aktuálními informacemi.

- Propagace regionu na českých i zahraničních turistických internetových stránkách.

Priorita 3: Zkvalitňování ubytovacích a stravovacích služeb v regionu MAS Královská stezka

Ze SWOT analýzy a z výsledků dotazníkového šetření vyplývá, že v regionu chybí více ubytovacích a stravovacích služeb vyšší kvality. Doporučují se tyto opatření:

- Zkvalitnění stávajících ubytovacích zařízení.
- Zkvalitnění stávajících stravovacích zařízení.

6. ZÁVĚR

Cestovní ruch se stal neodmyslitelnou součástí moderní společnosti a stává se důležitým prostředkem k uspokojování lidských potřeb. Jedná se o významnou součást národního hospodářství a patří mezi odvětví s dynamickým rozvojem.

V bakalářské práci byly v první kapitole definovány charakteristiky a teoretické aspekty cestovního ruchu. V druhé kapitole byly vymezeny teoretické aspekty regionální politiky a vztah cestovního ruchu s regionální politikou. Třetí kapitola se věnovala charakteristice Kraje Vysočina, ve kterém se region MAS Královská stezka nachází. V této kapitole byla popsána fyzicko-geografická a socio-ekonomická charakteristika kraje. Čtvrtá kapitola bakalářské práce se zabývala analýzou cestovního ruchu v regionu MAS Královská stezka. Analýzou bylo zjištěno, že se region potýká s nízkou návštěvností. Důvodem je nedostatečná propagace regionu a jeho atraktivit a nedostatečně rozvinuté základní a doplňkové služby pro turisty. Z pozitivního hlediska bylo zjištěno, že region MAS Královská stezka má výhodnou polohu ve středu ČR, zachovalé ŽP, velké množství místních atraktivit, dostatek turistických a cykloturistických tras a dobrou dostupnost z velkých měst (např. z Prahy či Brna) díky dobrému napojení na dálnici D1. V závěru kapitoly byla sestavena SWOT analýza silných a slabých stránek, příležitostí a hrozeb regionu MAS Královská stezka.

Přínosem práce bylo vlastní dotazníkové šetření, jehož výsledky byly zpracovány v páté kapitole. Cílem dotazníkového šetření bylo zjistit aktuální stav cestovního ruchu v regionu MAS Královská stezka a výsledky následně porovnat se SWOT analýzou. Na základě výsledků dotazníkového šetření bylo zjištěno, že hlavním problémem je nedostatečná propagace regionu. Region by měl podporovat marketing cestovního ruchu a tím zvýšit návštěvnost regionu. Také bylo zjištěno, že je v regionu potřeba zkvalitnit další služby cestovního ruchu pro turisty. Region by se měl zaměřit i na zkvalitnění ubytovacích a stravovacích zařízení a zlepšit dopravní obslužnost v regionu. Výsledky dotazníkového šetření, společně se SWOT analýzou, byly podkladem pro navržení potencionálních možností rozvoje cestovního ruchu, které byly zpracovány na závěr páté kapitoly. V návrhu možnosti rozvoje cestovního ruchu byly navrženy tři hlavní priority, které by měl region podporovat pro rozvoj cestovního ruchu v regionu.

Hlavním cílem bakalářské práce bylo charakterizovat stěžejní pojmy cestovního ruchu a regionální politiky, analyzovat současný stav cestovního ruchu v Místní akční skupině (MAS) Královská stezka a navrhnout potencionální možnosti rozvoje cestovního ruchu v

řešeném regionu na základě SWOT analýzy a vlastního dotazníkového šetření. Na základě výše uvedených poznatků lze konstatovat, že cíl práce byl splněn.

7. POUŽITÁ LITERATURA

- [1] BERÁNEK, Jaromír. *Ekonomika cestovního ruchu*. Praha: Mag Consulting, 2013. ISBN 978-80-86724-46-1
- [2] Co je Natura 2000. *Natura 2000* [online]. [cit. 2017-08-02]. Dostupné z: <http://www.nature.cz/natura2000-design3/sub-text.php?id=2102>
- [3] ČERTÍK, Miroslav. *Cestovní ruch: vývoj organizace a řízení*. Praha: Off, c2000. ISBN 80-238-6275-8.
- [4] Data pro Místní akční skupiny (MAS). *Český statistický úřad* [online]. [cit. 2017-08-05]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/data_pro_mistni_akcni_skupiny_mas
- [5] DROBNÁ, Daniela a Eva MORÁVKOVÁ. *Cestovní ruch: pro střední školy a pro veřejnost*. 2., upr. vyd. Praha: Fortuna, 2010. ISBN 978-80-7373-079-6.
- [6] Ekoturistika a ekoagroturistika. *Ptejte se knihovny* [online]. [cit. 2017-08-03]. Dostupné z: <http://www.ptejteseknihovny.cz/dotazy/ekoturistika-a-ekoagroturistika>
- [7] *Evropská databanka* [online]. [cit. 2017-08-05]. Dostupné z: <http://www.edb.cz/Regiony.aspx?kraj=MSZ>
- [8] *Gastroturismus (gastronomic tourism, gourmand tourism, culinary tourism)*. *Gastroturismus* [online]. [cit. 2017-08-03]. Dostupné z: <http://www.artslexikon.cz//index.php?title=Gastroturismus>
- [9] INDROVÁ, Jarmila. *Cestovní ruch I*. Praha: Oeconomica, 2004. ISBN 80-245-0799-4.
- [10] INDROVÁ, Jarmila. *Cestovní ruch: (základy)*. Vyd. 2., přeprac. V Praze: Oeconomica, 2009. ISBN 978-80-245-1569-4.
- [11] Jaké jsou příčiny vzniku regionální politiky? *Jakasi* [online]. [cit. 2017-08-03]. Dostupné z: <http://www.jakasi.cz/jake-jsou-priciny-vzniku-regionalni-politiky/>
- [12] Klasifikace územních statistických jednotek (CZ-NUTS). *Český statistický úřad* [online]. [cit. 2017-08-03]. Dostupné z: https://www.czso.cz/documents/10180/23169510/systematicka_cast_2011.xls/33d66669-0e62-4b94-8f79-cbbc8720dce7?version=1.0

- [13] Kraj Vysočina. *Movité národní kulturní památky* [online]. [cit. 2017-08-05]. Dostupné z: <https://www.kr-vysocina.cz/movite%2Dnarodni%2Dkulturni%2Dpamatky/ds-301908/archiv=0>
- [14] Kraj Vysočina. *Nemovité národní kulturní památky* [online]. [cit. 2017-08-05]. Dostupné z: <https://www.kr-vysocina.cz/nemovite%2Dnarodni%2Dkulturni%2Dpamatky/ds-301907/archiv=0>
- [15] Kraj Vysočina. *UNESCO* [online]. [cit. 2017-08-05]. Dostupné z: <https://www.kr-vysocina.cz/unesco/ds-300233>
- [16] Krajský úřad Kraje Vysočina. *Profil Kraje Vysočina* [online]. 2016 [cit. 2017-08-03]. Dostupné z: <http://extranet.kr-vysocina.cz/samosprava/soubory/rada/materialy/2016/20/RK-20-2016-77pr01.pdf>
- [17] Krajský úřad Kraje Vysočina. *Strategie kraje vysočina 2020* [online]. Jihlava, 2012 [cit. 2017-08-03]. Dostupné z: http://www.kr-vysocina.cz/assets/File.ashx?id_org=450008&id_dokumenty=4052133
- [18] *Královská stezka* [online]. [cit. 2017-08-05]. Dostupné z: <http://www.kralovska-stezka.cz/cs/>
- [19] LACINA, Karel. *Partnerství pro cestovní ruch na regionální úrovni*. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2007. ISBN 978-80-7194-974-9.
- [20] Městské informační centrum Havlíčkův Brod. *Návštěvnost informačního centra 2014 - 2016*. Havlíčkův Brod, 2016.
- [21] Místní akční skupiny – MAS. *Ústav územního rozvoje* [online]. [cit. 2017-08-05]. Dostupné z: <https://www.uur.cz/default.asp?ID=4651>
- [22] Místní akční skupiny. *Národní síť Místních akčních skupin České republiky* [online]. 2016 [cit. 2017-08-05]. Dostupné z: http://nsmascr.cz/content/uploads/2016/10/mapa-mas_9_2016.jpg
- [23] NEJDL, Karel. *Management destinace cestovního ruchu*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011. ISBN 978-80-7357-673-8.
- [24] Nejvyšší vrchol Vysočiny. *Turistický průvodce* [online]. [cit. 2017-08-03]. Dostupné z: <http://www.region-vysocina.cz/nejvyssi-vrchol-vysociny-javorice-cx956>

- [25] O agroturistice. *Agroturistika a agrofarmy v České republice* [online]. [cit. 2017-08-03]. Dostupné z: <http://www.agroturistika.thoendel.cz/o-agroturistice.html>
- [26] PALATKOVÁ, Monika a Jitka ZICHOVÁ. *Ekonomika turismu: turismus České republiky : vymezení a fungování trhu turismu, přístupy k hodnocení významu a vlivu turismu, charakteristika turismu České republiky*. Praha: Grada, 2011. ISBN 8024737485
- [27] PALATKOVÁ, Monika a Jitka ZICHOVÁ. *Ekonomika turismu: turismus České republiky*. 2., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Grada, 2014. ISBN 978-80-247-3643-3.
- [28] Podnebí kraje Vysočina. *Poznejme Vysočinu nástroji GIS* [online]. [cit. 2017-08-05]. Dostupné z: <http://gynome.nmnm.cz/gisvysociny/index.php?ln=cz&id=3&cat=c&typ=menu>
- [29] Průmysl kraje Vysočina. *Poznejme Vysočinu nástroji GIS* [online]. [cit. 2017-08-05]. Dostupné z: <http://gynome.nmnm.cz/gisvysociny/index.php?ln=cz&id=8&cat=c&typ=menu>
- [30] Regiony regionální politiky. *Evropské strukturální fondy a investiční fondy* [online]. [cit. 2017-08-03]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Informace-o-fondech-EU/Regiony-regionalni-politiky-EU>
- [31] RYGLOVÁ, Kateřina, Michal BURIAN a Ida VAJČNEROVÁ. *Cestovní ruch - podnikatelské principy a příležitosti v praxi*. Praha: Grada Publishing, 2011. ISBN 978-80-247-4039-3.
- [32] RYGLOVÁ, Kateřina. *Cestovní ruch: soubor studijních materiálů*. Vyd. 3., rozš. Ostrava: Key Publishing, 2009. Management (Key Publishing). ISBN 9788074180286.
- [33] Srovnání kraje s Českou republikou. *Regionální informační servis* [online]. [cit. 2017-08-03]. Dostupné z: <http://www.risy.cz/cs/krajske-ris/kraj-vysocina/kraj/>
- [34] STEJSKAL, Jan a Jaroslav KOVÁRNÍK. *Regionální politika a její nástroje*. Praha: Portál, 2009. ISBN 978-80-7367-588-2.
- [35] Strategie komunitně vedeného místního rozvoje MAS Královská stezka o.p.s. na období 2015 - 2023. *Královská stezka* [online]. [cit. 2017-08-05]. Dostupné z: http://kralovska-stezka.cz/user/data/Final_SCLLD_ijen_2016__bez_revizi_2.pdf

- [36] Strategie komunitně vedeného místního rozvoje MAS Královská stezka o.p.s. na období 2014 - 2020. *Ministerstvo pro místní rozvoj ČR* [online]. [cit. 2017-08-05]. Dostupné z: https://www.mmr.cz/getmedia/cf402fb8-5cdc-4207-9bae-7218b4c49296/Strategie_MAS_Kralovska-stezka.pdf?ext=.pdf
- [37] Strategie regionálního rozvoje 2014–2020. *Ministerstvo pro místní rozvoj ČR* [online]. [cit. 2017-08-03]. Dostupné z: <http://www.mmr.cz/getmedia/08e2e8d8-4c18-4e15-a7e2-0fa481336016/SRR-2014-2020.pdf?ext=.pdf>
- [38] Strategie rozvoje cestovního ruchu MAS Královská stezka o.p.s. *Královská stezka* [online]. 2012 [cit. 2017-08-05]. Dostupné z: http://www.kralovska-stezka.cz/user/data/Strategie_rozvoje_cestovniho_ruchu_MAS_KS.pdf
- [39] STUDNIČKA, Petr a Martina VRCHOTOVÁ, ed. Aktuální trendy cestovního ruchu v kontextu řešení regionálních disparit: seminář, Brno, 13.1.2011 : Vysoká škola hotelová v Praze 8 : [sborník vědeckých příspěvků]. V Praze: Vysoká škola hotelová v Praze 8, 2011. ISBN 978-80-87411-12-4.
- [40] ŠILHÁNKOVÁ, Vladimíra. Teoretické přístupy k regionálnímu rozvoji. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2007. ISBN 978-80-7395-019-4.
- [41] ŠILHÁNKOVÁ, Vladimíra. Vybraná témata z regionálního rozvoje. Hradec Králové: Civitas per Populi, 2010. ISBN 978-80-904671-0-1.
- [42] Turistické informační centrum Kytice. Návštěvnost informačního centra 2016. Světlá nad Sázavou, 2016
- [43] WOKOUN, René, Pavel MATES a Jaroslava KADEŘÁBKOVÁ. Základy regionálních věd a veřejné správy. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2011. Monografie (Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk). ISBN 978-80-7380-304-9.
- [44] WOKOUN, René. Česká regionální politika v období vstupu do Evropské unie. Praha: Oeconomica, 2003. ISBN 80-245-0517-7.
- [45] WOKOUN, René. Regionální rozvoj: (východiska regionálního rozvoje, regionální politika, teorie, strategie a programování). Praha: Linde, 2008. ISBN 978-80-7201-699-0.
- [46] ŽÍTEK, Vladimír a Viktorie KLÍMOVÁ. Regionální politika. Brno: Masarykova univerzita, 2008. ISBN 978-80-210-4761-7.

8. SEZNAM PŘÍLOH

Příloha A – Seznam krajů v ČR

Příloha B – Vodní toky a vodní nádrže kraje Vysočina

Příloha C – Silniční síť kraje Vysočina

Příloha D – Železniční síť v kraji Vysočina

Příloha E – Kulturní památky v kraji Vysočina

Příloha F – Mapa Místních akčních skupin (MAS)

Příloha G – Seznam obcí regionu MAS Královská stezka

Příloha H – Kulturní památky v regionu MAS Královská stezka

Příloha I – Ochrana přírody a krajiny v regionu MAS Královská stezka

Příloha J – Cyklotrasy v regionu MAS Královská stezka

Příloha K – Dotazník pro turisty regionu MAS Královská stezka

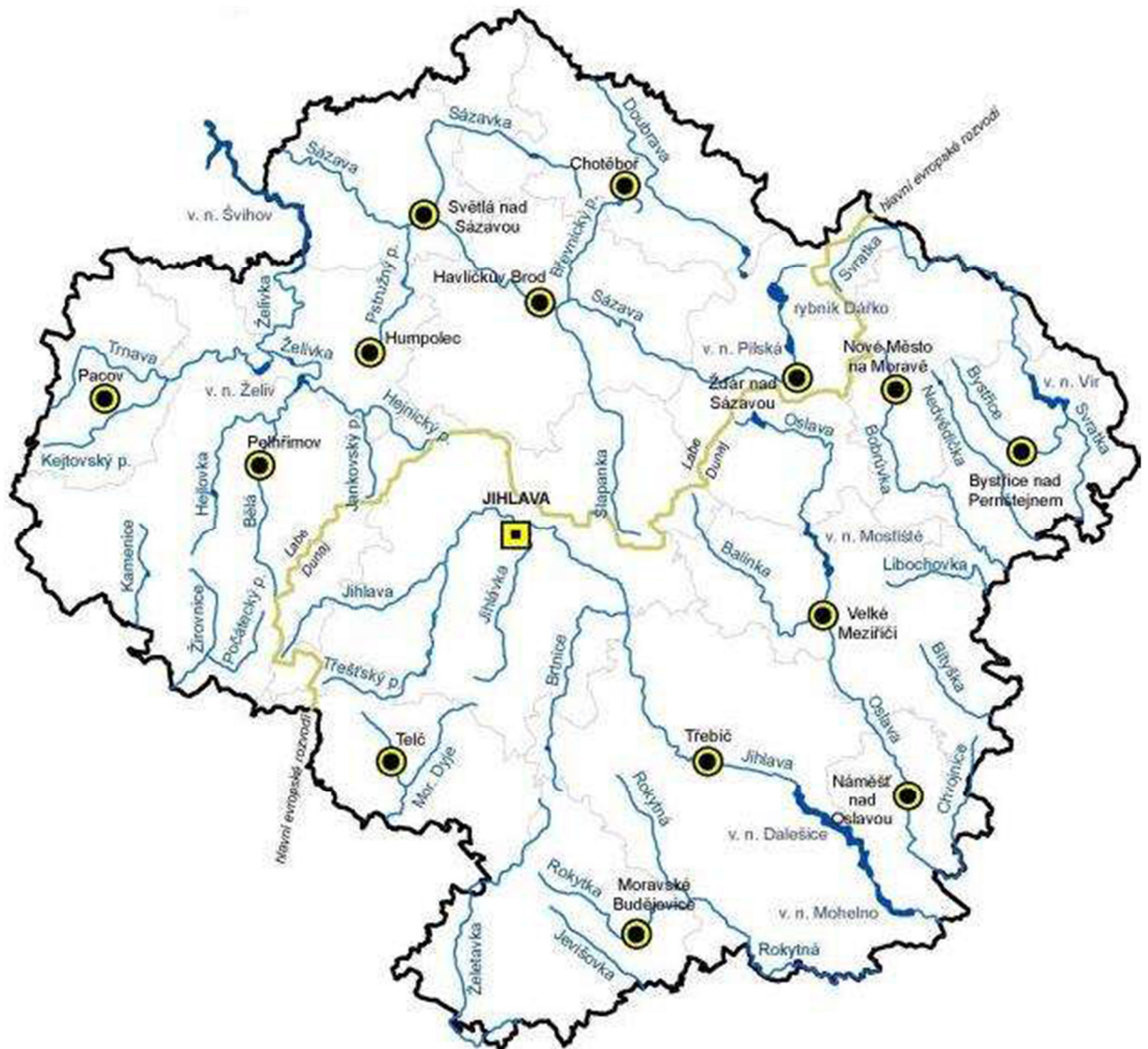
Příloha L – Dotazník pro informační centra v regionu MAS Královská stezka

Příloha A – Seznam krajů v ČR

Zdroj: [7]

Příloha B – Vodní toky a vodní nádrže kraje Vysočina

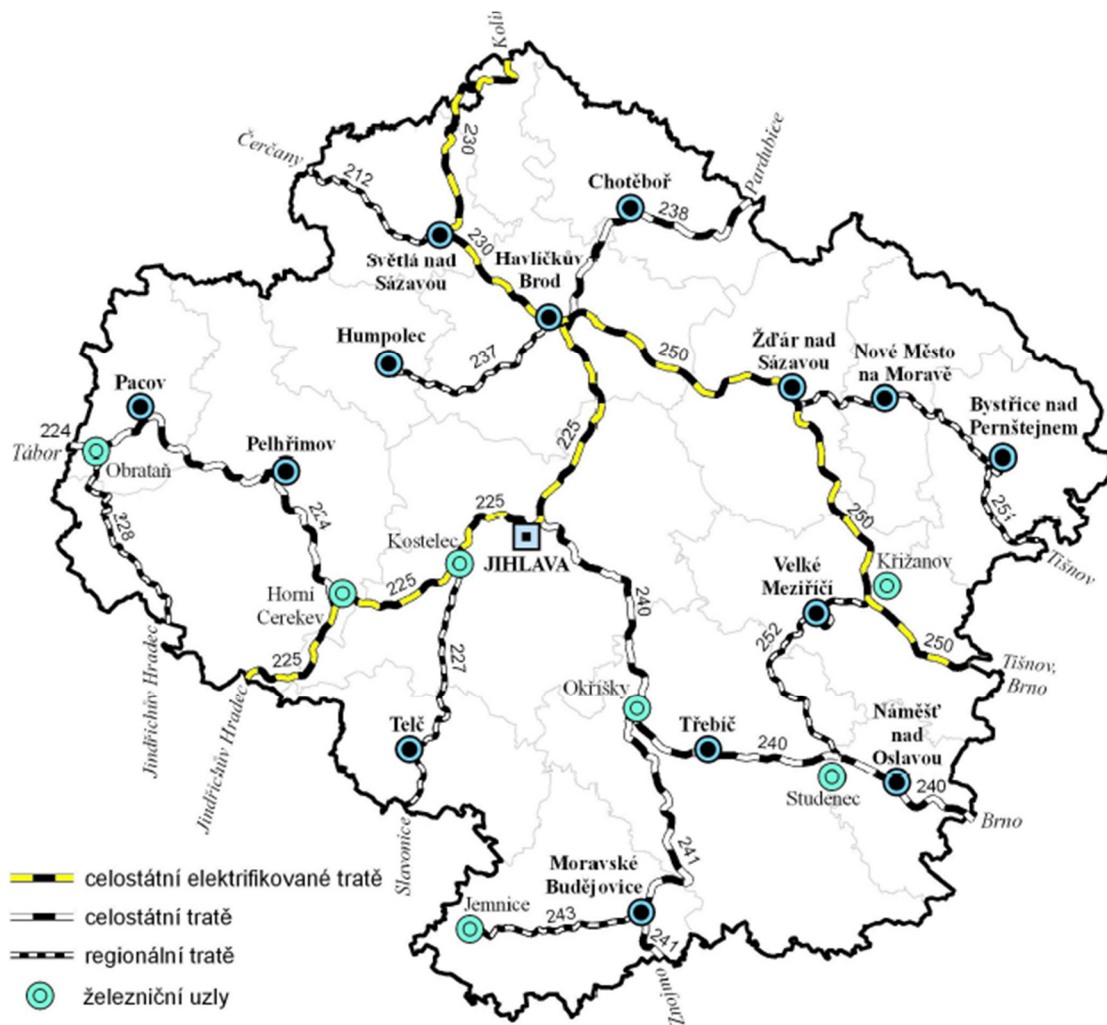
Zdroj: [16]

Příloha C – Silniční síť kraje Vysočina

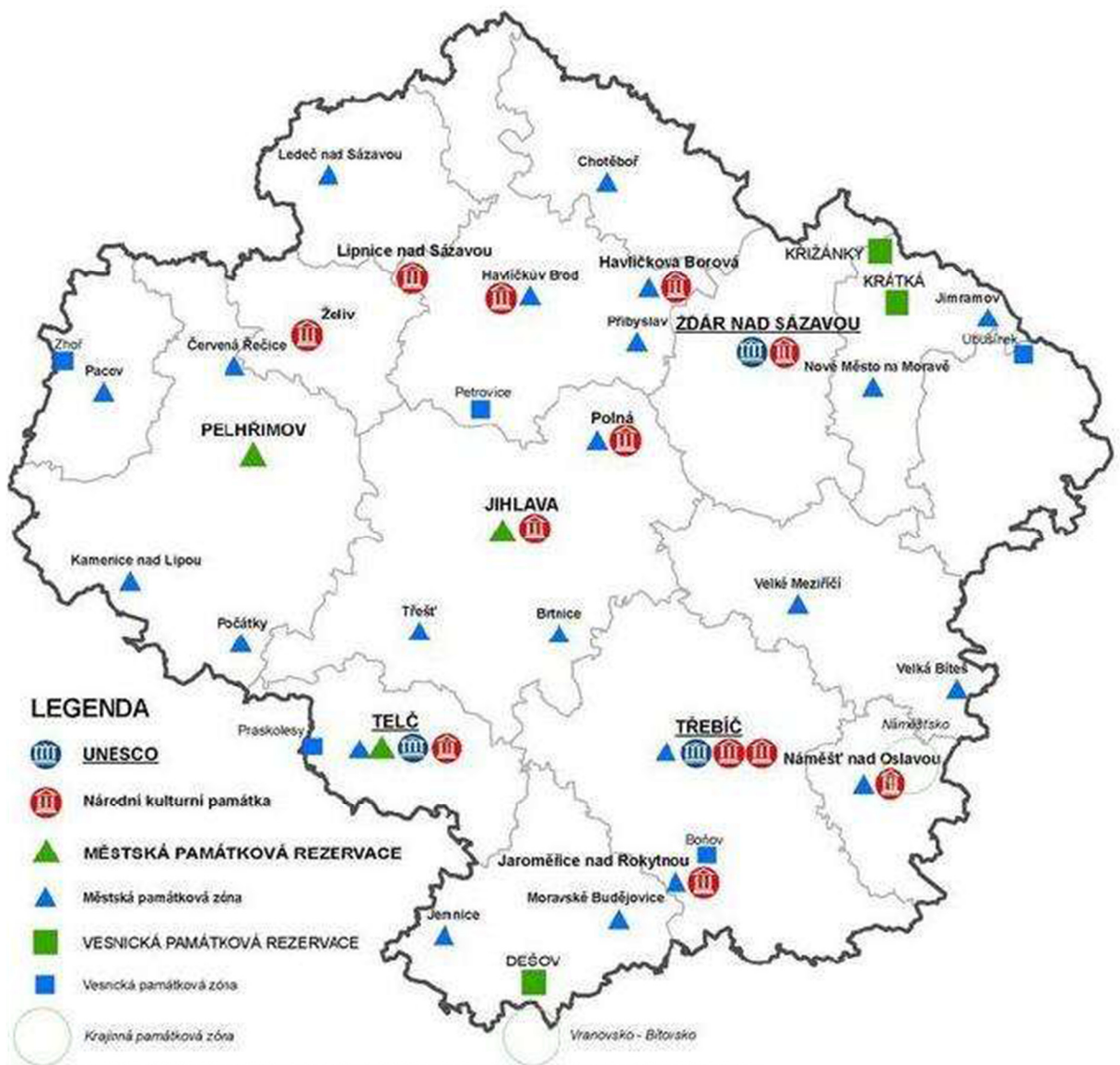
Zdroj: [16]

Příloha D – Železniční síť v kraji Vysočina

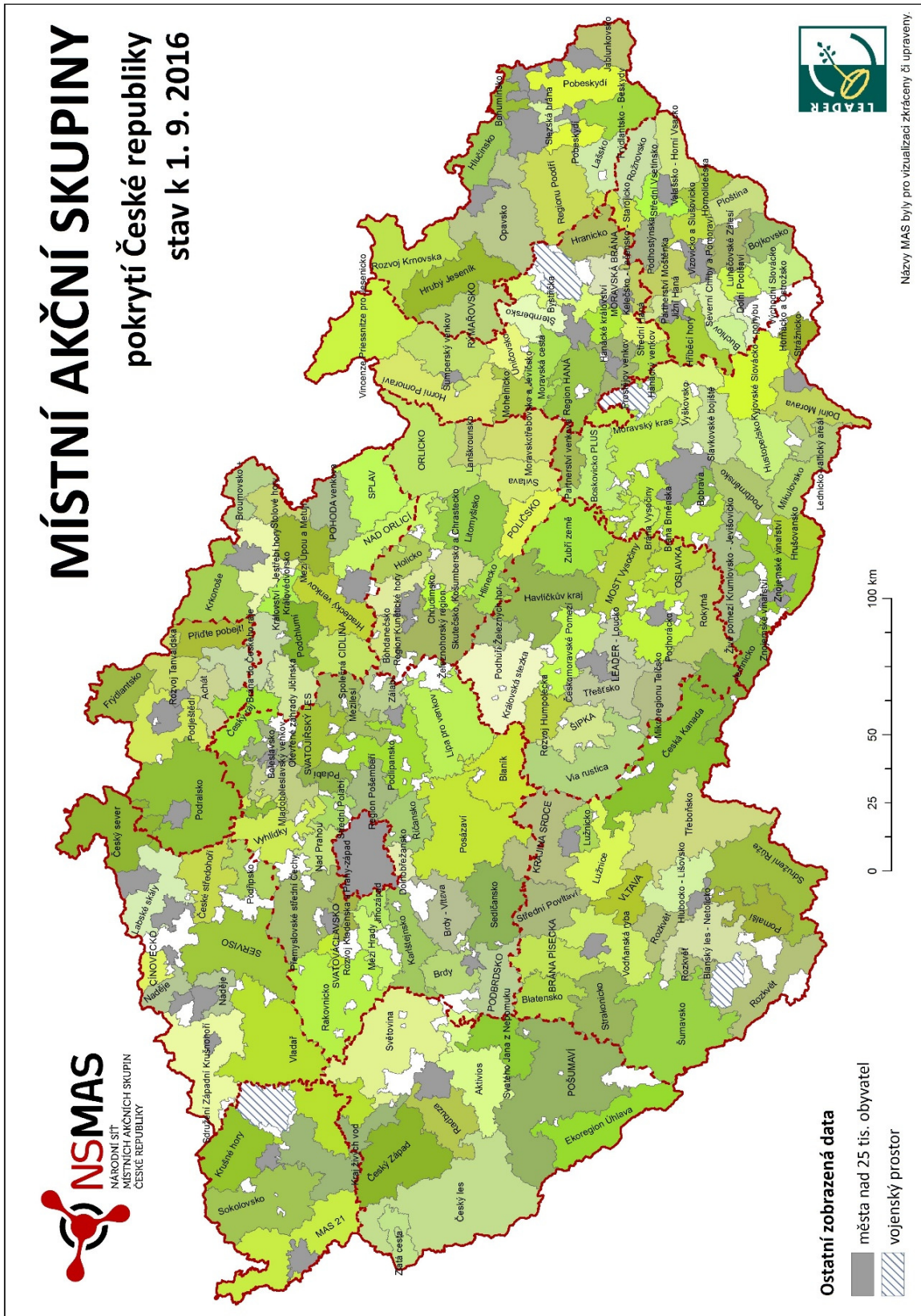
Zdroj: [16]

Příloha E – Kulturní památky v kraji Vysočina

Zdroj: [16]

Příloha F – Mapa Místních akčních skupin (MAS)

Zdroj: [22]

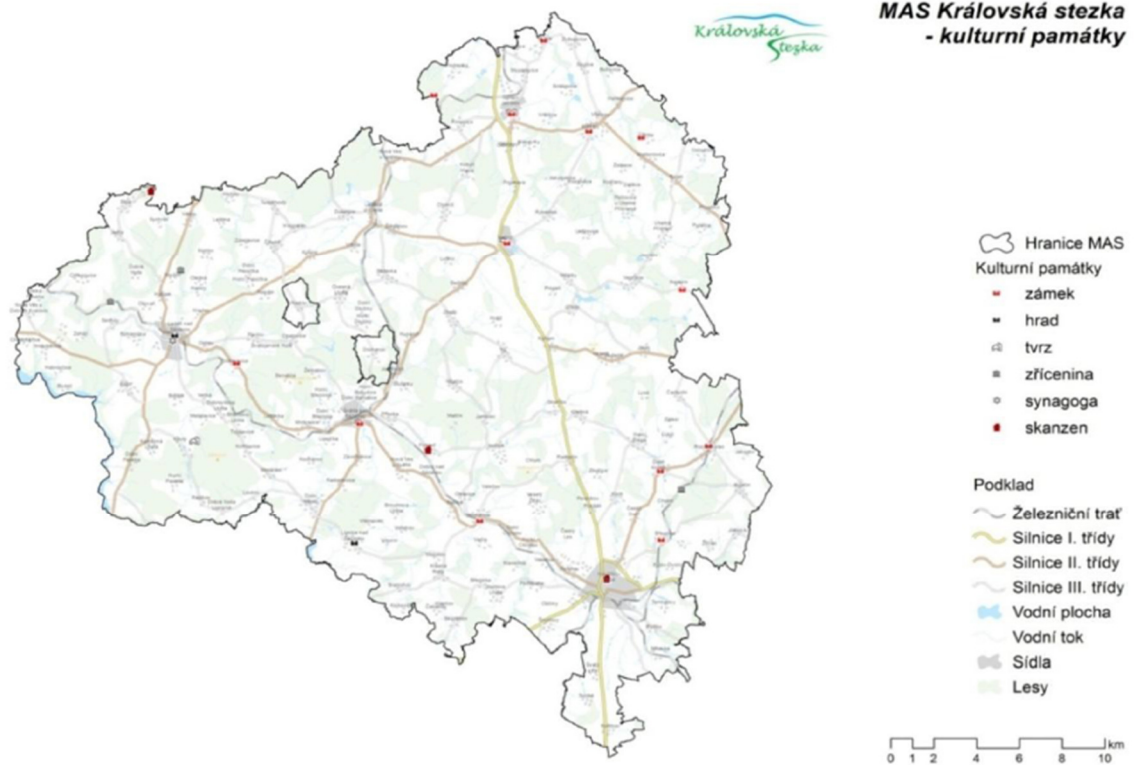
Příloha G – Seznam obcí regionu MAS Královská stezka

Obec	Místní části
Bačkov	Bačkov
Bělá	Bělá, Tasice
Bojiště	Bojiště, Mstislavice, Veliká
Borek	Borek, Ostružno
Břevnice	Břevnice
Čachotín	Čachotín
Čihošť	Čihošť, Hlohov, Hroznětín, Tunochody, Zdeslavice
Dolní Krupá	Dolní Krupá, Chrast
Dolní Město	Dobrá Voda Lipnická, Dolní Město, Loukov, Meziklasí, Rejčkov, Smrčensko
Gočův Jeníkov	Kobylí Hlava, Nasavrky, Řimovice, Sirákovice, Stupárovice, Vrtěšice
Habry	Habry, Frádnava, Lubno, Zboží
Havlíčkův Brod	Baštinov, Březinka, Černý Les, Dolní Papšíkov, Havlíčkův Brod-střed, Horní Papšíkov, Horní Žižkov, Husova, Jihlavské Předměstí I, Jihlavské Předměstí II, Jihlavské Předměstí-západ, Jilemnik, Klanečná, Kokořín, Květnov, Letná, Mírovka, Na Občinách, Novotného Dvůr, Občiny, Perknov I, Perknov II, Poděbably, Pohledští Dvořáci, Poříč, Psychiatrická léčebna, Rýdlov, Sídliště Pražská, Sídliště Pražská-východ, Sídliště Výšina, Stříbrný Dvůr, Suchá, Svatý Kříž, Šmolovy, Termesivy, U brodských hranic, U Sázavy, Veselice, Vršovice, Vysočany, Zbožice
Heřmanice	Heřmanice, Bučovice
Hněvkovice	Hněvkovice, Budeč, Habrovčice, Chotěměřice, Nová Ves u Dolních Kralovic, Štičí, Velká Paseka, Zahájí
Horní Krupá	Horní Krupá, Lysá, Údolí, Zálesí, Lysní mlýny (samota), Kráty (samota)
Horní Paseka	Horní Paseka
Hradec	Hradec, Hamry
Hurtova Lhota	Hurtova Lhota
Chrtňič	Chrtňič
Chřenovice	Chřenovice
Jedlá	Jedlá, Dobrá Voda
Jilem	Jilem
Kámen	Kámen, Jiříkov, Proseč
Kamenná Lhota	Kamenná Lhota, Dolní Paseka
Knyk	Knyk, Rozňák
Kojetín	Kojetín, Popůvky, Kovalovice
Kouty	Kouty
Kozlov	Kozlov, Leština, Olešná
Kožlí	Kožlí, Bohumilice, Sechov
Kraborovice	Kraborovice, Úhrov
Krásná Hora	Krásná Hora, Bezděkov, Bratroňov, Broumova Lhota, Čekánov, Hlavňov, Kojkovičky, Vítonín, Volichov
Kunemil	Kunemil
Kyjov	Kyjov Bohuslavice, Boršov, Nětčice

Kynice	Kynice
Ledeč nad Sázavou	Ledeč nad Sázavou, Habrek, Horní Leděč, Obrvaň, Souboř, Sychrov, Vrbka
Leškovice	Leškovice
Leština u Světlé	Leština u Světlé, Dobrnice, Štěpánov, Vrbice
Lipnice nad Sázavou	Lipnice nad Sázavou, Vilémovce
Lučice	Lučice
Malčín	Malčín
Nejepín	Nejepín
Nová Ves u Světlé	Dobrá nad Sázavou, Nová Ves u Světlé
Nová Ves u Leštiny	Nová Ves u Leštiny
Okrouhlice	Okrouhlice, Babice, Chlístov, Olešnice, Vadín
Olešná	Olešná
Ostrov	Ostrov
Ovesná Lhota	Ovesná Lhota
Pavlov	Pavlov
Podmoky	Podmoky
Pohleď	Pohleď
Prosička	Dolní Prosička, Horní Prosička, Nezdín
Příseka	Příseka
Radostín	Radostín
Rozsochatec	Rozsochatec, Jahodov
Rybniček	Rybniček
Sázavka	Sázavka
Sedletín	Sedletín, Veselá
Skryje	Skryje, Hostačov, Chrastice
Skuhrov	Skuhrov
Služátky	Služátky
Světlá nad Sázavou	Světlá nad Sázavou, Benetice, Dolní Březinka, Dolní Dlužiny, Horní Březinka, Horní Dlužiny, Josefodol, Kochánov, Leštinka, Lipnička, Mrzkovice, Opatovice, Radostovice, Závidkovice, Žebrákov
Tis	Tis, Kněž
Trpišovice	Bilantova Lhota, Dobrovítova Lhota, Koňkovice, Trpišovice
Uhelná Příbram	Uhelná Příbram, Jarošov, Petrovice, Přísečno, Pukšice
Vepřikov	Vepřikov, Miřátky
Veselý Žďár	Veselý Žďár
Vilémov	Vilémov, Dálčice, Hostovlice, Jakubovice, Klášter, Košťany, Spytice, Zhoř, Ždánice
Vilémovice	Vilémovice
Zvěstovice	Zvěstovice
Ždírec	Ždírec

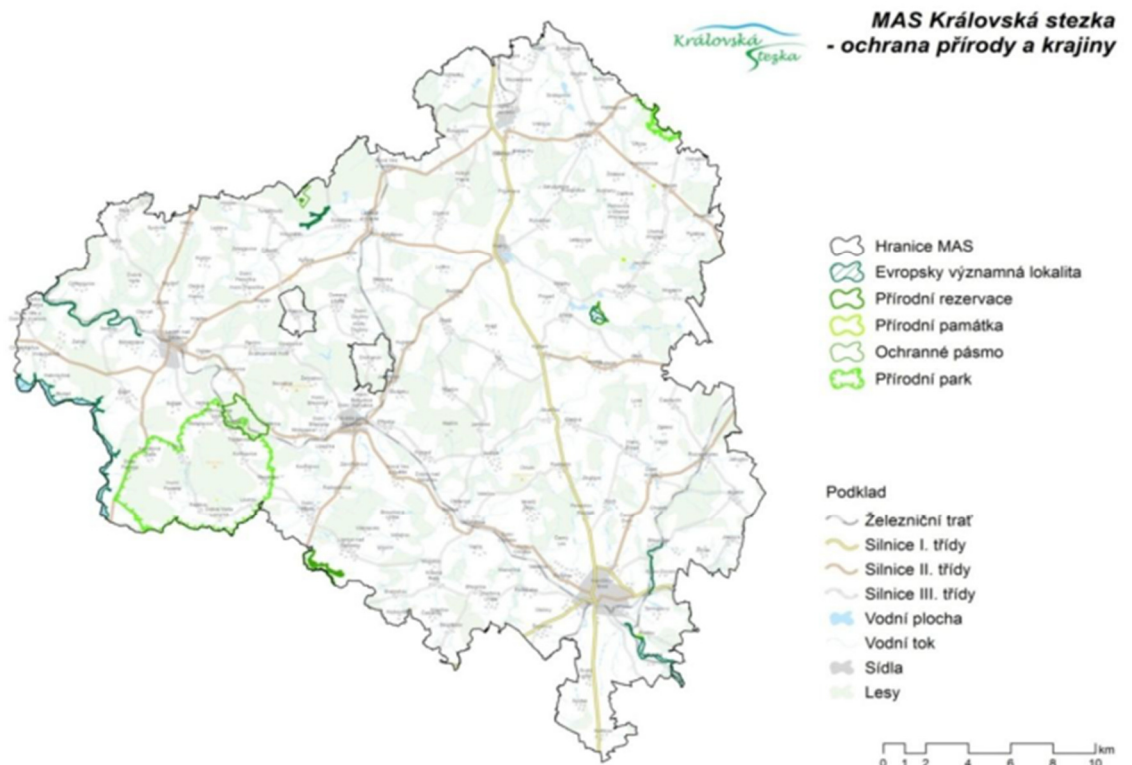
Zdroj: [35]

Příloha H – Kulturní památky v regionu MAS Královská stezka

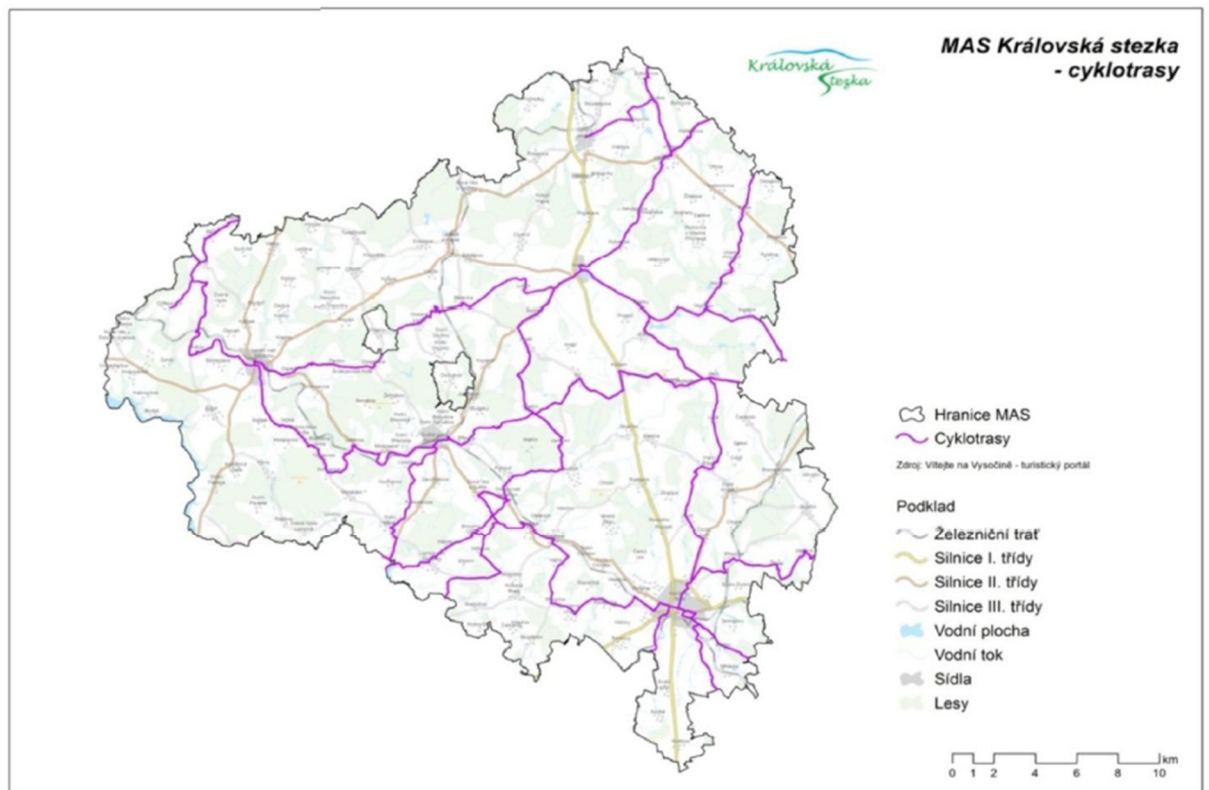
Zdroj: [35]

Příloha I – Ochrana přírody a krajiny v regionu MAS Královská stezka

Zdroj: [35]

Příloha J – Cyklotrasy v regionu MAS Královská stezka

Zdroj: [35]

Příloha K – Dotazník pro turisty regionu MAS Královská stezka

DOTAZNÍK URČENÝ PRO TURISTY REGIONU MAS KRÁLOVSKÁ STEZKA

Dotazník je podkladem pro zpracování bakalářské práce na téma "Analýza a mapování potenciálu možností cestovního ruchu". Cílem dotazníku je zjistit spokojenost návštěvníků regionu MAS Královská stezka. U otázky č. 12 vyberte jednu nebo více odpovědí, u ostatních otázek vyberte vždy jen jednu odpověď.

1. Jak hodnotíte přírodní podmínky v regionu MAS Královská stezka?

- Velmi dobré
- Dobré
- Průměrné
- Nevyhovující
- Nevím

2. Jak hodnotíte péči o kulturně-historické památky v regionu MAS Královská stezka?

- Velmi dobrá
- Dobrá
- Průměrná
- Nevyhovující
- Nevím

3. Myslíte si, že je v regionu MAS dostatek kulturně-historických památek?

- Určitě ano
- Spíše ano
- Spíše ne
- Určitě ne
- Nevím

4. Jak hodnotíte dopravní obslužnost v regionu MAS Královská stezka?

- Velmi dobrá
- Dobrá
- Průměrná
- Nevyhovující
- Nevím

5. Jak hodnotíte ubytovací služby v regionu MAS Královská stezka?

- Velmi dobré
- Dobré
- Průměrné
- Nevyhovující
- Nevím

6. Jak hodnotíte stravovací služby v regionu MAS Královská stezka?

- Velmi dobré
- Dobré
- Průměrné
- Nevyhovující
- Nevím

7. Jak hodnotíte další služby pro turisty (např. cykloservisy, wellness, dětské a sportovní hřiště, cestovní služby, zdravotní služby apod.) v regionu MAS Královská stezka?

- Velmi dobré
- Dobré
- Průměrné
- Nevyhovující
- Nevím

8. Myslíte si, že je propagace regionu MAS Královská stezka dostačující?

- Určitě ano
- Spíše ano
- Spíše ne
- Určitě ne
- Nevím

9. Co by podle vás měl region MAS Královská stezka zlepšit pro rozvoj cestovního ruchu?

U této otázky uveďte jednu nebo více odpovědí, pokud vyberete odpověď „Další“, rozepište, co dalšího by podle vás měl region zlepšit.

- Větší propagaci regionu
 - Lepší ubytovací a stravovací zařízení
 - Větší množství tras pro turistiku a cykloturistiku
 - Zkvalitnění služeb cestovního ruchu pro turisty (půjčovny, cykloservisy, apod.)
 - Větší péče o kulturně-historické a přírodní památky
 - Další:
-

10. Využíváte služeb turistických informačních center

- Ano, pravidelně
- Ano, občas
- Ne
- Nevím

11. Doporučil/a byste navštívit region MAS Královská stezka svým příbuzným nebo známým?

- Určitě ano
- Spíše ano
- Spíše ne
- Určitě ne
- Nevím

12. Kolikrát jste navštívili region MAS Královská stezka?

- 1x
- 2 - 5x
- 6 - 10x
- 11x a vícekrát
- Nevím

13. Jaký je váš důvod návštěvy regionu MAS Královská stezka?

- Dovolená
- Výlet
- Zájezd
- Návštěva příbuzných nebo známých
- Kulturní akce
- Jiný

14. Jaké je vaše pohlaví?

- Žena
- Muž

15. Kolik je Vám let?

- 0-18 let

- 19-35 let
- 36-50 let
- 51-65 let
- 66 let nebo více

Zdroj: vlastní zpracování

DOTAZNÍK URČENÝ PRO TURISTICKÁ INFORMAČNÍ CENTRA V REGIONU MAS KRÁLOVSKÁ STEZKA

Dotazník je podkladem pro zpracování bakalářské práce na téma "Analýza a mapování potenciálu možností cestovního ruchu". Dotazovaní jsou turistická informační centra, které leží na území regionu MAS Královská stezka. U otázky č. 9 vyberte jednu nebo více odpovědí, u otevřené otázky č. 11 rozepište svoji odpověď, u ostatních otázek uveďte vždy jen jednu odpověď.

1. Jak hodnotíte přírodní podmínky v regionu MAS Královská stezka?

- Velmi dobré
- Dobré
- Průměrné
- Nevyhovující

2. Jak hodnotíte péči o kulturně-historické památky v regionu MAS Královská stezka?

- Velmi dobrá
- Dobrá
- Průměrná
- Nevyhovující

3. Myslíte si, že je v regionu MAS dostatek kulturně-historických památek?

- Určitě ano
- Spíše ano
- Spíše ne
- Určitě ne

4. Jak hodnotíte dopravní obslužnost v regionu MAS Královská stezka?

- Velmi dobrá
- Dobrá
- Průměrná
- Nevyhovující

5. Jak hodnotíte ubytovací služby v regionu MAS Královská stezka?

- Velmi dobré
- Dobré

- Průměrné
- Nevyhovující

6. Jak hodnotíte stravovací služby v regionu MAS Královská stezka?

- Velmi dobré
- Dobré
- Průměrné
- Nevyhovující

7. Jak hodnotíte další služby pro turisty (např. cykloservisy, wellness, dětské a sportovní hřiště, cestovní služby, zdravotní služby apod.) v regionu MAS Královská stezka?

- Velmi dobré
- Dobré
- Průměrné
- Nevyhovující

8. Myslíte si, že je propagace regionu MAS Královská stezka dostačující?

- Určitě ano
- Spíše ano
- Spíše ne
- Určitě ne

9. Co by podle vás měl region MAS Královská stezka zlepšit pro rozvoj cestovního ruchu?

U této otázky uveďte jednu nebo více odpovědí, pokud vyberete odpověď „Další“, rozepište, co dalšího by podle vás měl region zlepšit.

- Větší propagaci regionu
 - Lepší ubytovací a stravovací zařízení
 - Větší množství tras pro turistiku a cykloturistiku
 - Zkvalitnění služeb cestovního ruchu pro turisty (půjčovny, cykloservisy, apod.)
 - Větší péče o kulturně-historické a přírodní památky
 - Další:
-

10. Myslíte si, že turisté dostatečně využívají služeb turistických informačních center?

- Určitě ano
- Spíše ano
- Spíše ne
- Určitě ne

11. S jakými subjekty, které se podílí na rozvoji cestovního ruchu, spolupracuje vaše informační centrum?

Zdroj: vlastní zpracování